

ענף ט"ו

* (א) ונחזור לענין לבאר תחילה איך יצאו הנקודות ואח"כ נדבר בפרטות עצמן, כי כבר אמרנו כי הכל יצא מא"ק הנ"ל. ואמרנו כי העקודים הגיעו עד טבורו. ואע"פ שאמרנו שהאורות יוצאים דרך נקבי פה או חוטם וכיוצא, זהו עיקר האורות, אבל ודאי שגם דרך כותלי דופני של זה הא"ק בוקע ויוצא אור ומאיר תדיר בהם. וכבר נתבאר לעיל, כי כאשר רצה המאציל להאציל בחי' נקודים, כוונתו היה לעשות בחי' כלים, שיוכלו העולמות התחתונים לקבל אורו שמאיר בהם.

(ב) והנה ראה המאציל כי עדיין לא היה כח במקבלים לקבל האורות של העינים האלה, אשר מקום התפשטותן הוא ממקום הטבור עד סיום הרגלים של א"ק כנ"ל. ולכן מה עשה, מרם שהוציא האורות האלו דרך העינים, צמצם עצמו צמצום אחד, והוא, שכל האור שהיה מתפשט בתוך הא"ק הזה מטבורו עד סיום רגליו, העלהו בחצי גוף העליון מהטבור ולמעלה, ונשאר המקום שמן

פנים מאירות

צמצם עצמו וכו' שכל האור שהיה מתפשט וכו': דהיינו הן האור של נה"י הפנימים דא"ק עצמו שנק' תגין ואותיות דא"ק הפנימים, והן האור דגופא דס"ג שנק' נקודות תגין אותיות דס"ג.

העלהו בחצי גוף העליון: כבר נתבאר בענפים הקודמים, אשר מטבור ולמטה הוא מקום האור של בחי"ד שהיא מדת הדין, ומטבור ולמעלה ה"ס ג' בחי' הראשונות שה"ס מדת הרחמים, ובסוד העלאה זו נתמתק מדה"ד במדת הרחמים.

(א) כונתו היה לעשות בחי' כלים וכו': כי עד כאן עדיין לא היו כלים לכל עה"ס, זולת כלי מלכות בלבד, שהיו כל עה"ס נעקדים בכלי אחד זה. ונודע שאי אפשר לתחתונים שיקבלו אור העליון בלי כלי, וצריכים לעשרה כלים בע"ס, והמה שנתחדשו בנקודים.

(ב) האורות של העינים וכו' ממקום הטבור עד סיום וכו': דהיינו האור דנה"י הפנימים דא"ק ואור דגופא דס"ג שנגנז שם כמ"ש לעיל.

הטבור ולמטה ריקן בלתי אור. והמשכיל יבין וידמה מילתא למילתא, איך בכל אצילות, בחי' חצי ת"ת ונה"י, תמיד המאירים בעולם של מטה. כי נה"י דז"א מאיר אל הנוקבא, ונה"י דאז"א מאיר אל הז"א, ונה"י דא"א לאז"א, ונה"י דעתיק לא"א, ונה"י דא"ק לעתיק, ולכל בחי' האצילות, כמ"ש בע"ה. גם תבין, כי לכל בחי' הוצאות אורות החדשים, היה קודם להם ענין הצמצום, כי כן מצינו בא"א שצמצם נה"י שלו כדי לאפקא לזו"ן, כנזכר במקומו. וכן היה בזה הא"ק, ואין להאריך בזה.

ג) והנה אחר שצמצם עצמו, הניח חד פרסא באמצע גופו במקום טבורו מבפנים, כדי שיפסיק בנתיים. וז"ס יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים. כנזכר בזוהר בראשית דף ל"ב אית קרומא חדא באמצעית מעוי דבר נש, דאיהו פסיק מעילא לתתא ושאיב מעילא ויהיב לתתא. ואז נשאר כל האור לעילא מהאי פרסא, והיה שם דוחק ומהודק, ואז בוקע בהאי פרסא ויורד והאיר בשאר הגוף מהטבור ולמטה. וזהו בחי' פרסא הנזכר בריש אדרא בדרוש ואלה המלכים. וזהו מ"ש בזוהר דאית חד פרסא בין המאציל לכתר.

ד) ואמנם אמת הוא, כי כמה גולגלתין אית דלית להון חושבנא, כנזכר בריש אדרא, והכתר דז"א יהיה פרסא דאימא מפסיק אליו, וכיוצא בזה. אבל הכתר

פנים מאירות

והעליון נקרא משום זה בשם מאציל, כי מפה שלו הוא יוצא ומתפשט בסוד התפשטות ב' כנודע. וזה אמרו, דאית חד פרסא בין מאציל לכתר של הנאצל, כי מנקודים ואילך נעשה הפסק פרסא בין מדרגה עליונה למדרגה תחתונה הנקראים מאציל ונאצל, כמ"ש בסמוך בע"ה.

ד) והכתר דז"א יהיה פרסא דאימא מפסיק וכו': כבר נתבאר ההבחן בין ראש לגוף, אשר ע"ס היוצאות בזווג דהסתכלות א' שהמלכות והאז"ח משמשים בהם ממטה למעלה נבחנים בשם ראש, להיות העביות והדין שבמלכות אינם יכולים לפעול למעלה מדרגתם. אמנם הגוף שתחילתו ועיקר בנינו הוא התפשטות האז"ח ממלכות של ראש ממעלה למטה מפה

ריקן בלתי אור: כלומר מאחר שאור ההוא נסתלק ועלה למעלה מטבור, נעשה שם מקום פנוי וריקן, באופן שמעתה יהיה ראוי לקבל לשם אור חדש מבחי' השיתוף דמדה"ר בדין.

ג) דאית חד פרסא בין המאציל לכתר וכו': כבר נתבאר בענפים הקודמים, אשר כל הארה ופרצוף נבחן על ראש וגוף, ומוכרח להיות בו ה' מדרגות געסמ"ב אשר כל תחתון הוא בחי' לבוש לגופא של העליון הימנו, כי ע"ב הוא לבוש לגולגלתא וס"ג הוא לבוש לע"ב וכו', וע"כ נקראת כל מדרגה תחתונה בבחי' נאצל לגבי העליון, שהוא מלשון הכתוב ואהיה אצלו אמון, כי משום שהוא מלביש לגופו של העליון הרי הוא אצלו, כלומר שדבוק בו, וע"כ נקרא בחי' אצילות שלו

של כל האצילות, הוא נפסק ע"י ההוא פרסא של הא"ק. ואמנם ודאי שע"י הסתלקות האור למעלה מהטבור, היה מספיק לשיהיה יכולת בעולם האצילות לקבל האור שלהם, אבל לא היה מספיק לתת כח לעולם הבריאה, לשיוכל גם הוא לקבל אורו ג"כ, ולכן הוסיף בחי' אחרת להניח שם אותו מסך והפרסא הנ"ל. נמצא שהם ב' דברים: צמצום האור למעלה שיוכל האצילות לקבל האור

פנים מאירות

מפסיק אליו, כי אימא ה"ס מדרגת ס"ג שהיא המאציל של ז"א שה"ס מ"ה, ומאחר שניתוסף פרצוף בינוני בין אימא לז"א כאמור, הרי ז"א אינו יכול לקבל מפה דאימא רק מפה דפרצוף הבינוני שהוא הנקרא פרסא. ונמצא מעתה שהפרסא מפסקת בין אימא לז"א והבן.

נמצא שהם ב' דברים צמצום וכו': פירוש, כמו שביארנו לעיל שמסיבת התיקון דעליית מ"ן נכפלה כל מדרגה דגעסמ"ב לשנים בסוד מאציל ופרצוף בינוני, הנה מאותה הסיבה נכפל ג"כ כל נאצל כלפי עצמו לב' פרצופין: פנימי וחיצון. באופן, שמעתה אין לך שום אצילות פרצוף פרטי שלא יהא כפול משנים, דהיינו פרצוף פנימי ופרצוף חיצון. שהפנימי מתחיל ממקור יציאתו דהיינו מהמלכות שבעינים של העליון שראשו נמשך עד הפה, ומפה עד החזה התוך ומחזה עד הטבור הסוף. ונמצאים כל רת"ס שלו מסתיימים למעלה מטבור ושם נפסק.

והחיצוני מתחיל ממקור יציאתו שמטרם עליית המ"ן, דהיינו מהמלכות שבפה של העליון ונמשך ראשו עד החזה, ומחזה עד הטבור התוך ומטבור ולמטה עד סיום רגליו הסוף, ונמצא שמטבורו ולמטה אין שם כלל מאור של פרצוף הפנימי להיותו כבר נפסק למעלה מטבור, ורק הסוף של הפרצוף החיצוני שהם נה"י שלו המה לבדם מאירים שם. ולהיות שפרצוף החיצון הזה נמשך

עד הטבור, הרי יש בו מבחי' העביות והדין של השורש שלו, דהיינו המלכות שבפה של ראש. ותדע שעל דבר זה מכוונה הגוף בשם נה"י של ראש להיותו בחי' ע"ס דאו"ח שממעלה למטה, שיש בהם ענין הגבול והסיום. ואע"פ שאח"כ מגיעתם אור העליון להסתכלות ב', ויוצא בגוף עצמו בחי' ט"ס ראשונות מטבור ולמעלה והתפשטות המלכות יורדת מטבור ולמטה, עם כל זה הוטבעה בו העביות מכח הסתכלות הראשון, שהוא שורשו ועיקר בנינו כאמור.

ובזה תבין שמהתעלות הזווג דהסתכלות א' לנקבי עינים ואילך, יצאו אח"פ מבחי' ראש וקבלו לבחי' גופא, כלומר לבחי' ע"ס דאו"ח שממעלה למטה, הנק' נה"י דהסתכלות א' דהיינו לבחי' הסיום של הזווג הזה. וע"כ מפה של ראש ולמטה הריהו כבר נחשב למטה מגבול כל הפרצוף דבחי' הסתכלות א', כלומר למטה מגופו וחיצון הוא לו.

והנה משום זה גם הסתכלות ב' אינה על טבורא דגופא אלא נתעלתה לפה, שנמצאות ט"ס ראשונות דגופא יוצאות ע"כ באח"פ ונה"י מפה ולמטה. אמנם דע שהוא פרצוף נוסף בין עליון לתחתון, באופן שניתוסף פרצוף חדש בין מדרגת גולגלתא לע"ב, וכן בין ע"ב לס"ג ובין ס"ג למ"ה וב"ן והוא המכוונה בשם פרצוף בינוני בין מאציל לנאצל, וזכור זה.

וזה אמרו והכתר דז"א יהיה פרסא דאימא

שלו, וענין הפרסא היה כדי שיוכל גם הבריאה לקבל אורו. ותבין ותשכיל בזה, איך יש פרסא בין אצילות לבריאה.

פנים מאירות

נה"י דגופא, כמו שנתבאר לך בענפים הקודמים. אלא כשהמדובר הוא מפרצוף הכללי שהוא פרצוף הכתר, אנו מכנים אותו בשם טבור. וכשהמדובר הוא מפרצופי ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן שהמה מלבושי פרצוף הכתר אנו מכנים אותו בשם חזה. וזכור זה לכל המקומות.

גם תדע דאע"פ שכל פרצוף מוכרח שיהי' בו ה' פרצופין שהם כתר ועסמ"ב, מ"מ עיקר הפרצופין בכללו, אינו רק פרצוף הכתר בלבדו, ושאר ד' הפרצופין עסמ"ב המה לבושים חיצוניים וטפלים אליו. באופן שכל ההבחנות האמורות בפרצופי עסמ"ב צריך שתשכיל ותבין אותם מפרצוף הפנימי שהוא הכתר כי ממנו נמשכים, אלא שמתגלים בלבושים. וכלל זה נוהג הן בכללות כל העולמות והן בפרטי פרטות שבפרצופין.

ונתבאר לעיל בפמ"ס ענף י"א אות י' אשר ב' כוללים מקיפין כל העולמות: כולל א' הוא א"ק. כולל ב' הוא ב"ן דא"ק הנק' עולם הנקודים, או ב"ן הכולל. וכל אחד מהם נבחן לה' פרצופין: כתר עם ד' הלבושים עסמ"ב עש"ה. ובזה תבין, אשר הלבוש הא' שהוא פרצוף ע"ב בכלל רת"ס שלו וכן ראש דס"ג שנק' ע"ב דס"ג, הוא לבדו נקרא אצילות, שהוראתו שמיוחד הוא כמו גוף אחד עם פרצוף הפנימי, שהוא הכתר. אמנם ס"ג דס"ג שמלביש מחזה דפרצוף הפנימי ולמטה, אין שם מאור הפנימי דפרצוף הכתר כי כבר נפסק שם למטה מחזה כנ"ל, ואין שם רק בחי' אור דחיצוניות לבד כמ"ש לעיל בארוכה וע"כ נק' בשם בריאה, שהוא לשון חיצוניות, מלשון בתי בראי או פוק ותני לברא, כלומר,

מהמקור שמטרם עליית מ"ן ע"כ הארתו מועטת, כי אין בו מאור החדש היוצא מנקבי עינים.

וזה אמרו שע"י הסתלקות האור למעלה מהטבור היה מספיק שיהיה היכולת בעולם האצילות לקבל האור שלהם אבל לא היה מספיק לתת כח לעולם הבריאה. והיינו כדאמרן, שזה האור החדש הנמשך מכח הסתלקות האור למעלה למ"ג, יהיה כל רת"ס שלו נשלמים למעלה מטבור ששם מלבישים ע"ב וס"ג דא"ק שנקראים אצילות. אבל לא היה מספיק לתת כח לעולם הבריאה, דהיינו לס"ג דס"ג המלביש מטבור ולמטה דא"ק, המכונה עתה בחי' בריאה כמ"ש בסמוך. ונמצא שעדיין אינו ראוי לקבל מאורות פרצוף הפנימי כדאמרן, וע"כ הוסיף בחי' אחרת להניח שם אותו מסך ופרסא שהוא שאיב מלעילא, כלומר מפרצוף הפנימי שממעלה לטבור, ויהיב לתתא כלומר לנה"י ולבושיהם שנמצאים למטה מטבור.

וזה אמרו נמצא שהם ב' דברים וכו'. ר"ל ולדייק שהם ב' שורשי תיקונים מיוחדים, אשר כל ההבחנות מבין עולם אצילות לעולם הבריאה נבחנים על פיהם, כמ"ש לפנינו בע"ה.

ותבין ותשכיל בזה איך יש פרסא בין אצילות לבריאה: וצריך שתדע בכאן, ענין הכינויים חזה וטבור שבדברי הרב אשר הוראתם אחת היא, דהיינו בחי' המסך שבכלי מלכות דרישא דגופא. כלומר, המסך שעליו נעשה הסתכלות ב' לגמר כלים, שממנו ולמעלה יוצאות ט"ס ראשונות של הגוף וממנו ולמטה עד סיום רגליו יוצאים בחי'

ה) והנה ע"י עליית האור הזה שבחציו התחתון למעלה מהטבור כנ"ל, אז נתרבה אור גדול ורב בחצי גוף העליון, ואז נעשה זה האור בבחי' מ"ן אל טעמים דס"ג, שהם אוזן חוטם פה, ר"ל אל השרשים הפנימים שלהם בתוך הגוף, ולא אל האורות היוצאים לחוץ דרך הנקבים. ואז ע"י מ"ן אלו העולים שם, נזדווגו שם ע"ב שבגלגלתא דא"ק עם בחי' הס"ג שבו, שהם השרשים של

פנים מאירות

את כל זה שאמרנו בכללות העולמות, אשר זה נוהג ג"כ בפרטי פרטות דכל הפרצופין: באופן שלבוש העליון דהפרצוף שה"ס ע"ב וע"ב דס"ג, הוא מסתיים בחזה דפרצוף ההוא, והוא משום שכבר כלה שם האור דפנימית כנ"ל, וע"כ נקרא הע"ב והע"ב דס"ג בשם אצילות דפרצוף ההוא, כלומר של פרצוף העיקרי שהוא בחי' הכתר. והס"ג דס"ג והמ"ה וב"ן, שהמה לבושי נה"י דאותו הפרצוף נבחנים לבי"ע, מפני שמלבישים רק לחיצוניות דאותו הפרצוף. ובכדי שיוכלו לקבל האור מהפנימיות, נעשה שמה תיקון הפרסא דשאיב מלעילא ויהיב לתתא. וזהו דברי הרב להשכיל בפרסא שבין אצילות לבריאה, שכל שנתבאר בענין בי"ע התחתונים ענין אחד להם עם כל פרטי הפרצופין, שעד הפרסא דאותו הפרט נבחן לאצילות, ומשם ולמטה לבריאה. ובין דברים ואכמ"ל יותר.

ה) אל השרשים הפנימים שלהם וכו': דהיינו אל נקבי עינים בפנימית שהם השרשים דאח"פ הפנימים, והבן.

ע"ב שבגלגלתא דא"ק עם בחי' הס"ג שבו וכו': כלומר, החכמה דעינים שה"ס ע"ב שבגלגלתא ונקבי עינים שה"ס בינה וס"ג דגלגלתא, אמנם תדע שזה הס"ג אינו הויה דס"ג אלא ג' אהי' שבגי' ס"ג, כמ"ש כאן בפמ"ס עש"ה.

שהוא אינו גוף אחד עם הפרצוף הכללי שהוא הכתר, אלא שנחשב כמו גוף שני לו. ובוזה תבין דברי הרב בע"ח שער מ"ז פ"ב שהמשיל סוד האצילות, כמו אדם עם מחשבתו עצמו, שכל אבריו מתנענעים ע"י מחשבתו שא"צ לדבר אליהם בסוד איהו וחיוהי וגרמוהי חד בהון. ואת הבריאה מדמה למלך עם עבדיו אשר אינם נענים למחשבתו, כי אם צריכים שידבר ויצוה אותם. ומסיים שם, שדיבור זה ה"ס הכאת הארת האצילות בפרסא דבריאה ששם סוד הפה, אשר עצמות הא"ס יוצא דרך שם, בסוד הקול והדיבור היוצא מהבל הפה ע"י הכאת שפה אל שפה וכו', עש"ה. והיינו כדאמרן, כי מתוך שס"ג דס"ג מלביש מטבור ולמטה דפרצוף הכללי הנק' פרצוף כתר, שכבר נשלם שם האור של פנימית דהפרצוף, ואין שם אלא אור חיצוניות לבד, וע"כ מובא בכ"מ בזוהר ובדברי הרב אשר נה"י דכל פרצוף המה לבר מגוף, דהיינו מטעם הנזכר, ולפיכך נבחן ס"ג זה המלביש להם, שהוא כמו נבדל מהפרצוף בסוד בריאה, אשר מקבל הארותיו בסוד זווג דהכאה על הפרסא שבין אצילות לבריאה, שה"ס הדיבור והציווי, והבן זה מאד.

ובאמור תבין, אשר בחי' בי"ע של הכולל הא' שה"ס לבושי נה"י שלו כנ"ל, הם ע"ס דנקודים, אשר נתקנו אח"כ לד' עולמות אבי"ע. ובחי' בי"ע דכולל הב' שה"ס לבושי נה"י שלו, הם ג' עולמות בי"ע התחתונים, המכונים מטעם הנ"ל בי"ע דפרודא. ותקיש

אזן חוטם פה, שהם טעמים, כנ"ל. ואז נמשך אור חדש מלמעלה מן הזווג הזה ובוקע ויורד דרך הפרסא מהטבור ולמטה.

ו) אמנם האור הראשון שהיה בתחילה למטה ועלה למעלה, שוב לא ירד ונשאר שם מהטבור ולמעלה ושם הניח שורשו תמיד, ומשם נתפשט ויצא דרך העינים והם הם הנקודים, ונמשך ונתפשט בחוץ עד סיום רגליו דא"ק כנ"ל. והנה כל האור הנמשך עד הטבור, אפי' שהוא מבחי' העינים הכל הוא נבלע ונכלל בעקודים ולכן איננו ניכר, אבל האור הנמשך מתחת הטבור עד רגליו, זהו לבדו נקרא בשם נקודות, לפי שהוא עומד עתה לבדו. וכן אותו

פנים מאירות

ובוקע ויורד דרך הפרסא וכו': ענין בקיעה, יורה על התפשטות המתחדש על מסך שכבר היה למסיים. והנה פרסא זו ה"ע סיום רגליו דפרצוף הפנימי שיצא ע"י עליית המ"ן, שהיתה למעכב על אור העליון שלא יתפשט ממנה ולמטה. אמנם עתה ע"י הזווג החדש, חזר אור העליון ונתפשט גם למטה מפרסא.

ו) אמנם האור הראשון וכו' שוב לא ירד: ר"ל דאותו האור שנסתלק מתחילה ועלה למ"ן, שה"ס ישסו"ת שירד למ"ה וב"ן הפנימים דא"ק ונכלל עמהם, ועלו למ"ן לע"ב וס"ג דגולגלתא, ונתחדשו ע"י הזווג ההוא וחזרו למקומם, הנה לא יכלו לרדת למקומם כבתחילה, שהוא עד סיום רגלי א"ק, מפני שהזווג ההוא לא נעשה בפה דראש עצמו כבפרצופי א"ק הקודמים, אלא הפה נתעלה למקום נקבי עינים, ונעשה שם הסתכלות הא', ויצא הראש מעינים ולמעלה, ובחי' התוך באח"פ, ובחי' הסוף מפה עד הטבור, ושם נסתיים פרצוף הפנימי דא"ק שנתחדש ע"י עליית המ"ן. וזה אמרו ושוב לא ירד. ובפמ"ס כאן נתבאר זה בהרחבה.

איננו ניכר אבל האור וכו': פירוש, דכל ההבחן בין עקודים לנקודים, הוא תיקון דעשרה הכלים לע"ס ותיקון קוין וכו' מה

שנתחדש עתה בכח עליית המ"ן בפרצוף הזה של הנקודים, אמנם מקודם זה, לא היה אלא קו אחד וכלי אחד לכל עשר הספירות. ומאחר שענין תיקון עליית המ"ן נעשה רק בגופא דס"ג דא"ק, שהיה מתפשט מטבור ולמטה דא"ק עד סיום רגליו ולא בפרצופין שלמעלה מטבור דא"ק, כמ"ש הרב לעיל בענף ח' ולפיכך לא הוכרו ענין תיקון הקוין ועשרת הכלים אלא למטה מטבור כי שם מקורם. אמנם ודאי, כל האורות המתחדשים בתחתון בהכרח שנמצאים בעליונים, שהרי כל חידוש אור נמשך מא"ס ב"ה כנודע, וא"כ עוברים המה בעליונים, ולא עוד אלא עיקר האור נשאר בעליון ורק הארתו מתפשטת לתחתון, כמ"ש בע"ח שמ"ב פ"ב ע"ש. אמנם הכחות והעביות ודאי שאינם ניכרים זולת ממקור חידושם ואילך וזכור זה.

לפי שהוא עומד עתה לבדו: כלומר, שאין במקום זה שום אור זולת מפרצוף הזה שיצא בכח המ"ן דרך נקבי עינים, הן בחיצוניות והן בפנימיות, כי גם סיום רגליו דפרצוף הפנימי נתעלו למעלה מטבור, כנ"ל.

וכן אותו אור שיורד דרך הפרסא וכו': וצריך שתדע כאן, ענין פנימית וחיצונית שנתחדשו בפרצופין מתיקון מ"ן ואילך, והוא מפני שכל הכחות שבעליון בהכרח שימצאו

אור שיורד דרך הפרסא מחדש ע"י זווג הנ"ל, גם הוא בוקע הגוף והכלי דאדם קדמון, ויוצא לחוץ ומאיר באלו הנקודים. הרי ב' מיני אור לצורך הנקודים.

פנים מאירות

עינים, שהתחתון מתחיל מתחת העינים של העליון, כאמור.

ובזה תבין גם בפרצוף הראשון הזה שיצא ע"י תיקון המ"ן, שנבחן ג"כ לב' פרצופין: פנימי וחיצוני, וכאמור אשר פרצוף הפנימי מתחיל מאח"פ ונשלם על הטבור. וז"ש הרב שאור הא' שהיה מתחילה למטה ועלה למ"ן שוב לא ירד למטה מטבור, כי ה"ס פרצוף הפנימי, וזה האור שבקע לפרסא וירד למטה מטבור ה"ס פרצוף החיצוני, כאמור, והבן היטב.

שיורד דרך הפרסא מחדש ע"י זווג הנ"ל: כמפורש לעיל שנזדווגו שם ע"ב שבגולגלתא עם בחי' הס"ג שבו וכו'. אמנם לא בחי' גולגלתא עם ע"ב דגולגלתא משום שבזווג הזה ע"י עליית מ"ן נמצא שהע"ב נעשה לשורש, ולא כבפרצופי א"ק אשר הגולגלתא הוא שורש הכלים, דהיינו המלכות של ראש הא', כמ"ש לעיל בפמ"ס בענף ט'. והענין, כי מטרם עליית מ"ן לא היה הגולגלתא עצמו נחשב לבחי' כלי, כי ממנו ולמעלה כולו אור בסוד ראש הא', כנודע, וממנו ולמטה נעשה לשורש הכלים, אמנם ע"י עליית המ"ן, נעשה נוקבא גם בכתר, כלומר, אח"פ דראש הא' יצאו לחוץ מהכתר, כמ"ש כאן בפמ"ס עש"ה, והוא משום שעלו נקודות דמ"ן לעינים של הראש שה"ס ע"ב דגולגלתא, ונמצא אשר הע"ב הזה נעשה בו שורש לכלים במקום הגולגלתא שמלפנים, והבן זה היטב.

וע"ז תבין שא"ס הוא שורש לאור ולא לכלים, ואע"פ שלעיל בענף ד' אומר הרב, שמתחילה התפשט א"ס ב"ה לעשות כלים וכו' ע"ש, אמנם מדבר שם מע"ס דאור ישר

בתחתון, כמ"ש הרב לעיל ענף יוד, ונתבאר בפמ"ס, שמכח התעלות מקום הזווג אל נקבי עינים, נתעלו המדרגות ג"כ עש"ה, ובהיות שמטרם עליית המ"ן היה התחתון מלביש מתחת הפה דעליון דהיינו לחג"ת, נמצא עתה שהיה צריך להלביש אח"פ דראש מהעליון, אמנם אינו כן כמ"ש הרב לקמן, דאע"ג דס"ג מקבל אורות אח"פ דראש ע"ב משום שכבר יצאו לבחי' גופא, מ"מ אינו יכול לקבל אותם, אלא ממקום התחלתו ע"פ שורש הא' שמטרם עליית המ"ן שהוא למטה מפה דראש, כי כל הכחות שבעליונים מחויבים להמצא בתחתון. ולפיכך נעשה בכל תחתון ב' הבחנות בסדר רת"ס שלו: סדר א', הוא ע"פ לקיחתו של האור, ומאחר שס"ג נוטל אח"פ דראש של העליון המה נחשבים לחב"ד שלו; ומפה עד החזה לתוך וחג"ת, ומחזה עד הטבור לסוף ונה"י, ועד"ז בכל המדרגות, כמ"ש בפמ"ס. וזה נקרא פנימיות הפרצוף, משום שמיוחס ללקיחת האור.

וסדר ב' הוא ע"פ מקום התחלתו ע"פ שורש הא' שמטרם עליית מ"ן, דהיינו מתחת הפה דעליון, ונמצא מפה עד החזה לראש וחב"ד, ומחזה עד הטבור לתוך וחג"ת, ומטבור ולמטה לנה"י וסוף, וזהו שנקרא חיצוניות הפרצוף, מפני שמיוחס למקום עמידת הכלים כנ"ל. וז"ש הרב בע"ח שער פ"ט שאין לך דבר בעולם שאין בו חיצוניות ופנימיות, עש"ה בכל ההמשך. והוא משום שליטת ב' שורשים בכל פרצוף: הן שורש הא' שמטרם עליית המ"ן, שהתחתון מתחיל מתחת מלכות דראש הנמצא בפה דעליון. והן שורש הב' שמכח תיקון המ"ן והתעלות המלכות לנקבי

(ז) ועוד יש אור ג', והוא בהכרח כי כאשר יורד ומתפשט אור העין למטה דרך העקודים, הנה הוא מסתכל באורות אח"פ ההם, והוא שואב משם ולוקח מהם אור לצורך עשיית הכלים של הנקודות, ולוקח מג' בחינות, שהם אורות אח"פ.

(ח) והענין הוא באופן זה, כי הנה נתבאר שאורות און נתפשטו עד שבולת הזקן, ואורות חוטם ופה עוברים ג"כ דרך שם, וא"כ מוכרח הוא, שכאשר נמשך אור העינים דא"ק דרך שם, יתערב עמהם, ויקח אור שלהם.

(ט) והנה יוד נקודות הם: והג' ראשונות שבהם, הם לוקחים אור ממה שנמשך מהסתכלות העין באח"פ, ממקומם עד מקום התחברות בשבולת הזקן, כנודע,

פנים מאירות

לצורך עשיית הכלים של הנקודות: כי מאור הא' שיצא דרך העינים יצא פרצוף ע"ס דנקודים בחוסר סוף, כמ"ש לעיל ובפמ"ס כאן אמנם מכח אור הג' הזה יצאו רת"ס בשלימותם כמו מטרם עליית המ"ן, ונמצאים הכלים עשויים מב' האורות ביחד, כמו שהולך ומבאר לפנינו.

(ח) וא"כ מוכרח הוא שכאשר נמשך אור העינים וכו': כבר נתבאר שזווג זה דהסתכלות עינים באח"פ, ה"ס זווג חיצוני הנמשך משורש א' שמטרם עליית מ"ן, דע"כ נמשך אור העינים שה"ס אור העצמות עד הפה שה"ס מלכות דראש, ע"ד פרצופי א"ק הקדומים והוא לתשלום הכלים, כנ"ל. אמנם תדע שבחי' האור אינו נמשך, אלא מזווג הפנימי, אשר לא נמשך עד הפה, אלא שנעשה הזווג בנקבי עינים בעצמם, אמנם מאחר שהאור עובר דרך אוזן חוטם פה, דהיינו באורות דזווג החיצוני הנזכר הוא מוכרח להתערב עמהם, ונמשך האור דפנימיות באור החיצוניות.

(ט) והג' ראשונות שבהם וכו' עד מקום התחברות בשבולת הזקן: ואע"ג שמכח

שבסופו נתגלה כלי אחד לכל עה"ס ונודע שכלי אחד לא נחשב לבחי' כלי, כי התחתונים אינם ראויים עדיין לקבל על ידו, אלא רק ע"י מציאות עשרה כלים, שהמה יצאו דרך נקבי עינים, דהיינו ע"ב דגולגלתא, הנ"ל.

ולפיכך בעשר הספירות שנמשכים משורש הקדום שמלפני עליית המ"ן, מתחילים מהכתר שה"ס א"ס ב"ה, כנ"ל, ובה"פ שנתקנו ע"י מ"ן, מתחילים מע"ב שה"ס עינים, ונבחנו כאן הגולגלתא כמו בחי' רקיע מלמעלה, כלומר שאינו נחשב מגוף הפרצוף, והבן זה מאד.

(ז) ועוד יש אור ג' והוא בהכרח וכו': ענין ההכרח הזה הוא כמ"ש לעיל בפמ"א דף רל"ח ד"ה וכן ע"ש, אשר כל הכחות שיש בעליון בהכרח שימצאו בתחתון. ולפיכך, הגם שעיקר הכלים והספירות דנקודים, הנה מאור הא' מישסו"ת שעלה בסוד מ"ן ויצא דרך העינים, אשר כל החידושים שבע"ס דנקודים ממנו באים, כמ"ש לעיל ובענפים הקודמים עכ"ז גם הסדרים שבפרצופי א"ק הקודמים למ"ן, ג"כ בהכרח שיתפשטו בע"ס ההם, וזהו שמכנהו הרב אור הג'.

ואינם מקבלים אותם רק בשיבולת הזקן, כי משם מתחילים הן, ולא ממה שבשבולת הזקן ולמעלה.

(י) אבל ז' נקודות התחתונות אין לוקחים, רק ממה שנמשך בהסתכלות באורות החוטם והפה, משבולת הזקן ולמטה כגודע, כי החוטם מגיע עד החזה, והפה עד הטבור, ולא משבולת הזקן ולמעלה.

(כ) ונמצא כי לפי זה, ג' נקודות לוקחים הארה לצורך הכלים שלהם, מן ג' האורות שהם אח"פ בשבולת דוקא, אבל ז"ת אינן לוקחים רק מב' אורות לבד,

פנים מאירות

החיצוני דהסתכלות עינים באח"פ, יצאו רת"ס דס"ג כמקודם, אשר גופא דס"ג נתפשט למטה מטבור, אמנם מאחר שהאורות אינו מקבל, רק ממה שנתערב בתוכם מאורות דזווג הפנימי, כנ"ל, לפיכך גם הוא נבחן ע"פ סדר פרצוף הפנימי, שכל רת"ס דס"ג נשלמים למעלה מטבור, כנ"ל, שאח"פ דע"ב בסוד אור האזן מאירים בו מפה עד השבולת וה"ס ראש הס"ג הפנימי. ומשבולת עד החזה ה"ס התוך של הס"ג, ומחזה עד הטבור ה"ס הסוף של הס"ג הפנימי.

ולפי"ז תבין, אשר ע"ס דנקודים הגם שנתפשטו רק בעזרת הזווג החיצוני הנ"ל, שראש דס"ג נמשך עד הטבור ותוך וסוף שלו מטבור ולמטה, כסדר הס"ג דשורש הא' שמטרם עליית מ"ן, מ"מ האורות שבתוכם מחויבים להתפשט בדרכי רת"ס דסדר הפנימי, ולפיכך ג"ר וראש דנקודים לוקחים משבולת שה"ס ראש הס"ג, וז"ת דנקודים: התוך שבהם לוקח משבולת עד החזה שהוא תוך הס"ג. והסוף שבהם לוקח מחזה עד הטבור שה"ס הסוף דס"ג דסדר הפנימי. וזה אמרו, כי החוטם מגיע עד החזה, שהוא מיוחס לבחי' התוך דנקודים, והפה עד הטבור שהוא מיוחס לבחי' הסוף של הנקודים, והבן.

הזווג הזה דהסתכלות עינים באח"פ, נמצאים כל ע"ס של ראש מהגולגלתא עד הפה בבחי' אחת כמו בשורש הא', עכ"ז כיון שאין בהם אור, זולת מה שמתערב בהם מזווג העליון שבנקבי עינים, כנ"ל, לכן מתחלק ג"כ לב' בחי' על פי שורש הב', שעד העינים ה"ס ראש וכתר, ואח"פ ה"ס חו"ב, שמהם נמשכו כח"ב דנקודים.

רק בשבולת הזקן כי משם מתחילין הם: כלומר, שהתחלתם ושורשם משם, כי ע"ס דנקודים הם בחי' גופא דס"ג בסוד התפשטות ב', שנק' ב"ן, וא"כ כל התחלתם הוא מראש דס"ג המלביש לע"ב מתחת פה דראשו שה"ס שבולת הזקן, אלא שראש דס"ג נוטל מראש דע"ב, להיותו בחי' גופא דע"ב בסוד התפ"ב, כי כן כל תחתון נוטל מהעליון שלו במדרגה אחת. וזה אמרו, שאין ג"ר דנקודים יכולים לקבלם אלא משבולת הזקן, שהוא בחי' ראש הס"ג, ולא מלמעלה משבולת ששם ע"ב הוא ואי אפשר לב"ן לקבל הימנו, שאין התחתון יכול לקבל מעלי עליונו, כנ"ל.

(י) אבל ז' נקודות התחתונות וכו' משבולת הזקן ולמטה: כבר ידעת, דאע"ג דבכח הזווג

שהם חוטם ופה, משבולת ולמטה עד הטבור, כי אור און העליונה כבר נגמרה ונסתמה בשבולת הזקן, ולכן גדולה היא הארת ג' נקודות העליונים, מן הז"ת.

ז) ולפיה זו, ג' מלכים הראשונים לא מתו, לפי שיש להם הארה גדולה, והכלי שלהם הוא מעולה מאד, לפי שנעשה מבחי' און העליונה ומהחוטם ופה, כי בהסתכלות העין באורות האון חוטם פה, נעשו הכלים שלהם כנ"ל, כי לקחו כליהם ממקום שעדיין אורות האון שהם בחי' נשמה נמשכים שם, שהוא עד שבולת הזקן, כנ"ל.

מ) אמנם הז' מלכים תתאין מתו, לפי שכליהם נעשו מהסתכלות עין בחוטם פה לבד, והיה חסר מהם אור האון העליונה.

נ) והנה גם בג"ר עצמם יש בהם חילוק בין זו לזו, והוא, כי מן הכתר לא ירד ממנו אפילו האחורים, אלא האחורים של נה"י בלבד, אבל באו"א של הנקודים ירדו האחורים שלהם לבד, ונשארו הפנים במקומה.

ס) ופעם הדבר הוא, כי אלו האורות שנמשכים עד שבולת הזקן, נחלקו לג'. כי הכתר לקח מבחי' האון עצמה, ממה שהראיה שואבת בהסתכלות באור האון,

פנים מאירות

כבר קיבל לבחי' טבור, ואין בחי' ע"ב מגעת למטה מטבור. וזה אמרו ולכן גדולים הם הארות ג' נקודות עליונות, מן הז"ת.

ז) כי בהסתכלות העין וכו' נעשו הכלים וכו': דהיינו זווג החיצון הנמשך משורש הא', כנ"ל, שבו לא יצאו אח"פ דראש לבחי' גוף. ונמצאים משום זה כלים דראש ממש, כנ"ל.

אורות האון שהם בחי' נשמה וכו': כי בחי' אור הנשמה אינה שורה זולת בכלים דראש.

פ) כי הכתר לקח מבחי' האון עצמה וכו': כבר ידעת סוד מלכות דעליון הנעשה כתר לתחתון, שהוא משום שכל תחתון נאצל ויוצא מהתפשטות הפה של ראש דעליון, שה"ס מלכות דעליון. וזה נתבאר היטב בענפים הקודמים, שהפה של הראש מחויב להתפשט ב' פעמים: התפשטות ראשונה היא

כ) כי אור און העליונה כבר נגמרה ונסתמה בשבולת הזקן: כלומר, און דאח"פ דראש ע"ב. פירוש, כללות האור היוצא דרך עינים, נבחן שכל רת"ס שלו נשלמים על הטבור, שהוא משום התעלות הזווג אל נקבי עינים, שיצא הראש מנקבי עינים ולמעלה, והתפשטות המלכות דנקבי העינים עד הפה ה"ס תוך וחג"ת, ונמצא הפה בבחי' הטבור, שממנו ולמטה נמשך הסוף והנה"י כמ"ש לעיל. ומאחר שהפה ירד לבחי' טבור, נמצא אשר ע"ב של אור הזה שה"ס הראש נשלם למעלה מפה, כמו ע"ב של שורש הא' שמטרם עליית המ"ן, שנשלם למעלה מטבור, כמ"ש בענף ט' ע"ש טעמו ונימוקו. ובזה תבין ההפרש בין אח"פ דראש המתחברים בשבולת לבין חו"פ דגופא שלמטה משבולת, כי אור און העליונה שהוא בחי' ראש דע"ב, כבר נגמרה ונסתמה בשבולת הזקן, שהוא

ומכ"ש שנכללים בו ב' אורות אחרים, ומזה נעשה כלי לכתר נקודים. ואבא לקח ממה שהראיה שואבת מאורות החוטם וגם אור הפה נכלל בו, ומזה נעשה כלי חכמה דנקודים. ואימא מקבלת מהסתכלות בפה לבדה, ומשם נעשה כלי בינה דנקודות.

ע) והנה הכתר שלקח מן האזן הארתו גדולה מאד, לא נשבר הכלי שלו, אבל או"א שאין לוקחים רק מן החוטם ופה, נשברו האחרים של כליהם. והנה או"א, אם היו מקבלים אור זה של חוטם ופה של א"ק, בהיותו למעלה קרוב אל מקום

פנים מאירות

דראש התחתון. ודע, שע"ס היוצאות ע"י זווג הפנימי על המלכות של נקבי עינים ה"ס נקודת הכתר, כי המה עיקר הראש דנקודים, שה"ס מנקבי עינים ולמעלה, וע"ס היוצאות ע"י זווג החיצוני על המלכות שבפה, ה"ס ב' הנקודות חכמה ובינה דנקודים, שכלפי הפנימי כבר המה בחי' גופא ולא ראש, כנ"ל.

ובזה תבין היטב סוד שכולת הזקן שה"ס מלכות דע"ב, הכלולה מב' המלכיות דראש ע"ב, המלוכשות בראש הס"ג בסוד מלכות דעליון המתלבשת בתחתון כאמור. אשר המלכות דפנימיות, מכנה הרב בשם אור האוזן, וזה אמרו כי הכתר לקח מבחי' האזן עצמה וכו'. ומלכות דחיצוניות מכנה הרב בשם חו"פ. וזה אמרו, ואבא לקח ממה שהראיה שואבת מאורות החוטם וכו', והבן.

ע) והנה או"א אם היו מקבלים וכו' בהיותו למעלה וכו': להבין זה, צריכים לבינה יתירה בענין שכולת הזקן הנזכר, שה"ס ושורש התלבשות נה"י דעליון בסוד מוחין לתחתון, שהוא עיקר גדול הכולל בכל מרחבי החכמה. והנה זה כבר נתבאר לך היטב, ענין יציאת אח"פ דכל ראש לבר מרישא שנעשה לבחי' גוף דהיינו לבחי' תוך כנ"ל. גם נודע, שבחי' ע"ב דכל פרצוף שה"ס אור החיה, ה"ס העצמות והאו"י שבפרצוף ההוא, ולפיכך עד

לגופו עצמו, והתפשטות שניה היא שייכת לנאצל הימנו, שנק' בשם המדרגה התחתונה אליו, ונמצא שמלכות דעליון שנק' פה מתלבשת בתחתון, שהרי כל בנינו של התחתון אינו אלא התפשטות פה דעליון וזכור זה. גם נתבאר שמתיקון דעליית מ"ן ואילך, בהכרח שיוצא מכל זווג ב' פרצופין: פרצוף פנימי, שמקורו מתחיל מנקבי עינים דעליון. ופרצוף חיצוני, שמקורו מתחיל מפה דעליון, כמ"ש באורך בפמ"ס. גם נתבאר, שמזווג הפנימי דעליון שה"ס נקבי עינים, אין הארת עצמותו מתפשטת לתחתון, להיותו נמצא מתחת הטבור שלו, כי פה דראש כבר נחשב לטבור, שה"ס הכלי דהסתכלות ב' דזווג הפנימי, שאור העצמות שה"ס ע"ב, מסתיים תמיד למעלה מטבור כנ"ל. אמנם התחתון נוטל מזווג החיצוני דעליון, הנק' הסתכלות עינים באח"פ, אשר מלכות הזאת דזווג החיצוני ה"ס מלכות דעליון המתלבשת בתחתון האמור למעלה.

ודע אשר מלכות זאת הגם שהיא בחי' מלכות דחיצוניות כאמור, הרי היא כלולה ג"כ ממלכות דפנימיות. כלומר, מהמלכות שבנקבי עינים, כמ"ש בע"ח שער י"ד פ"ט ע"ש. ולפיכך כשמתלבשת בתחתון הרי היא מוציאה ג"כ בראש התחתון ב' זווגים: זווג פנימי בנקבי עינים דראש התחתון, וזווג חיצוני בפה

נקבי האזן, אע"פ שלא היו מקבלים מאורות האזן עצמה רק קצת ההארה, היו מתקיימים האחורים של כליהם, אבל כיון שאין מקבלים רק מסיום האזן שהוא מקום שבולת הזקן, לכן אע"פ שלוקחין קצת הארה, אינו מועיל להם, ולכן

פנים מאירות

כמה שאור ע"ב מתפשט בפרצוף עד שם נחשב לאצילות, ולמטה מגבול ע"ב נחשב זה החלק לבחי' מבר לאצילות. ונודע שבחי' ע"ב דפרצוף נשלם למעלה מטבור, וע"כ נעשה תיקון עליית מ"ן לנקבי עינים, שמתוך זה יצאו אח"פ דראש ע"ב לבר מרישא כנ"ל, ועד"ז יצאו אח"פ דראש ס"ג לבר מרישא, וכן מראשין דכלהו פרצופין.

והנה אותו האור הנמשך מנקבי עינים ולמטה לבחי' אח"פ, וכאמור שנעשו משום זה לבחי' גוף וחג"ת, אין לו מקום בכלים דאח"פ של ראש, להיותם רק שרשי כלים כח"ש בכ"מ, ולכלים דגופא המה צריכים, ולפיכך המה יוצאים ובאים ומתלבשים בתחתון, כלומר, שהוא מתחת הפה וכל הכלים דראש. ומשום שאור אח"פ אלו נמשכים ממלכות דנקבי עינים ולמטה, נקראים בשם נה"י. וז"ס נה"י דעליון המתלבשים בעצמותם בראש התחתון בבחי' מוחין אליו.

ונמצא לפי"ז אשר אח"פ דראש ע"ב ירדו ונתלבשו בראש הס"ג, והרויח הס"ג בחי' אור דראש ע"ב, שעד עתה לא היה לו אלא בחי' גופא דע"ב. ועד"ז אח"פ דראש ס"ג ירדו ונתלבשו בפרצוף דלמטה מטבור, שעד כאן היה לבר מגבול ע"ב והיה נחשב לבר מאצילות, כנ"ל. ועתה הרויח אור דגופא דע"ב, כי אח"פ דראש ס"ג יש בתוכם בחי' גופא דע"ב, שהמה נמשכו למטה מטבור, ושב ע"כ לבחי' אצילות.

וז"ס שבולת הזקן, שהוא כולל בחי' אח"פ דע"ב שירדו להיות מוחין בראש הס"ג, והוא כולל פנימיות וחיצוניות, כח"ש לעיל. שמסוד

הפנימיות יצא הכתר, ומסוד החיצוניות יצאו ב' הנקודות חו"ב כנ"ל, וגם חו"ב נפרטים לפנימיות וחיצוניות, שהחיצוניות נק' ישו"ת. אמנם בכללותם אין כאן אלא ע"ס המתפשטות על מלכות הנ"ל שנק' שבולת, שהמה נבחנות לע"ס של ראש, בשם: גלגלתא, עינים, ואח"פ, וכשנפרטות בסוד פנימיות וחיצוניות, יהיה גלגלתא ועינים בסוד כתר דנקודים, ואח"פ בסוד חו"ב דנקודים. וגם אח"פ אלו שהם חו"ב נבחנים לע"ס: גלגלתא, עינים, ואח"פ, שגלגלתא ועינים ה"ס חו"ב עילאין, ואח"פ ה"ס ישו"ת. ולפיכך אפשר לכנותם בשם ראש אחד עד הפה, שה"ס ישו"ת הפרטי הנזכר, והוא משום שיצאו בכח המלכות דשבולת לע"ס כנ"ל, ואפשר לכנותם בפרטיות ע"ד פו"ח, שיש בהתפשטות זה ג' פרצופין דו"נ, שה"ס כתר או"א עילאין וישו"ת, אשר בכל אחד יש ע"ס, אמנם בהבחן של נקודות, שהוראתם הוא בחי' המ"ן שעליהם נעשה הזווג, כח"ש לעיל בדף קע"ז בפמ"א ד"ה והנה, המה נבחנים רק לג' נקודות, דהיינו נקודה דכתר נקודה דחכמה ונקודה דבינה.

ובזה תבין ג' החלוקות שבשביה"כ, כי הכתר שה"ס מלכות דפנימיות הכלול בשבולת, כיון שהוא מזווג הפנימי של הראש, הרי הוא בבחי' ראש דע"ב הן באור הן בכלי, וע"כ הארתו גדולה מאד ולא נשבר כלי שלו.

חלוקה ב', ה"ס או"א, שה"ס מלכות דחיצוניות שבשבולת, דמאחר שהוא מבחי' אח"פ החיצונים של ראש דע"ב, וע"כ יש להם רק בחי' הכלים דראש, שבתוכם הארה

נתבטלו האחרים של כליהם. אבל הכתר כיון שלוקח אור האזן ממש אע"פ שלקחו בסיומו, כיון שהוא לוקח עצמותו, די בזה, ולא נשבר אפילו האחרים

פנים מאירות

ותבין ע"פ המבואר בפמ"א דף רכ"ג ד"ה בסוד וגבותם מלאות עינים אשר מכח עליית המ"ן נתחדש ענין פנים ואחרים בכל הפרצופין, והאחרים הם תמיד גבוהים במדרגה אחת מן הפנים, באופן, שבבחי' חג"ת ותוך נמצאים אחרים דחב"ד וראש, ובבחי' נה"י וסוף יש אחרים דחג"ת ותוך, עש"ה טעמו ונימוקו.

ובזה תבין המובא בדברי הרב בכמה מקומות, שכל פרצוף נולד רק בספירות חג"ת נה"י, ואח"כ כשמגיע בהם האור דמוחין, שבים חג"ת להיות חב"ד ושבים נה"י להיות חג"ת, ונמשכין ויוצאים נה"י חדשים עש"ה. ושורש הענין הוא מסוד האחרים הנ"ל, כי בחג"ת יש אחרים דחב"ד, אמנם כל זמן שאין בהם אור הפנים אין האחרים מאירים כלום, משום שהארתם מועטת כמ"ש בפמ"א שם. אמנם כשמגיע בהם אור הפנים, אז אור דאחרים חוזרים וניעורים כמו בשורשם, ונמצא משום זה אשר חג"ת שבים להיות חב"ד בכח אור דאחרים שבהם, וכן נה"י חוזרים לחג"ת שהוא בחי' תוך הפרצוף שיש בו אור הזכר, שמשפיע ומוציא נה"י חדשים לסיומא, כמ"ש בפמ"ס כאן.

וכן היה יציאת הפרצוף דע"ס דנקודים שלא יצאו אלא בבחי' חג"ת נה"י ברו"ת דראש: חג"ת בגלגלתא ונה"י באח"פ, ומפה ולמטה היו הכלים ריקנים מאור, שה"ס ז"ת דנקודים, כמ"ש בפמ"ס עש"ה. אלא בכח הארת נה"י דא"ק הגיע אליהם אור הפנים, ושבו חג"ת להיות חב"ד, כי אור דאחרים שבהם חזרו וניעורו, ונה"י שבו לחג"ת, ויצאו נה"י חדשים כנ"ל. וזה שאומר הרב, שמשום המקרה דשבה"כ נמצא שנתבטלו האחרים

מועטת דע"ב, דהיינו מבחי' חיצוניות. ומתוך שיש בהם עכ"פ בחי' כלים דע"ב, נתקיים הפנים שבהם, ומחמת הארה המועטת נמצא שנתבטלו האחרים שלהם.

חלוקה ג' ה"ס ז"ת שהם נמצאים מתחת הפה דכללות הראש דנקודים, שכבר אין שם מהארת ע"ב כלום לא באור ולא בכלי, כמ"ש לעיל שהארת שבולת אינה נמשכת אלא עד הפה דנקודים ע"ש, ונמצאים ע"כ לבר מגבול האצילות, וע"כ נשברו פנים ואחור. וכמ"ש במקומו בע"ה.

וזה אמרו אם או"א היו מקבלים אור זה של חוטם ופה בהיותו למעלה קרוב לנקבי האזן וכו': פירוש, כי כל קבלת אור הע"ב לתוכם הוא רק בבחי' הירידה דאח"פ לראש הס"ג, אשר ע"כ ירדו ג"כ אח"פ דס"ג לאו"א דנקודים, ומאחר שנמצאים הכלים שלהם מבחי' מטבור ולמטה שכבר כלה שם הארת ע"ב לגמרי, אלא שמקבלים אור ע"ב מסוד ירידת אח"פ דעליון, ולפיכך נתבטלו האחרים שלהם משום שעיקר בנינם הוא מלמטה מטבור, מה שאין כן אם היו מקבלים מחוטם פה דראש ע"ב ממש, כלומר שהיו עולים למקום ראש דע"ב, ועד"ז גם חו"ב דנקודים היו עולים לראש הס"ג ודאי שלא נתבטלו מהם כלום, כי היו מלבישים לגופא דע"ב ממש כמו הראש דס"ג, והבן היטב.

אמנם מ"ש הרב שנתבטלו האחרים דאו"א וכן אחרים דנה"י דכתר, שהמשמעות שהפנים נשאר במילואו צריך ביאור, שזה דבר שאי אפשר להיות כלל שאור הפנים ישאר אחר שנתבטלו אפי' האחרים. ועי' בע"ח שער שבה"כ פ"א אלא שיש בכאן עמקות,

של כלים ידיה, משא"כ באו"א שאינם לוקחים רק הארה בעלמא, וגם שהיא בריחוק מקום.

פ) והרי נתבאר ג' בחי' אלו והם, כי הכתר נתקיים כולו, ואו"א נתבטלו ונפלו האחורים שלהם, וזו"ן נפלו פנים ואחורים שלהם. והנה זהו הטעם שנרמז בפסוק, והארץ היתה תהו ובהו, אשר הוא מדבר בענין של מיתת המלכים של הנקודים, כנ"ל, נרמז בו ב' פעמים מלת תהו: א', מפורש בפסוק, וב', בר"ת למפרע, ו'הארץ ה'יתה ת'הו, והוא כנגד ב' בחי' הנ"ל, כי תהו הישר המפורש בפסוק הוא בחי' ז' מלכים שמתו ונתבטלו אפי' הפנים שלהם הישרים, ותהו שבר"ת למפרע הוא בחי' ביטול האחורים דאו"א, כי כל למפרע הוא בחי' האחורים.

צ) והנה בודאי כי גם בנקודים יש בחי' אורות מקיפים ופנימים, וענינו הוא, כי הנה נתבאר כי מהג' אורות אח"פ שואב מהם הסתכלות העין לצורך הנקודים, וזהו בחי' אור הג' הנ"ל, שביארנו שהוא לצורך כלים אל הנקודים. וצריך שתדע כי אור זה נחלק לב', ומה שלוקח מצד ימין הן אורות ממש, ומה שלוקח מצד

פנים מאירות

ואין להקשות ע"ז, הרי בכל ראש אינו נוהג הסתלקות זולת בגופין, כמו"ש בענפים הקודמים בכל פרצופי א"ק, ומה נשתנה ראש דנקודים, אשר אחורי חג"ת דאו"א נתבטלו, שה"ס חב"ד ומוחין שבראש שבאו"א, כנ"ל. והענין תבין לפי המתבאר, אשר או"א אינם בחי' ראש ממש, אלא שהם בחי' אח"פ דראש הנקודים, שנבחנו לבר מרישא ולבחי' גופא, כנ"ל. ולפיכך נתבטלו אחורי חג"ת שלהם והבן.

ובזה יתבאר לך ביותר דברי הרב, שאומר אשר בכתר לא נתבטל רק אחורי נה"י שהם בחי' חג"ת, כנ"ל, והיינו זה החלק של הכתר המלוכש באח"פ, שהם בחי' גופא וחג"ת דכתר כאמור לעיל. אמנם אחורי חג"ת דכתר שהוא חב"ד ודאי לא נתבטל, להיותו סוד ראש ממש, ובראש אין נוהג הסתלקות אורות, כנ"ל.

דאו"א, כלומר, זה האור דאחורים שיש בכל בחי' מהם אשר חזרו וניעורו בביאת המוחין לסיבת אור הפנים כנ"ל, נמצאים עתה שנתבטלו וחזרו לקדמותם, דהיינו בהארה מועטת כמקודם, ושבו חב"ד דאו"א להיות חג"ת וחג"ת דאו"א שבו להיות נה"י, ונה"י שהם מפה דאו"א ולמטה נמצאים מתבטלים לגמרי, כלומר, כל מה שנתגדל ונתחדש בכל הארת נה"י דא"ק כל זה נתבטל, וכל מה שהיה בהם מצד יציאתם מישסו"ת דרך העינים כ"ז נתקיים, דהיינו רק בחי' חג"ת נה"י דכללות פרצוף הנקודים, שחג"ת ה"ס אור הכתר דנקודים מבחי' עינים ולמעלה, ונה"י ה"ס או"א דנקודים, כמו"ש כאן בפמ"ס באר היטב. ונה"י החדשים שה"ס התפשטות המלכות של ראש דאו"א מפה ולמטה שהם ז"ת דנקודים, נתבטלו ונשברו לגמרי פנים ואחור.

שמאל הם כלים. וכבר נתבאר לעיל, כי באור יש בחי' פנימי ומקיף, ובכלי יש פנימי וחיצון, נמצא כי כל אלו ד' בחי' לוקח הסתכלות העין מג' אורות אח"פ. (ק) וזה סדרן, כי הנה כשמסתכל העין באורות האוון ביושר, נגד הסתכלות העין בעצמו שהוא שבולת הזקן עצמו מצד ימין, הוא בחי' או"מ, ומה שהוא ג"כ בצד ימין, אלא שהוא רחוק והוא מן הצדדים, זה או"פ, שהוא מועט. וכעד"ז בצד שמאל, מה שהוא כנגד הסתכלות העין ממש, הוא חיצוניות הכלי, ומה שהוא לצדדים, הוא פנימית הכלי. ומה שהוא לוקח מאורות החוטם הוא באופן אחר, כי מה שלוקח מאור החוטם קודם שמגיע אל הפה והוא מצד ימין, הוא או"מ, ומהפה ולמטה הוא או"פ. ועד"ז בצד שמאל, הם כלים דבחי' חיצוניות ופנימיות. וכן הוא מה שלוקח מן הפה נחלק לשנים, כי מה שלוקח מהפה עד שמגיע לשבולת הזקן מצד ימין, הוא או"מ. ומהדיקנא ולמטה הוא או"פ. וכעד"ז הוא בצד שמאל, לעשות כלים בפנימיות וחיצוניות.

פנים מסבירות לענף ט"ו

גם צריכים להבין האמור בענף הקודם, אשר הכלים דנקודים יצאו מקמץ ופתח שהם כתר וחכמה, וע"כ כתר וחכמה נשארו והכלים שמהם ולמטה נשברו ע"ש. שלפ"ז נמצא אשר גם הבינה באה בכלל שביה"כ, שזה תמוה מאד, כי בפירוש איתמר בכ"מ, אשר ג"ר שהם כח"ב לא נשברו. ואין לתרץ, דהכונה על אחוריים דח"ב שהם נק' צירי, והם נתבטלו באמת. אמנם זה דוחק גדול, דמה ענין ביטול לשביה"כ, כי האחוריים שנתבטלו נשארו עכ"פ באצילות, משא"כ הכלים שנשברו יצאו לגמרי מבחי' אצילות, דע"כ מיתה קרינן בהו כנודע.

ונקדים לבאר ענין ההבחן בין בינה ותבונה, מה שהתחלנו בענף הקודם והבאנו שם לשון הרב ע"ש באות ג'. והנה כבר ידעת שיש ב' שורשים כוללים להתחלקות ע"ס. שורש א' הוא ע"פ הבחן ד' אותיות הויה, שה"ס ד' הבחי' הנודעות שבע"ס דאור ישר, המובאים לעיל בעה"ח ענף ד' ע"ש. ושורש הב' להבחן עה"ס, הוא נמשך מסוד החידוש דעליית מ"ן שהותקן בצמצום נה"י דא"ק המכונה צמצום ב' כמ"ש לעיל בפנים מאירות דף ר"ג ד"ה אין לך.

והנה מצד שורש הא' של עה"ס, אין שם אלא ה' פרצופין לבד הנקראים: א"א אבא ואימא זעיר ונוק'. גם אין שם בכל פרצוף רק כלי אחד לכל עה"ס של

(א) **ונחזור** לענין לבאר תחילה איך יצאו הנקודות וכו' עכ"ל. הנה דברי הרב בפרק זה עמוק עמוק מי ימצאנו. ובעיקר צריכים להבין ענין ג' האורות ששמשו בנקודים, עש"ה כל ההמשך (ובאות ו') וז"ל: **אמנם האור הראשון שהיה בתחילה למטה ועלה למעלה, שוב לא ירד ונשאר שם מהטבור ולמעלה ושם הניח שורשו תמיד, ומשם נתפשט ויצא דרך העינים, וכו' עכ"ל.** ולכאורה תמוה מאד, אטו ח"ו יש כאן מקום בעל גבול, שיתכן לומר ששורש האור הנו יושב במקום הטבור, ובכדי לעלות לחוץ ולהלביש מטבור ולמטה מחויב מתחילה לעלות בפנימית הגוף עד הראש ועד העינים, ומשם חוזר ויורד עד הטבור ומתפשט ומלביש מטבור ולמטה. ועוד תמוה, כל הטרחה הזאת של עליה וירידה למה לי, ולמה אינו יוצא ביושר דרך פי הטבור ולחוץ ויתפשט וילביש מטבור ולמטה.

ועוד צריכים להבין, מה שכתב שהכתר לקח מאוזן אמנם משבולת וכו' ששם הם מתחילים ולא באח"פ דראש וכו'. וזה תמוה לכאורה, אם הכונה על התחלת מציאותם עצמם, הרי מבואר בדבריו להדיא, שמקום התחלתם הוא מטבור ולמטה ולא כלל מטבור ולמעלה, ואם הכונה על מקום יציאתם, הרי כבר אמור אשר מנקבי עינים הם מתחילים ויוצאים, שהוא עוד למעלה מאח"פ דראש.

בסוד הזיווג דאו"י שנקרא הסתכלות. ונודע שאין בפרצוף זולת ב' בחי' הסתכלות, הסתכלות א' לצורך הראש והסתכלות ב' לצורך הגוף, ולא יותר. אמנם צריך להבין, איך אומר הרב שהחולם הוא בת"ת דהיינו בטבור דגופא, והשורק הוא ביסוד. ולפי המתבאר היה צריך להיות מקום החולם בפה של ראש ולא בטבור, ומקום השורק בטבור ולא ביסוד.

והענין תבין במ"ש בפמ"ס לעיל בענף י"ג אשר פה של ראש הפרצוף שיצא דרך העינים, נתמעט ויצא מבחי' ראש וקיבל לבחי' טבורא דגופא, ובחי' טבורא דגופא עצמו מתמעט וירד לבחי' סיומו של הפרצוף שנקרא יסוד. כלומר, הסיום של קו האמצעי כי המכריע ה"ס קו אמצעי תמיד כנודע ועש"ה. כי הקצוות דחסד ודין שישנם בע"ס של התוך נק' חסד וגבורה. והקצוות מחסד ודין שישנם בע"ס של הסוף נק' נצח והוד. והמכריעין דהיינו האמצעים בין הקצוות דע"ס של הראש נק' דעת והמכריעין של התוך נק' ת"ת והמכריעין של הסוף נק' יסוד. ומאחר שהאמצעי של הראש ירד לבחי' תוך ואמצעי דתוך ירד לבחי' סוף, ע"כ נק' החולם ת"ת והשורק יסוד, והבין.

והנך מוצא ב' סדרים של ע"ס: סדר א' הוא ע"פ ד' בחי' הנודעות, אשר כתר ה"ס השורש וחכמה בחי"א ובינה בחי"ב וז"א בחי"ג והמלכות בחי"ד, אשר תכונתם מפורש לעיל בעה"ח ענף ד' באר היטב ועש"ה בפמ"א ובפמ"ס. וסדר הב' הנמשך משורש הב' הוא ע"פ הקצוות דימין ושמאל ומכריע, וע"פ רת"ס כמפורש לעיל.

הפרצוף ההוא שנק' כלי מלכות, גם פרצופי ישו"ת אינם נוהגים שם כלל. אלא מצד שורש הב' נעשים הכלים לכל עה"ס, והוא מתוך שגופא דס"ג ירד ונעלם בפנימית נה"י דא"ק ונשתתף מדה"ר במדה"ד, דע"כ עלה למ"ן לחו"ב הפנימים דא"ק וכו' שה"ס תיקון הקוים כמ"ש לעיל בענף ט' בפמ"ס אות ה' עש"ה. דהיינו שנעשו ימין ושמאל בסוד ב' קצוות המכחישינן זה את זה בכל ספירה וספירה מע"ס של הפרצופים הן בכללות והן בפרטי פרטות, ואח"כ בסוד הזווג על המסך המעלה או"ח נעשה ההכרעה ביניהם, כמ"ש שם. **והנה** מכח זה נמצא, אשר רת"ס הנוהג בכל פרצוף מצד שורש הא' נבדלו עתה לג' מדרגות מרוחקות מאד זמ"ז, ומכונים ע"כ בשמותם: חב"ד חג"ת נה"י, לפי ענין הקצוות דחסד ודין שישנם בע"ס שיצאו ע"פ סדר החדש הנ"ל, ולפיכך עה"ס שלו מכונים בשמות הנקודות. וזה שרצה הרב להשמיענו, אשר אור זה הוא השורש לכל בחי' הנקודות שבכל העולמות והפרצופין.

וזה סדרן: ב' הקוין חסד ודין שבע"ס של ראש שנקראים כתר חכמה או חו"ב, ה"ס קמץ פתח. וב' הקצוות חסד ודין שבע"ס של התוך הנקראים חסד וגבורה, ה"ס סגול ושבא. וב' הקצוות חסד ודין שבע"ס דסוף הנקראים נצח והוד, ה"ס חיריק וקיבוץ. וקו המכריע שבקצוות דראש ה"ס חולם, ולפיכך הוא עומד ממעל לאותיות. וקו המכריע בקצוות של התוך נקרא שורק (דהיינו מלאפוס) ולפיכך עומד בתוך האותיות. אמנם בסוף אין נקודה לבחי' קו מכריע. והטעם, משום שהמכריעין ה"ס המסך המעלה או"ח

חז"ל (זהר שמות אות רל"ה) בסו"ה ברח דודי ודמה לך לצבי וכו', מה הצבי הזה בשעה שהוא בורח מחזיר פניו לאחוריו, כך הקב"ה וכו'.

והענין כי עד כאן, דהיינו בטרם תיקון המ"ן ויציאת האור דרך נקבי עינים בסוד שורש הב' כמובא לעיל, לא היה עוד שום מציאות שהתחתונים יוכלו לקבל אורו ית', בסו"ה לבלתי ידח ממנו נדח, כי עדיין לא היה זה המציאות של תיקון אחר הקלקול בעולמות וכל הפוגם הי' נאבד ח"ו במוחלט, אמנם בסוד שיתוף מדה"ר בדין שה"ס תיקון המ"ן, נעשה בכל פרצוף ב' צדדים, כלומר צד אחור וצד פנים, באופן שכל הפוגם ח"ו, אינו גורם שום חסרון בפרצופים העליונים, אלא בזה שהכלים דפנים נעשים כלפי הפוגם לכלים דאחוריים, כלומר שנמנע מהתחתון שפעו ואורותיו, וכלפי הפרצוף עצמו נבחן שהחזיר פניו לאחוריו, כלומר שלא נעשה בו שום שינוי וגרעון, בדומה לאדם שמחזיר פניו לאחוריו שהיא תנועה בעלמא בלי שום שינוי בעצמותו. וזה שרמזו ז"ל מה הצבי הזה כשהוא בורח וכו' כי עד כאן היה הסתלקות האורות גורע בכלים, כי ירדו ממעלתם בסוד התפשטות ב' כמ"ש בענף ט' בפמ"ס ובפתיחה ע"כ מכוונה זה בשם הסתלקות, משא"כ עתה נק' זה בשם בריחה, כלומר תנועה בעלמא.

וז"ש ז"ל, מה צבי הזה וכו' מחזיר פניו לאחוריו. פירוש, שאותו הכלי בעצמותו פעמים מקבל בחי' פנים בשביל התחתונים, דהיינו שמאיר להם. ובשעת הפגם ח"ו, מחזיר אותו הפנים להיות אחוריים לתחתון, כלומר שגם האחוריים

ובזה תבין ההבחן בין טעמים לנקודות שבס"ת, כי כבר ידעת מדברי הרב לעיל בענף י', אשר כל הכחות שיש בעליון בהכרח שימצאו בתחתון ע"ש. ולפי"ז נמצא בחיוב בכל פרצוף תחתון שיפעלו בו האורות ע"פ ב' הסדרים של עה"ס הנ"ל. ותדע, שהטעמים ה"ס עה"ס הנמשכות משורש הא', דהיינו ע"פ ד' בחי' הנודעות המרומזות בד' האותיות של השם בן ד'. והנקודות ה"ס עה"ס הנמשכות משורש הב' דהיינו ע"פ הקצוות והמכריעין וע"פ רת"ס כאמור. וכבר ידעת שהאותיות שבתורה ה"ס הכלים עי' בפתיחה וה"ס תורה שבכתב, אשר בעל הקריאה צריך להמשיך האורות בהם בשעת קריאת הפרשה בסוד בעל פה, וע"כ מחויב להשמיע בע"פ הטעמים והנקודות, להמשיך אורותיהם מב' השורשים.

ובזה תבין מה שהרב מכנה לע"ס דנקודים בשם קמץ פתח צירי וכו' כמ"ש בענף הקודם. והוא משום דהאור היוצא דרך העינים הוא ראש וראשון לירידת המכריעין מראש לגוף בסוד חולם שורק. והטעם הוא משום שהסתכלות א' של פרצוף העליון נעשה בנקבי עינים, ולפיכך נמצאים אח"פ שיצאו מבחי' ראש לבחי' גוף, ונעשה הפה לבחי' מלכות דגופא שנק' טבור, כמ"ש שם.

(ב) והנה בשביל גודל מעלת יקרו של הענין הזה, כי מלבד העמקות שבו שנוקב ויורד עד התהום, הרי הוא היתר שעליו תלויים כל התיקונים, בכללם ובפרטם עד גמר התיקון בבי"א, לפיכך נרחיב הענין הזה כפי יד ה' הטובה עלינו. ונתחיל בביאור מאמר

זווג והסתכלות ג' באורות דנה"י שמטבור ולמטה, ולפיכך מסתיים שם הפרצוף דהיינו במלכות דא"ח של האורות דנה"י אלו.

נמצינו למדים אשר האורות המתפשטים מהמסך דמלכות דהסתכלות ב', עושים הסיום של הפרצוף. ולפי"ז תבין, אשר אחר שנתעלה הזווג דהסתכלות א' לנקבי עינים, נעשה סיום חדש בכל הפרצופין, כי מאחר שע"ס דראש מסתיימות בנקבי עינים, קבלו אח"פ דראש לבחי' ט"ר דגופא הנק' חג"ת וירד הפה לבחי' טבורא דגופא והסתכלות ב', ונמצא שגם הפה של ראש אינו משפיע עוד אור ישר ממנו ולמטה כמו הטבור שמלפנים ואין בו זווג, ונמצא שמסתיים שם הפרצוף כמו שבארנו גבי נה"י הקודמים. נמצא שנה"י הקודמים של הפרצוף נמצאים עתה למטה מסיומו של הפרצוף, כי כבר נשלם הפרצוף למעלה מטבור כנ"ל, והמה לבר מגופא.

ותדע שזה הסיום החדש הנעשה מכח הזווג דנקבי עינים נקרא בשם פרסא. וז"ש הרב שז"ס יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים, כנזכר בזוהר בראשית א' (אות שס"ט) אית קרומא חדא באמצעית מעוי דב"נ דאיהו פסיק מעילא לתתא, ושאיב מעילא ויהיב לתתא, ואז נשאר כל האור לעילא מהאי פרסא וכו' עכ"ל.

והנך מוצא מיעוט גדול בפרצופין, כי אח"פ שהיו מלפנים בחי' ראש שה"ס חב"ד, יצאו עתה מבחי' ראש ונעשו לבחי' תוך שה"ס חג"ת עד הטבור. וחג"ת שמלפנים הנמשכים מפה עד

נשארים ממש בבחי' הפנים, אלא באופן שאינו מאיר אליהם. וז"ס ארך אפים, שדרשו ז"ל מאריך אפיה וגבי דיליה. שמאריך אף גם לרשעים, כלומר שאינם נענשים במוחלט מחמת החטא והפגם, אלא יכולים לשוב וגם מוכרחים לשוב בסוד מאריך אפו וגובה דיליה. וה"ס פרצוף הכתר שנק' ארך אפים, ובלשון הזוהר אריך אנפין, שכולל י"ג מידות של רחמים שה"ס הכללות מכל התיקונים. כמו שיתבאר לפנינו בע"ה.

ג) ומתחילה נבאר סוד הפרסא דאתתקן בגוי מעוהי כנגד הטבור, המובא בדברי הרב בענף זה ע"ש. והענין תבין ע"פ האמור לעיל, אשר בסבת הזווג דהסתכלות א' שעלה מפה אל נקבי עינים, נעשה באצילות דפרצוף זה סדר חדש דרת"ס, כי ע"ס דראש נמצאים יוצאים מנקבי עינים ולמעלה, ותוך סוף של פרצוף ההוא, דהיינו התפשטות המלכות בסוד או"ח שלה לע"ס מינה ובה עד למלכות דמלכות בסוד הסתכלות ב', נמצאים שיוצאים מנקבי עינים ולמטה, דהיינו שהט"ס ראשונות דגופא באים בכלים דאוזן חוטם פה, והמלכות דמלכות שהיה מקומו מטבור ולמטה, נמצאת עתה מפה של ראש ולמטה ועי' בפמ"ס בענף י"ג.

וכבר נתבאר לעיל בפמ"ס ענף י"ג אות א' סוד הסיום דכל הארה ופרצוף, שהוא משום שהטבור שה"ס המלכות דמלכות שעליה נעשה הסתכלות הב', אינה יכולה להשפיע למטה זולת או"ח לבד ובאותה הכמות שאו"ח שלה מלביש לע"ס דגופא ממנה ולמעלה. אמנם מאור ישר אינה יכולה להשפיע כלום, ולפיכך אין עוד

הוא מונה תמיד ד' פרצופין בא"ק ולא חמשה פרצופין, כמו שהוא באמת. ועוד, מדוע באצילות מונה תמיד ה' פרצופין, בשם א"א ואו"א וזו"נ, כנודע, ובמה ישתנה מא"ק.

והענין כי כבר בארנו בענף ט' בפמ"ס אות ג' בסדר אצילות ה' פרצופי א"ק, אשר הראש של פרצוף הא' הוא נעלם מאד, להיותו בבחי' אורות שקדמו לכלים, ואע"פ שכל הראשים הם מבחי' אורות שקדמו לכלים, אמנם זהו נאמר רק בערכם עצמם. כלומר באותה בחינת כלי שנתחדש בפרצוף ההוא, שבזה נבחן ראשו לבחי' שורש, וכן נבחן שאורותיו קדמו לכלים, משא"כ בערך פרצוף העליון הימני, נחשב ודאי גם הראש שיש בו כלים, שהרי נמשך מפה דעליון והפה כבר בחי' כלי הוא, כנודע. אמנם זה הראש הא' דא"ק שעדיין לא היה בחי' הכלי במציאות בעולמות לגמרי, ע"כ הוא נבחן כמו אורות בלי כלים, וע"כ נעלם ונשגב מאד כי לית מחשבה תפיסא באור בלי כלי. ולפיכך, תחילת הדיבור יכול להיות מהגוף דראש הא', כלומר המתפשט ויוצא מפה דראש הא' ולמטה שה"ס המלכות של ראש שכבר הוא בבחי' כלי, והוא שנקרא פרצוף גולגלתא, דהיינו ביחוד מפה של הראש ולמטה, אבל למעלה מזה אין לנו שום רמז ודבור. **אמנם** גם מפרצוף גולגלתא אין לנו עסק כלל, והוא להיותו טמיר ונעלם בד' הפרצופין עסמ"ב דא"ק החיצונים המלבישים אותו, והיינו כמו הגופים דכל הפרצופין שאין אנו עוסקים בהם משום שמלובשים בפרצוף התחתון מהם אשר ע"כ המה נעלמים שם, כנודע. וכל

הטבור, ירדו עתה ונעשו לבחי' סוף וסיום, שה"ס נה"י עד אצבעות רגלים. ונה"י שמלפנים שמטבור ולמטה יצאו לגמרי מהפרצוף, להיותם מלמטה מאצבעות רגלי הפרצוף כאמור.

אמנם כל השינוי הנזכר נעשה בעיקר רק בכח האורות של הפרצוף, אמנם בבחי' הכלים המה נבחנים עוד כמו בשורש הא', כלומר שמטרם עליית המ"ן, כי ודאי שלא נפסקו הכלים דנה"י מן הפרצוף אלא שנשארו בלי אור, לפי שכבר נשלמו האורות למעלה מהטבור בסוד הפרסא שהושרש שמה כאמור. וכן סדר ההלבשה לא נשתנה כי כל תחתון מלביש גם עתה לעליון מפה של ראש ולמטה, ולא מנקבי עינים ולמטה. כי כבר ידעת שענין הלבשת עליון לתחתון מתחיל מהמקום שמשמה נאצל ויוצא, ולפי שלא נעשה שינוי בכלים, נמצא שבערך הכלים יהיה התחתון יוצא דרך פה דעליון כמו בשורש א', ולפיכך גם ההלבשה מתחלת מפה ולמטה כמקודם. (ד) **ועל** פי הדברים האלה יתבאר לנו סוד י"ב הפרצופין שיצאו מסיבת הפרסא. וכבר דברנו בזה בפמ"ס דף קט"ו ד"ה וה"ס ג' פרצופין ע"ש, ועתה נרחיב הדברים.

והנה עד עתה לא מצאנו במפורש בדברי הרב רק ד' פרצופין, הנקראים ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן או טעמים נקודות תגין אותיות, אמנם בהכרח שיש ג"כ פרצוף חמישי שהוא הכתר שנק' פרצוף גולגלתא או עתיק. וכן מרמז לנו הרב בע"ח בשער ט' פ"ו, וז"ל, ולעילא מגלגלתא דליה, יש בו דוגמא בחי' עתיק דאצילות, עש"ה. וא"כ יש לדייק, מדוע

באות ג'. אמנם האור שבהם הוא ודאי אור חדש מבחי' גוף וחג"ת, משום שנמשכים מהמלכות של ראש העומדת בנקבי עינים, כמ"ש לעיל. והנך מוצא שנתוסף פרצוף חדש בכל ראש וראש מה' הפרצופין.

באופן אשר בפרצוף הכתר שה"ס ראש הא', שעד כאן לא היה בו בחי' כלי כלל ועיקר, יצאו עתה אח"פ שלו בבחי' פרצוף חדש שיש בו ב' בחי' ביחד, שמצד הכלים נבחן לבחי' ראש ומצד האור נבחן לבחי' גוף. ותדע שפרצוף הזה ה"ס אריך אנפין, שנק' בחי' ה' ספירות תחתונות דכתר או מטבור ולמטה. וכל זה ה"ס אח"פ דראש הא' שיצאו לבר מראש. וז"ס ד' פרצופי הכתר, כי מחציתו העליון כלומר מנוק' עינים ולמעלה ה"ס עתיק ונוקבא, ומחציתו התחתון כלומר און חוטם פה ה"ס אריך ונוקבא. ועד"ז אח"פ דראש ע"ב יצאו מבחי' ראש והיו לפרצוף מיוחד, שענינו יתבאר במקומו בע"ה. ועד"ז אח"פ דראש הס"ג יצאו מבחי' ראש והיו לפרצוף מיוחד שה"ס ישסו"ת, וכן מ"ה וב"ן. שז"ס י"ב הפרצופין שיצאו מכח הזווג שבנקבי עינים, כמ"ש במקומו בע"ה.

(ה) **ובזה** תבין מה שעמדנו לעיל מדוע באצילות מונה הרב תמיד ה' פרצופין, ולא בא"ק. ועתה מובן היטב, כי בא"ק אי אפשר להיות לנו שום עסק בפרצוף הכתר, כי ראש הא' ה"ס אור בלי כלי כמ"ש לעיל, משא"כ בפרצופי אצילות, אשר אח"פ דכל ראש יצאו לבחי' גופא וכאמור בסוד י"ב הפרצופין, ולפיכך באצילות מזכיר הרב גם את א"א בסוד ה' פרצופין להיותו בחי' אח"פ דראש

המדובר הוא רק בראשי הפרצופין המגולים בלי לבוש, וע"כ מתחיל הרב להבחין רק מע"ב ולמטה.

ולפיכך אנו מבחינים בא"ק רק ראש תוך סוף, אשר ראש דע"ב החיצון ה"ס הראש דא"ק, וראש דס"ג החיצון המלביש מפה דע"ב ולמטה ה"ס תוך דא"ק, וגופא דס"ג המלביש מפה דס"ג החיצון ולמטה דהיינו מטבור דגלגלתא דא"ק עד סיום רגליו, נקרא בחי' הסוף של א"ק. והיינו בעודו בסוד התפשטות א', דהיינו בטרם שעלה למ"נ. וכמ"ש בפמ"ס בענף ט' בארוכה עש"ה.

וכבר נתבאר לעיל באות ג' סדר רת"ס החדש הנעשה בזה הפרצוף שיצא דרך נקבי עינים שאנו מכנים אותו שורש הב' עש"ה. אשר הראש עצמו נחלק לראש ותוך, שמעינים ולמעלה יצא הראש הנק' חב"ד, ומעינים ולמטה כלומר באון חוטם פה, יצא התוך הנק' חג"ת או ט"ר דגופא. וכבר ידעת שכל פרצוף נבחן במחויב על ה' פרצופין: גלגלתא ועסמ"ב, המלבישין זה לזה מפה דעליון ולמטה, כמו שהארכנו בענף ט' בפמ"ס עש"ה. נמצא שזה הפרצוף שיצא ע"י עלית מ"ן, יצא ג"כ בסוד ה"פ געסמ"ב, שכל תחתון מלביש לעליונו מפה ולמטה. כמ"ש לעיל אות ג' דאע"פ שהתחתון יוצא דרך נקבי עינים דעליון זהו ביחוד בסוד האור, אבל בעיקר אצילות נמצא נאצל ויוצא דרך פה דעליון כמלפנים, עש"ה.

ובזה תבין שאח"פ דכל ראש מה' הפרצופין יצאו מבחי' ראש ונעשים לפרצוף מיוחד לפי עצמם, אשר הכלים שלהם שייכים עדיין לבחי' ראש כמקודם, כי בכלים לא נעשה שינוי כנ"ל

הא', שהוא כבר נחשב לבחי' גופא דראש הזה, והבן היטב.

ובזה תבין דברי הרב בע"ח שער מ"ב פ"א בביאור הכתר, וז"ל: וביאור הדבר כי בהכרח הוא שתהיה מדרגה אמצעי בין המאציל אל הנאצל וכו'. וע"כ הזהירו בו חכמים במופלא ממך אל תדרוש, אמנם תכלית מה שאנו יכולים לדבר בו הוא, כי הכתר הוא בחי' ממוצע בין מאציל לנאצל וכו' ונמצא שיש בבחי' זו ב' מדרגות וכו', ויש בה בחי' א"ס ובחי' נאצלים, וב' בחי' אלו הם הנקראים עתיק וא"א ושניהם נקראים כתר, כנודע אצלינו. וז"ש במ"א כי המלכות שבמלכות שבעולם האצילות המתלבשת בראש הבריאה שהוא הכתר שנקרא א"א, הוא בחי' עתיק של עולם הבריאה, והבן זה מאד וכו'. ודע כי עד"ז הוא בכל הי"ס שבכל עולם ועולם וכן בפרטות בכל פרצוף ופרצוף, כי לעולם כל בחי' עליונה נקראת מאציל ותחתונה נאצל וכו', ויש בחי' אמצעי ביניהם הנקרא כתר, והבן זה מאוד כי בו יובנו כל הדרושים וכו', עכ"ל מלה במלה.

ועם האמור תבין הענין היטב, כי הכתר ה"ס ראש הפרצוף וכל עוד שלא יצאו אח"פ לבר מרישא לא היינו יכולים לדבר בו להיותו אור בלי כלי. וזה אמרו תכלית מה שאנו יכולים לדבר בו הוא כי הכתר בחי' ממוצע בין מאציל לנאצל וכו'. כלומר, כי מנקודים ואילך אפשר לדבר גם מהכתר, והיינו רק מבחי' אח"פ שבו שיצאו ונעשו בחי' ממוצע בין מאציל לנאצל, וסוד נאצל ה"ס הגוף שלו בבחי' התפשטות הב' הבא אחר הסתלקות אורות דהתפ"א מהגוף, כנ"ל

בענף ט'. וז"ש והיו זה מזה בתכלית הריחוק. כי בראש לא הי' בחי' כלי כנ"ל, אמנם עתה נעשה אח"פ לבחי' אמצעי, שמצד אחד יש בו בחי' כלי להיותו נמשך מהמלכות דנקבי עינים ומצד שני נחשב עדיין לבחי' ראש וכתר כי אח"פ כלים דראש המה.

וזה אמרו ונמצא כי יש בבחי' זו ב' מדרגות וכו'. פירוש, שבכלל הראש הנק' כתר נעשה ב' מדרגות, כי מנקבי עינים ולמעלה היא מדרגה א' של הכתר, שה"ס מאציל שאין בו מבחי' כלי והוא שהרב קורא אותו בשם עתיק. ומדרגה הב' היינו אח"פ שיצאו לבר מרישא שנק' אריך אנפין שיש בו בחי' כלי בדקות כמו שהולך ומבאר, שהוא מפני שהמלכות דבחי' מאציל שנק' עתיק נעשית שורש ומשפיע לבחי' השניה הזו, וע"כ כלי המלכות ואו"ח שלה הוא שורשו, ועד"ז יתבאר לך היטב כל הפרק הנזכר.

ואומר שם עוד, שכל שנתבאר בכתר הכללי דאצילות נוהג בכל פרצוף ופרצוף בפרטות וכו'. והענין כי כל מדרגה ומדרגה שבגסמ"ב, נבחנת העליונה לבחי' מאציל והשניה ממנה לבחי' נאצל, והוא להיותה בחי' התפ"ב הנמשך ויוצא מפה של ראש העליונה, כמבואר לעיל בענף ט' בפמ"ס. ולפיכך מנקודים ואילך יצא אח"פ דכל ראש לבר מרישא ונתקן לפרצוף אמצעי, כמ"ש לעיל בביאור י"ב הפרצופין עש"ה. והנך מוצא שענין ב' הבחינות הנז' וסוד הבינוני והאמצעי בין מאציל לנאצל, נוהג בכל מדרגה ומדרגה כדברי הרב, הן בכללות דהיינו בין פרצוף לפרצוף והן בפרטות דהיינו בין ה' המדרגות כתר ועסמ"ב שישנם בכל

ה"ס כתר וכולל ב' בחי': בחי"א מנקבי עינים ולמעלה שנק' טעמים, ובחי"ב הוא אח"פ שמנקבי עינים ולמטה.

וז"ש בן זומא צופה הייתי בין מים העליונים שה"ס המאציל דהיינו בחי' הא' של הכתר, ובין הנאצל דהיינו התחתון שלו המלבישו מפה ולמטה כנ"ל, ויש ביניהם כשלש אצבעות. פירוש, כי אור חג"ת מכוונים ג' אצבעות, ונתבאר לעיל אשר אח"פ דראש הללו שמקומם מנקבי עינים עד התחתון המה בבחי' אור חג"ת וגופא עי' לעיל אות ד' וע"כ תמה בן זומא איך ג' אצבעות אלו מפסיקין בין מאציל לנאצל, ונמצא הנאצל אינו דבוק לגמרי בשורש שלו שמשם נמשך אורו דהיינו בנקבי עינים, כי אח"פ מפסיקין ביניהם כנ"ל.

ולפיכך אמרו עדיין בן זומא מבחוץ, כלומר שעדיין לא זכה לפנימית שה"ס הויה דמ"ה, כי כל זה ההפסק דאח"פ וענין יציאתו לבר מרישא כנ"ל זה היה רק בב"ן שנק' חיצון, אמנם סוד הויה דמ"ה החדש שיצא בעולם התיקון אין בו פרצוף האמצעי בסוד אח"פ שיצאו לחוץ שמפסיקין בין מאציל לנאצל, אלא כל נאצל נמשך ודבוק במלכות של המאציל בעצמו המכונה בשם נימא. וז"ש ז"ל שאין בין זה לזה אלא כמלא נימא, דהיינו המסך שבמלכות דעליון הממלא לתחתון עם האו"ח שלו והדברים מבוארים.

ועתה מצאנו הפתח להבחין על נכון בין או"א עילאין לישסו"ת, המובא בע"ח שער או"א פ"ט שהבאנו לשונו בענף הקודם בפמ"ס אות ג' עש"ה. ותבין הדברים על דרך שבארנו לעיל בהבחן כל ראש לטעמים

פרצוף, כי ע"כ נתחלקו לי"ב פרצופין כנ"ל והבן היטב.

ו) המתבאר לנו מכל האמור אשר גם אחר עליית מ"ן ויציאת הפרצוף דרך נקבי עינים, נשאר ג"כ סדר הלבשת הפרצופין זה לזה כמו מקודם תיקון המ"ן, דהיינו מפה של ראש דעליון ולמטה, אכן אורות אח"פ הנמצאים בין נקבי העינים עד מקום התחלת פרצוף התחתון המה נעשים לבחי' חדשה של כתר, שה"ס האמצעי בין מאציל לנאצל, באופן שיש לכל פרצוף ב' בחינות של כתר. ותדע אשר בחי' הא' מכונה בשם טעמים ובחי' הב' בשם נקודות.

באופן שב' הבחי' דראש הא' שהנאצל שלו נק' ע"ב, תהיה בחי' א' טעמים לע"ב ובחי"ב נקודות לע"ב. וב' בחי' דראש הע"ב שהנאצל שלו נק' ס"ג, יהי' בחי' א' טעמים לס"ג ובחי' ב' נקודות לס"ג. וכן ב' בחי' דראש דס"ג שהנאצל שלו נק' מ"ה וב"ן, תהיה בחי' א' טעמים למ"ה וב"ן ובחי' ב' נקודות דמ"ה וב"ן.

ובזה תבין מאמר חז"ל (חגיגה טו) ששאלו לבן זומא וכו' ואמר צופה הייתי בין מים העליונים למים התחתונים ואין בין זה לזה אלא שלש אצבעות בלבד. ואמרו ז"ל, עדיין בן זומא מבחוץ, שאין בין זה לזה אלא כמלא נימא ע"כ. פירוש, כי סוד מים עליונים ה"ס מאציל ומים תחתונים ה"ס נאצל, וכבר נתבאר שכל פרצוף עליון בכל מקום שהוא נבחן לבחי' מאציל אל התחתון שלו, שהרי כל תחתון נאצל ונולד מהעליון אליו כנודע, וכן נתבאר שכל מה שהוא מגולה מהעליון הוא רק הראש לבד, כי גופו טמיר ומלוּבש בתחתון. ונתבאר שהראש

ונקודות, אשר מנקבי עינים ולמעלה ה"ס הטעמים וסוד המאציל, ולמטה מעינים דהיינו אח"פ שיצאו לבר מרישא ה"ס הנקודות, וסוד אמצעי בין מאציל לנאצל כמ"ש לעיל עש"ה. אלא בראש הא' שהוא הכתר הכללי של ה"פ נקראים עתיק וא"א, ובראש ע"ב וס"ג נק' או"א וישסו"ת, כמו שהודעתין לעיל.

וכבר נתבאר לעיל בענף ט' בפמ"ס אות ה' שתחילת הענין של תיקון מ"ן נעשה בראש ס"ג דא"ק המלביש מפה דע"ב דא"ק עד טבור הכללי דא"ק, גם לא בראש דס"ג עצמו אלא בגופו שהתפשט מטבור ולמטה דא"ק ונעלם בתוך נה"י הפנימים דא"ק, דע"כ נשאר הראש דס"ג בשם או"א עילאין כמ"ש הרב לעיל בעה"ח ענף ח' ע"ש שהוא משום שבו לא נעשה ענין יציאת אח"פ לבר מרישא אלא בגופו כנ"ל, וע"כ נשאר הראש דס"ג בשם ע"ב דס"ג וטעמים אשר מקומם מפה דא"ק עד הטבור, וגם נק' עקודים משום שאין שם כל עה"ס רק כלי אחד. וגופו שירד לתוך נה"י הפנימים דא"ק ועלה למ"ן לחו"ב הפנימים ויצא דרך נקבי עינים, הוא מכונה כולו בשם ס"ג דס"ג ובשם ישסו"ת, דהיינו בחי' נקודות כנ"ל, אלא שהוא עצמו נחלק בהכרח ג"כ לטעמים ונקודות כנ"ל בדברי הרב בע"ח שער מ"ב פ"א עש"ה.

וזה אמרו בשער או"א פ"ט הנ"ל כי אימא עילאה יש לה הויה דס"ג והיא נוקבא אל אבא שהוא הויה דע"ב וכו', דהיינו כמו שאומר לעיל בעה"ח ענף ח' אשר ד' אותיות הויה וטנת"א ועסמ"ב נמשכים משורש אחד שהוא מסוד ד' הבחי' דאו"י הנודעות בשם חכמה ובינה וז"א ומלכות,

שלפ"ז נמצא שהחכמה הנק' אבא ה"ס הויה דע"ב ואות יוד משם בן ד', והבינה שנק' אימא ה"ס הויה דס"ג ואות ה' עילאה משם בן ד', והיא תמיד נוקבא אל אבא, כי ה' עילאה היא נוקבא אל היוד כנודע. אלא שמדייק ואומר אמנם בהתחלקותה לב' בחי' אז בחי' ראשונה נרמזת במילוי ו"ד דיווד של הויה ובחי' השנייה נרמזת בה"י ראשונה של הויה וכו'. פירוש, שענין התחלקות הבינה ה"ס התחלקות הנעשה מתיקון מ"ן ואילך בכל ראש מגעסמ"ב לב' בחינות כנ"ל, שמנקבי עינים ולמעלה ה"ס הטעמים ויוד דהויה וע"ב ואו"א עילאין ובחי' מאציל, ולמטה מנקבי עינים דהיינו אח"פ שהם יצאו לבר מרישא, ה"ס הנקודות וה' ראשונה דהויה וס"ג וישסו"ת ובחי' אמצעי והבן היטב.

וזה שהולך ומרחיב הביאור שאז בחי' הראשונה נרמזת בו"ד של מילוי יוד דהויה ונקרא אהיה וכו' ע"ש. כלומר, שאל תטעה שבינה זו של בחי' הראשונה שמנקבי עינים ולמעלה הוא בחי' ה' ראשונה והויה דס"ג להיותה הנק' דחכמה, כי בבחי' ראשונה אי אפשר להיות בחי' ס"ג וה' ראשונה שכל אלה הם סוד הנקודות, כלומר מבחי' אח"פ שיצאו לבר מרישא ונעשו לבחי' בינוני ואמצעי שבין מאציל לנאצל, משא"כ בחי' הראשונה שמנקבי עינים ולמעלה ה"ס המאציל וסוד הטעמים וכו' כנ"ל. ולפיכך משמיענו הרב שסוד הבינה שהיא הנק' דחכמה מבחי' ראשונה, ה"ס אהיה ולא הויה דס"ג, וה"ס מילוי ו"ד של היוד דהויה ולא ה' ראשונה כאמור והבן היטב.

אמצע נקרא ביחד ספירת היסוד, וזכור זה לכל המקומות שאי אפשר לחזור עליו בכל פעם.

וכבר הודעתיו שאימא עילאה ה"ס המלכות שבנקבי עינים המשפעת האו"ח שם ממטה למעלה, שה"ס הטעמים והויה דע"ב, כמ"ש היטב לעיל. אשר גם הבינה דשם אינה כלל בחי' ס"ג אלא בחי' אהיה ע"ש. וזה שהשמיענו כאן הרב, כי להיות שבינה זו דהיינו סוד המלכות שבנקבי עינים הרי היא כל השורש של הויה דס"ג מסוד תיקון ג' הקוין ימין שמאל ואמצעי, לפיכך נרשמת בג' שמות של אהיה, כלפי ג' הקוין ימין שמאל ואמצעי. ולפי שהיא בחי' ראש, נקראים משום זה חב"ד כנ"ל. וע"כ כל שם אהיה שבקו ימין שלה, נקראים ביחד ספירת החכמה דאימא, והם שמות אהיה במילוי יודין. וכל שם אהיה שהוא בקו שמאל שלה הם שמות אהי' במילוי ההין, שכוללים ספירת הבינה דאימא. וקו האמצעי שכולל ספירת הדעת דאימא, הם שמות אהיה במילוי אלפין.

והנה נתבאר בהרחבה ענין פרצוף נוסף שנתחדש ונכפל בכל פרצוף ופרצוף מה"פ געסמ"ב מסיבת עליית המ"ן לזווג בנקבי עינים. ונוהג זה הן בכללות והן בפרטי פרטות דכל פרצוף והן בפנימיות והן בחיצוניות כמ"ש עוד לפנינו בע"ה. אמנם בעיקר צריך לזכור ענין הזה בפרצוף הכתר שה"ס עתיק וא"א, שז"ס שא"א הוא שורש לנאצלים בשביל שה"ס פרצוף הבינוני בין מאציל לנאצל, כמ"ש לעיל ע"ש היטב. גם נתבאר היטב ענין או"א וישסו"ת שה"ס ע"ב וס"ג בסוד

ובזה תבין מ"ש הרב בע"ח בשער י"ד פ"ח אות ד' וז"ל, אימא נקרא אהיה, ובכל אחד מי"ס שבה יש שם אהיה א', וכל שם אהיה שהוא בקו ימין שלה הוא דיודין, ושל שמאל בההין, ושל קו אמצעי באלפין. וכל זה בלבושים ובכלים שלה, עכ"ל. פירוש, כי כבר הראת לדעת בפמ"ס לעיל אות א' ובפמ"א דף קפ"ב ד"ה ופירוש עש"ה אשר מצד שורש הב' שהוא מכח תיקון המ"ן וזווג דנקבי עינים יצא סדר מיוחד של ע"ס, בנוסף דסדר ע"ס הקודמים שהיו נבחרים רק ע"פ ד' הבחי' דאור ישר, וזה הסדר החדש מכונה בשם, תיקון קוין עם ראש תוך סוף, אשר ג' הקוין של ראש שה"ס ב' קצוות חסד ודין ומכריע נקראים חב"ד. והם אמנם ג' בחינות של ע"ס בראש: אשר קו הימין שבכל ספירה וספירה מעה"ס של הראש נק' ביחד ספירת חכמה והם קצוות של החסד שישנם בראש. וקו השמאל שבכל ספירה וספירה מעה"ס ההם נקרא ביחד ספירת בינה, והם קצוות של הדין שישנם בבחי' עה"ס דראש, וקו האמצעי שבכל ספירה וספירה מעה"ס ההם נקרא ביחד ספירת דעת, והם קצוות של המכריעים שישנם בעה"ס של ראש.

ועד"ז מסתדרים עה"ס של התוך בסדר ג' קוין עם רת"ס, שקו החסד שישנו בכל ספירה וספירה מעה"ס של התוך נק' ביחד ספירת חסד, וקו השמאל שבכל ספירה נקרא ביחד ספירת גבורה, וקו האמצעי שבכל ספירה נקרא ביחד ספירת תפארת. ועד"ז מסתדרים עה"ס של הסוף, שקו הימין שישנו בכל ספירה מהם נקרא ביחד ספירת הנצח, ושל שמאל נקרא ביחד ספירת ההוד, ושל

טעמים ונקודות, וזכור כל זה כי אי אפשר לחזור על הדברים בכל פעם.

ז) **ובזה** תבין הכלל הגדול המובא בזוהר ובתיקונים ובכהאר"י בכ"מ, אשר כל פרצוף מתחיל רק מחכמה או מע"ב להיות הכתר אינו מגופו של הפרצוף. ועי' בע"ח שער מ"ב פ"א וכן מ"ש בע"ח שער מ' פ"ב ובכ"מ, שהכלים דכל פרצוף מתחילים מבינה ולמטה, אמנם ביחידה וחיה דכל פרצוף אין בהם כלים. גם מ"ש בהקדמת הזוהר (אות ז) ובתיקונים תיקון כ"ב ומובא בע"ח ש"א ענף ה', שאסור לנו העסק בג"ר וע"ז נאמר במופלא ממך אל תדרוש וכו' ע"ש. שזה טעמא בעי, ועוד הרי כל דברי הזוהר בעצמם הם מלאים מביאורי ג' הראשונות וכן בכהאר"י וכל המקובלים. וביותר תמוה לכאורה מה שתירץ הרב שם, שכל העולמות המה ענפים מא"ק, ואפי' עולם האצילות אינו אלא לבוש לנה"י דא"ק ששם מקום המלכות דא"ק, שלפי זה נמצא שכל עסקינו בספר הזוהר שהוא בעולם האצילות, אינו אפי' במלכות דא"ק וכו' ע"ש. ולכאורה תירוצך זה מספיק רק לזוהר לבדו, אמנם קשה על הרב בעצמו שיש לו עסק והרחבת דרושים גם בג"ר דא"ק, ואיך מביא ראיה לסתור ח"ו דברי עצמו.

אמנם כן אתה מוצא לעיל בעה"ח ענף ה' בדברי הרב בתחילת הענף וז"ל **כבר ידעת שאין בנו כח לעסוק קודם אצילות יוד ספירות וכו' לכן אף אם נדבר במציאת ציור שם למעלה אין הדבר רק לשכך האוזן עכ"ל.** והנה כאן כמו בכל המקומות, יש עמקות גדולה בלשונו הזהב, כי בכונה גדולה מדייק לומר קודם

אצילות יוד ספירות, ואינו אומר סתם קודם עולם האצילות, וכן במליצה הנשגבה כדי לשכך את האוזן. והענין, כי כל טעם האיסור לעסוק בג"ר מביא הרב (ש"א ענף ה') **אין לך עסק בנסתרות במה שהורשית התבונן עכ"ל.** פירוש, דכל מה שלא נשיג לא נגדרהו בשם כמ"ש המקובלים, כי כל שם וכינוי יורה על גדרו של ההשגה המרומז בשם הזה וכינוי הזה, ולפיכך לא יתכן כלל ענין שם במקום שאין שם השגה. וכבר ידעת, שאין לתחתונים שום השגה באור בלי כלי כמ"ש בכמה מקומות בדברי הרב, ונודע שבכתר וחכמה אין כלים כמ"ש בע"ח שער מ' פ"ב ובכ"מ וא"כ מובן מאליו שאי אפשר לנו לעסוק בכתר ובחכמה כלל להיות שהמה אור בלי כלי, וע"כ אין מהם שום מושג לתחתונים.

והנך מוצא שם בדברי הרב בשם הזוהר ג' חלוקות: כי בכתר וחכמה אומר דלית תמן שאלה כלל, ובבינה אומר דקיימא לשאלה אבל אידי לא אתגליא כלל, ולבסוף מביא שאפי' במלכות אסור העסק והיינו מלכות דא"ק עש"ה. ולכאורה הדברים מיותרים לגמרי, כי אחר שאומר שם שבכל עה"ס של פרצוף א"ק אסור העסק א"כ מה נ"מ בג' החלוקות הללו.

אמנם דבר גדול משמיענו הרב באלו ג' החלוקות שמביא בשם הזוהר. ובכדי להסביר אותם על נכון צריך שתדע כאן מקודם ענין שיווי היחס בין עה"ס כח"ב וז"ן דאור ישר ע"פ ד' הבחי' הנודעות, לענין ה' הפרצופין גולגלתא ועסמ"ב. אשר כל עה"ס דפרצוף הגולגלתא מיוחסות לכתר דאור ישר, וכל

הפרצופין היוצאים מתיקון עליית מ"ן ואילך שנקרא שורש ב', אשר בכולם נחשב הראש לבחי' אור בלי כלי, והוא מפני שהמלכות שה"ס הכלי משמשת שם ממטה למעלה כמו"ש לעיל בכ"מ.

חלוקה ב' הוא בחי' התוך של הפרצוף, דהיינו ט"ר דגופא היוצאות ע"י

הסתכלות ב' שמקומם מפה עד החזה או עד הטבור, כמ"ש לעיל. דבכל הפרצופין חוץ מהכתר נכנס החזה במקום טבור. ובחלוקה זו יש ב' הבחנות מכח ב' השורשים דמציאות הכלים, כי מצד שורש הא' שהוא השורש רק למציאות כלי אחד לבד, נחשב כל התוך לבחי' כלי להיותו התפשטות המלכות של ראש דהיינו הפה וא"כ נחשב ודאי לבחי' כלי, אמנם מצד שורש הב' שהוא למציאות עשרה הכלים, אין התוך נחשב כלל לבחי' כלי והוא משום שהשורש הב' מתחיל מבחי' התיקון דעליית מ"ן שנעשה בגופו דס"ג המתפשט מטבור ולמטה דא"ק, כמ"ש לעיל בפמ"ס. ואשר על כן אין פעולת שורש הב' במציאות עשרה הכלים ניכרת, אלא מטבור ולמטה דכללות הפרצוף או מפה דס"ג ולמטה מפרטות הפרצוף שהוא גופא דס"ג, שבו נעשה תיקון דעליית מ"ן ועשרה הכלים כאמור. ונתבאר לעיל שמציאות כלי אחד לכל עה"ס אינו מספיק כלל בשביל התחתונים, נמצא שבחי' התוך ג"כ אינו נחשב לבחי' כלים.

חלוקה ג' הוא בחי' הסוף של הפרצוף מחזה ולמטה או מטבור ולמטה,

שהן מצד שורש הא' והן מצד שורש הב' נחשב לבחי' כלים, ונמצא שכל עיקרו של התלבשות העצמות בעשרה כלים אינו,

עה"ס של פרצוף ע"ב מיוחסות לחכמה דאור ישר, וכל עה"ס דפרצוף ס"ג מיוחסות לבינה דאוי"ו וכו', וטעם היחס הזה הוא משום שמעלת הפרצוף נבחן בקומתו. כלומר, באותו השיעור שהאוי"ח העולה מהמסך מלביש את האור ישר. ואם עולה עד הכתר נחשבות כל עה"ס דהפרצוף בבחי' כתר, ואם עולה עד החכמה נחשבות כל עה"ס דהפרצוף לבחי' חכמה וכו', כמ"ש בארוכה לעיל בפמ"ס בענף ג' וד' עש"ה. ומזה תבין אשר גם הפרצופין הנוספין בכל פרצוף מה"פ געסמ"ב מכח עליית המ"ן, שגם המה נבחנים אחר אותו הפרצוף שעליו ניתוספו. כי א"א נחשב לכתר להיותו פרצוף הנוסף מאח"פ דכתר, וכן ישסו"ת נחשב לס"ג ואוי"א עי' להיותם פרצוף הנוסף על אח"פ דס"ג וכו'. גם נתבאר היטב בפמ"ס בענף א' ובכ"מ, שכל ההבחנות שבפרצופין הם רק בבחי' הכלים והאוי"ח, וכן נתבאר לך בכ"מ אשר ההבחן הראשון הוא בראש וגוף בסוד ב' זווגים: שמזווג א' המכונה הסתכלות א' יוצא הראש בע"ס, והמה רק שורשי כלים בסוד ד' הבחי' שלהם מאור ישר ואח"כ מתפשטת המלכות של ראש לע"ס מינה ובה, ובהסתכלות ב' על מלכות דמלכות יוצאות ע"ס דגופא הנבחנים על סוף, אשר בזה יוצאים הכלים דהמדרגה ההיא.

ועל פי הדברים האלה תבין שיש כאן ג' חלוקות בדבר מציאות הכלים. חלוקה א', ה"ס הראש של כל פרצוף, הן בה' פרצופין געסמ"ב דא"ק שבטרם עליית מ"ן ששם רק כלי אחד שנקרא שורש א', והן בסוד עשרה כלים וי"ב

התחתונים. וכמו כן בפרטיות הספירות והפרצופין עד הפרט האחרון שאפשר להפרט כמ"ש עוד במקומם בע"ה.

ולפי"ז תבין כשמדברים מה"פ דא"ק בדרך כלל, מבחינים אשר המציאות של יוד הספירות, כלומר, ענין התלבשות העצמות בכלים, מתחילים מטבורו ולמטה דהיינו בחי' גופא דס"ג ומ"ה וב"ן, אבל למעלה מטבור אין שם כלים. וכשמדברים אמנם בדרך פרט, כלומר מפרצוף ע"ב דא"ק לבדו או מפרצוף ס"ג לבדו, ובהכרח הוא לפרט אותו פרצוף עצמו על ה' פרצופין געסמ"ב, אז אנו מבחינים בו אשר בג' ראשונים: גלגלתא ע"ב וראש ס"ג דפרצוף ההוא אין שם תורת כלים, ובב' תחתונים מ"ה וב"ן וגם גופא דס"ג דפרצוף ההוא יש שם בחי' כלים. אמנם תדע, שהתפרטות זו אינה נוהגת בפרצופי א"ק, לסבת היותו השורש לענין מציאות עשרה הכלים, וכיון שהשורש הזה התחיל להשתרש בו בגופא דס"ג שהוא יצא מטבור ולמטה, איך אפשר לפרט ולהבחין בחי' כלים בב' פרצופין העליונים, אשר אפי' מטבורם ולמטה נמצאים למעלה מגופא דס"ג. ולפיכך תבין, שענין התפרטות הפרצופין להבחין בכל אחד מהם בחי' יוד כלים מחזה ולמטה, זה נוהג רק בפרצופים של ד' עולמות אבי"ע המלבישים מטבורו ולמטה דא"ק. כלומר, שהמה כבר נמצאים אחר בחי' התיקון דעליית מ"ן.

ולפיכך, הביא הרב בע"ח ש"א ענף ה' הנ"ל ג' חלוקות באיסור העסק בג"ר, וז"ל, כי בכתר וחכמה לית תמן שאלה כלל, ומבינה ואילך קיימא לשאלה אבל

זולת בע"ס שמחזה ולמטה דכללות הפרצוף.

ונודע שכל פרצוף נבחן על געסמ"ב בסדר של הלבשת עסמ"ב לרת"ס דגולגלתא דהיינו פרצוף הפנימי, שראש דע"ב מלביש לראש דגולגלתא וראש דס"ג מלביש לתוך דגולגלתא וגופא דס"ג ומ"ה וב"ן מלבישים מחזה ולמטה, כמ"ש לעיל בכ"מ. והנה לפי"ז נמצא אשר מג' הפרצופין גולגלתא ע"ב וראש דס"ג דכל פרצוף, אין שם עדיין אותה המציאות של עשרה כלים הנמשכים מצד שורש הב'. והוא להיותם למעלה מטבור כמ"ש לעיל, חוץ מג' הפרצופין התחתונים שמחזה ולמטה שהם גופא דס"ג ומ"ה וב"ן.

(ח) **ונמצינו** למדים שהן בע"ס כחבזו"ן דאו"י והן בה"פ געסמ"ב משפט אחד להם, אשר בגולגלתא וע"ב דה"פ וכתר וחכמה דע"ס דאו"י אין שם תורת כלי כלל, כמ"ש לעיל אות ו' ע"ש. ובס"ג דה"פ ובבינה דע"ס דאו"י כבר יש שם כלי בבחי' השורש, כמ"ש לעיל אשר גופא דס"ג הוא שעלה בסוד המ"ן ויצא דרך העינים בסוד עשרה כלים, באופן שראש דס"ג נחשב עדיין שאין שם כלי כמו כתר וחכמה או גולגלתא וע"ב, וגופא דס"ג כבר נחשב לבחי' כלים כאמור, וכן ז"ת דע"ס דאו"י ומ"ה וב"ן דה"פ נחשבים לבחי' כלים. והנך מוצא שכחבזו"ן וגעסמ"ב יחס אחד להם בענין הכלים, שג' ראשונות כח"ב וגולגלתא ע"ב ס"ג נחשבים לבלי כלים וב' תחתונות זו"נ ומ"ה וב"ן עם גופא דס"ג נחשבים לבחי' כלים. וזה נוהג הן בפרצופין וספירות של העליונים, והן בפרצופין וספירות של

בהם כלים ואינם מלובשים בעולם האצילות, אלא רק גופא דס"ג ומ"ה וב"ן דמלכות דא"ק לבדם. ולפי"ז נמצא שאין אנו עוסקים אפי' בג"ר דמלכות דא"ק, שהוא מטעם האמור במופלא ממך אל תדרוש וכו' במה שהורשית התבונן, כי תיקון הכלים ה"ס נתינת הרשות שיתמשך האור לתחתונים, והבן היטב.

ומיושב לנכון מה שעמדנו לעיל על דברי הרב ז"ל, שמתרץ את

הזוהר, אשר ענין האיסור הוא רק בספירות דא"ק אבל הזוהר מדבר רק מעולם אצילות ולא מא"ק, והקשינו על הרב ז"ל עצמו, איך הוא מרחיב בדרושים בספירות ובפרצופי א"ק מאחר שבספירותיו של א"ק נאמר במופלא ממך אל תדרוש. ובאמור מיושב שפיר, כי הרב נשמר באמת מלדבר מג"ר דכל פרצוף מה"פ א"ק, כמ"ש בעצמו בע"ח שער ד' פ"א ולעיל בעה"ח ענף ה' וז"ל, **כבר ידעת כי אין בנו כח לעסוק קודם אצילות י"ס, ולא לדמות שום דמיון וצורה כלל ח"ו.** פירוש, כמו שנתבאר לעיל אשר סוד אצילות יוד ספירות כלומר התלבשות האורות ביוד כלים, הוא מתחיל מחוזה ולמטה דכל פרצוף, וע"כ אומר שאין בנו כח לעסוק קודם אצילות י"ס דהיינו בג"ר, להיות שאין לנו השגה באור בלי כלי, כאמור. וזה אמרו אך לשכך האוון צריכים לדבר דרך משל ודמיון וכו'. פירוש, שמתרץ עצמו אשר כל דיבורו בפרצופי א"ק אינו רק מבינה ולמטה דפרטות אותו הפרצוף שנק' און כנודע, אשר משם מתחילה המציאות דיוד כלים.

אמנם כבר נתבאר אשר בפרצופים העליונים דא"ק גם מבינה ולמטה

איהו בארץ סתים ולא אתגליא כלל. פירוש, כי ודאי יש הפרש בין ב' הראשונות כתר וחכמה, שבהם אין מציאות כלים כלל כמפורש לעיל שאין בהם אפי' השורש לבחי' עליית המ"ן ועשרה הכלים, זולת בפרצוף הבינה שהוא הס"ג, וע"כ אומר עליה אשר מבינה ואילך קיימא לשאלה, פירוש, שבה עתיד להיות כלים דהיינו בעולם הנקודים ובאבי"ע, אחר שגופא שלה יתעלם בנה"י הפנימים דא"ק ויתחבר לאחד עם המלכות ויעלו למ"ן ויצאו דרך נקבי עינים כמ"ש לעיל, ואז תהיה עומדת לשאלה. כלומר, שיהי' בה השגה לתחתונים. אמנם מקודם שירדה לתיקון זה שה"ס ס"ג דא"ק עצמו עדיין אין בה כלי וא"כ אינה באה בהשגה לתחתונים, שאין התחתונים יכולים להשיג מאומה מאור בלי כלי.

וזה שאומר אבל איהו באורח סתים ולא אתגליא כלל, כי בבינה דא"ק עצמו עדיין אין שם תיקון זה. וזה אמרו כיון דמטי עד מלכות וכו', פירוש, אח"כ שנתפשט הגוף של פרצוף בינה דא"ק בנה"י שלו שה"ס מלכות דא"ק, אז נעשה עליית המ"ן ויצאו ע"ס דנקודים מטבור ולמטה והי' שביה"כ בז"ת, כנודע. וזה שאומר הא כולא סתים כבקדמיתא, פירוש, דאחר שביה"כ שוב נמנעה ההשגה מהתחתונים, עד שנתקנו בסוד עולם האצילות ובי"ע.

וזה שמסיים שם הרב, **נמצא כי עולם האצילות אינו אפי' בערך המלכות דא"ק.** פירוש, כי גם המלכות דא"ק נפרטת לה"פ געסמ"ב כנודע, וג' ראשונות גלגלתא וע"ב וראש דס"ג דמלכות זו, אין

היתר, כנ"ל. והרוחנו מזה כלל גדול בדברי הרב, אשר בכ"מ שמדבר מהמדרגות דגעסמ"ב, סובבים הדיבורים רק על מבחי' ס"ג ולמטה דהמדרגות ההם, באופן שאנו צריכים לצרף מעצמינו את הבחי' גולגלתא וע"ב דאותם המדרגות, כי זולתם יהיו לנו הענינים מקוטעים ובלתי מובנים.

ט) ועדיין יש כאן מקום הרהור, כי אחר שיש לנו רשות לחקור ולהתבונן בספירות דבינה וזו"ן אפילו בפרצוף היותר עליון משום שתורת כלים בהם, א"כ איך שוב יאסר לנו העסק בג"ר דפרצוף התחתון ונודע דכלהו ע"ס דתחתון הוי בחי' גוף וכלי כלפי העליון, גם הבחי' הקטנה שבספי' עליונה היא גדולה וחשובה מכל מה שלמטה הימנה, כמ"ש הרב בע"ח שכ"ג מוחין דצלם פ"ב. והענין, כי בכל פרצוף או עולם תחתון הרי שיש בו בחי' חידושי כלים מה שאינם בעליון ממנו, אשר בשבילם יצא בשם לפני עצמו להקרא תחתון, כי בס"ג יש חידושי כלים שאינם בע"ב, ובב"ן יש חידושי כלים מה שאינם במ"ה וס"ג, כמ"ש לעיל בפמ"ס ענף ט' ע"ש. וכן בעולמות, כי בעולם האצילות יש בו חידוש כלים מה שאינם בא"ק כי כלים דא"ק הם מבחי' שורש הא' כנ"ל, שיש שם רק כלי אחד לכל עה"ס, משא"כ בעולם האצילות יש שם חידוש כלים מצד שורש הב' שה"ס עשרה כלים לעה"ס ותיקון קוים וכו'. וכן יש בבי"ע חידוש כלים מה שאינם באצילות כי כלים דג' העולמות בי"ע המה דפרודא, משא"כ ח"ו באצילות, כי שם איהו וחיוהי וגרמוהי חד בהון.

אין כלים. וזה אמרו כדי לשכך האוון. פירוש, כי המתקת הדינים נקרא שיכוך, מלשון וחמת המלך שככה, שה"ס התיקון של ש"כ הניצוצין כמ"ש בזוהר באידרא רבא (אות קל"א). והנה אחר שביה"כ נמשכו כל התקונים די"ס שמחזה ולמטה דכל פרצופי אבי"ע, בסוד אח"פ דפרצופי א"ק, שממש מושכים התחתונים כל התיקונים, וא"כ עתה דהיינו אחר עולם התיקון כבר אפשר לעסוק גם באח"פ דה"פ א"ק, אמנם רק באותו השיעור שנמשך לתחתונים לשיכוך אור האוון, שהוא מטעם ההזדמנות לשם התקונים של התחתונים כאמור, אבל לא למעלה מאון, דהיינו בכתר וחכמה דאו"י או בגולגלתא וע"ב דה"פ א"ק כי אפי' בתחתונים אין שם כלים והבן. וזהו שכתב בע"ח ש"ה פ"א ולעיל בעה"ח ענף ו' אשר בחי' קרקפתא דא"ק עד בחי' מקום האזנים נקרא בחי' שם ע"ב וכו', ואין אנו רשאים לדבר ולהתעסק בו וכו', ודהיינו כנ"ל.

והנה נתבאר היטב, אשר בסוד ג"ר דכלהו הפרצופין ואפילו מהפרצופין היותר תחתונים דאבי"ע, אסור העסק בסו"ה במופלא ממך אל תדרוש, אמנם בסוד גופא דבינה וזו"ן דכלהו פרצופי אבי"ע, אפי' מבינה וזו"ן של הג"ר שלהם אחר שנפרטים לה"פ מותר בהם העסק, וכן בבינה וזו"ן דכלהו פרצופי א"ק מותר בהם העסק, אמנם צריך להזהר בשיעור המדוקדק בכמות הזו שמצוי בהם תיקונים דתחתונים. ולכן אל תתפלא בדרושים הרחבים מרדל"א ועתיק וכו' שהרב מרחיב, כי בבינה וזו"ן דאותו פרצוף הוא מדבר, שהוא מקום

לבד, והסיום והמלכות של התוך הוא החזה והפרסא, כמ"ש לעיל. ונמצא שבחי' הגוף בעשרה כלים מתחילים לצאת מהפרסא ולמטה, כי הפרסא נחשבת לבחי' מלכות של ראש ביחס דעשרה כלים, ונמצא כי משם ולמטה מתחילה היכולת שתוכל להתפשט מדרגה תחתונה, באופן שכל הטעמים שאמרנו באצילות המדרגות בשורש הא' בא"ק, אשר התחתון יוצא בחיוב מפה של ראש דעליון כמ"ש היטב בענפים הקודמים ובפמ"ס ענף ט' כל אלו הטעמים בעצמם מחייבים עתה את התחתון מצד שורש הב' לצאת מבחי' הפרסא ולמטה, כי שם מקום המלכות של ראש של שורש הב' המקבלת מלמעלה ומשפעת למטה ע"ד שביארנו בפה של ראש בשורש הא' בענף ט' עש"ה.

ובזה תבין קושיה גדולה על האידרא רבא שעמדו עליה מפרשי הזוהר, שאינו מביא שם בכל האדרא הזו רק ג' פרצופין אריך אנפין וזו"נ, ומיתר המדרגות אינו מדבר כלל בכל האדרא ועי' במרשב"י. ותבין זה עם המתבאר אשר כל העסמ"ב דשורש הא' אינם עושים בשורש הב' רק ב' מדרגות, מפני שהתוך של הפרצוף דהיינו הס"ג, הוא השורש והראש של זה הנאצל מצד שורש הב', וא"כ אין כאן אלא ב' מדרגות, דהיינו פרצוף הפנימי שהוא א"א היא המדרגה הראשונה, והנאצל ממנו שאינו מתחיל אלא מפרסא ולמטה כנ"ל, המה הם הזו"נ. ונמצא שאין כאן בכל האצילות רק בחי' מאציל ונאצל, באופן שאו"א שה"ס התוך דאצילות נכללים בהבחן זה בא"א עצמו. ומאחר שעיקר המדובר באידרא זאת הוא מסוד

ולפיכך תבין אשר כל זה ההבחן דג"ר שאסור בו העסק, הוא ביחוד באותה הבחי' דחידוש כלים שנתחדש באותו הפרצוף, כי בבחי' כלים אלו נבחנים הג"ר דאותו הפרצוף שאין להם עוד אלו הכלים, להיות שתחילת גילוי כלים רק בבינה וזו"ן דאותו הפרצוף. אמנם אלו הכלים שנמשכו לאותו הפרצוף מפרצוף העליון הימנו, המה ודאי מצויים אפי' בג"ר דתחתון, כי כל הכחות שבעליון בהכרח שימצאו בתחתון, כדברי הרב לעיל בעה"ח ענף ט'. ונמצינו למדים שאפיסת ההשגה ואיסור העסק בג"ר דהספירות והפרצופין, הרי הוא ביחוד באותם החידושי כלים המתחדשים באותה המדרגה שאנו עומדים בה, אמנם בכלים שכבר נגמרו בבינה וזו"נ דמדרגה הקודמת, הרי ודאי שיש לנו השגה ורשות לעסוק בהם אפי' בג"ר מהמדרגה שאנו עומדין בה, כי אינם מיוחדים כלל למדרגה ההיא אלא לז"ת של המדרגה הקודמת, והבן זה מאוד כי הבחנות רבות ויקרות מסתעפים מכאן.

ונמצינו למדים מכל האמור, אשר השורש הב' שהוא העיקר ביחס ההשפעה לתחתונים, מתחיל מקום יציאתו מבחי' החזה ולמטה, דהיינו הפה מהתוך של הגוף, כמ"ש לעיל אות ו' בסוד ג' החלוקות בהבחן הכלים, כי הפרצוף נבחן מצד שורש הא' לרת"ס: שבראש אין כלים ואפי' כלי אחד דעקודים אין בו. והתוך כבר נבחן לגוף ביחס שורש הא' דהיינו בחי' כלי אחד דעקודים, אמנם ביחס שורש הב' שה"ס עשרה הכלים נחשב עדיין לראש גמור דהיינו לבחי' שורש

התוך שהוא בחי' הנאצל של הראש, אינו מלבישו אלא מגופא דס"ג דראש ולמטה דהיינו מטבור ולמטה, כלומר מאותו המקום שהגוף דעליון מתחיל. ועד"ז תבין גם בפרטי פרטות דכל פרצוף דה"פ של פרצוף הראש, שבכאו"א אין לו כלים מפרסא ולמעלה, ומשום זה אין התחתון יכול להלבישו רק מפרסא ולמטה, כאמור.

והנה כבר ידעת שה"פ דפרצוף של ראש, מכונים גולגלתא עינים אוזן חוטם פה, שהגולגלתא ה"ס פרצוף הפנימי של הראש והעינים ה"ס פרצוף ע"ב דראש ואזן פרצוף ס"ג וחוטם פרצוף מ"ה ופה פרצוף ב"ן. אשר כל אחד מלביש מפרסא ולמטה דהעליון שלו, כמ"ש לעיל. וכאשר תחלק לה"פ דראש אלו בסדר רת"ס, יהיו הגולגלתא והעינים בחי' הראש שלו והכתר שלו, כי כל ראש נק' כתר. והאוזן שהוא הס"ג, נמצא מתחלק לשנים כמ"ש לעיל אות ז' אשר הראש דאור האוזן נחשב לתוך דכלל הפרצוף של ראש, והגוף של אור האוזן כבר נמצא מפרסא ולמטה ונחשב לבחי' הסוף דפרצוף הראש, יחד עם אורות דחוטם ופה שהם מ"ה וב"ן, וכל זה נאמר ביחס הפרצוף משורשו הא' כאמור. גם נודע סדר הלבשתם זה את זה, אשר ע"ב שה"ס אור העינים והכתר, מלביש להגולגלתא מתחילתה עד הטבור, כי אינו נמשך עד סיום רגלי הפרצוף. וס"ג שהוא אור האוזן מלביש לגופו של הע"ב שהוא הכתר ונמשך למטה עד סיומו של פרצוף הפנימי. ומ"ה וב"ן שהם אורות דחוטם פה, מלבישים לגופו של פרצוף הס"ג, שהוא אור האוזן שלמטה מפרסא דפרצוף הכללי דהראש, כנ"ל.

האצילות של עשרה הכלים ותיקון קוים דהיינו רק משורש הב', ע"כ מכלכל הענינים ההם רק בבחי' ראש וסוף לבד, שהם א"א וזו"ן, שהם מאציל ונאצל, ואינו צריך לדבר מבחי' התוך כלל. אמנם האידרא זוטא שכל ענינה באה לבאר האיך מתקשרים הפרצופין זה בזה בדרך קודם ונמשך כמבואר שמה (אות ק"ח) ע"כ בהכרח להביא שם גם היחסים של שורש הא' והבן היטב.

והנה נתבאר שבהתחשב ביחס שורש הב' לפי עצמו אין יותר בכללות הפרצוף רק בחי' מאציל ונאצל לבד, אשר הראש והתוך של הפרצוף נחשבים לבחי' מאציל והסוף של הפרצוף נחשב לבחי' נאצל. אמנם ביחס הקודם ונמשך אנו מבחינים בפרצוף גם ע"פ סדרי ה"פ דשורש הא', אשר באמת השורש הא' הוא השולט בעיקר בפרצוף, אכן הוא בו בהעלם ובהתלבשות בשורש הב', וזכור את זה. ולפיכך נבחן הסוף שהוא בחי' נאצל של התוך, והתוך נבחן לבחי' נאצל של הראש, כמ"ש בענף ט' עש"ה.

(י) **ועתה** מצאנו בינה במ"ש בכ"מ שהכתר דכל פרצוף אינו נחשב מגופו של הפרצוף, כי כבר מפורש לעיל אות ז' בענין ג' החלוקות אשר הם נוהגים גם בפרטי פרטות של המדרגות, דהיינו אם נפרט את הראש עצמו לה' המדרגות געסמ"ב בסדר רת"ס, יהי' בחי' גולגלתא וע"ב וראש דס"ג דהיינו עד הטבור דפרצוף הראש, נחשבים שאין בהם כלים ואין מהם השגה לתחתונים, זולת גופא דס"ג ומ"ה וב"ן דהיינו מטבור ולמטה דפרצוף הראש, בהם יש תורת כלים עש"ה. ומובן עם זה אשר פרצוף

לגופא דכתר הריהו כמוהו, ומטעם זה מכנה גם לאור החוטם בשם ה' עילאה ואור הפה בשם ואו, כמ"ש בענף הקודם, משום שאור החוטם מלביש לגופא דס"ג, דהיינו מפרסא שלו הפרטית ולמטה, וע"כ נחשב כמו הס"ג המכונה ה' עילאה. וכן אור הפה שמלביש מפרסא הפרטית דאור החוטם ולמטה, ע"כ נחשב למ"ה וסוד ואו דהויה. ויש כאן עוד כונה עמוקה, אלא שאכמ"ל.

יא) **ובאמור** נפתח הפתח להבין דברי הרב בענף שלפנינו, בענין ג' האורות ששמשו בע"ס דנקודים וג' החלוקות באופן המשכתם מאח"פ וג' החלוקות שבשביה"כ. וז"ל: אמנם האור הראשון שהיה בתחילה למטה וכו', ומשם נתפשט ויצא דרך העינים והם הם הנקודים וכו', וכן אותו אור שיורד דרך הפרסא מחדש ע"י זווג וכו', הרי ב' מיני אור לצורך הנקודים. ועוד יש אור ג', והוא בהכרח וכו', הנה הוא מסתכל באורות אח"פ ההם, והוא שואב משם ולוקח מהם אור לצורך עשיית הכלים של הנקודים וכו', עכ"ל.

פירוש דכבר נתבאר היטב שכל ענין ע"ס דנקודים אינו זולת בחי' התפשטות ב' דגופא דס"ג המכונה ישסו"ת שמקומו מטבורא דא"ק עד סיום רגליו, כי אחר שנתערב בנה"י הפנימים דא"ק ונסתלק ועלה למ"ן כמ"ש כאן הרב, חזר שוב בסוד התפשטות ב' ויצא דרך העינים ושב למקומו כבתחילה דהיינו למטבור ולמטה דא"ק. ואור הזה מכנהו הרב אור הא', להיותו עיקר האור דפרצוף הזה דע"ס דנקודים, כלומר בבחי' החידוש שבו, דהיינו תיקון הקוין ועשרת

ובזה תבין מה שהרב מכנה לאור האוון בשם כתר וכן בחי' יוד דהויה, והוא משום שהאוון לבדו דהיינו בחי' ראש דס"ג יש לו בפנימיות אור העינים שה"ס כתר, שהרי מלבישו לגופא שלו. ונקרא משום זה ג"כ בחי' יוד דהויה, כלומר פרצוף ע"ב של ראש, והיינו ג"כ ע"ש שמלביש לגוף של הע"ב דהיינו אור העינים כאמור. והנה ידעת אשר הע"ב מסתיים על הטבור דפרצוף הפנימי ושם נפסק, כנ"ל. גם נתבאר לעיל באות ב' אשר מסיבת עליית מ"נ לנקבי עינים והיה שם הסתכלות א' לצורך הראש יצאו ע"כ אח"פ מחוץ לראש ונעשו לבחי' גופא, והסתכלות ב' נעשה על הפה, שנמצא הפה בבחי' הטבור כמ"ש שם בארוכה ע"ש. אשר לפי זה נמצא שאור העינים דהיינו פרצוף ע"ב של ראש מסתיימים על הפה ואינם מתלבשים כלל בגופו של הפרצוף שהוא מפה ולמטה, ונמצינו למדים אשר הכתר שה"ס הראש שמנקבי העינים ולמעלה, אינו מתלבש ונמשך בגוף של הפרצוף, והבן היטב.

ובזה תבין מ"ש הרב כאן אשר אור האוון נפסק על שבולת הזקן, דהנה נתבאר שאור האוון שהוא ס"ג נחלק על ראש וגוף, דעד הטבור דהיינו עד הפה נבחן לראש ס"ג, ונמצא לפי זה שראש דס"ג מלביש על הגוף דהכתר שה"ס אור העינים וע"ב עד סיומו דהיינו עד הפה שה"ס שבולת הזקן. וזהו שמשמיענו הרב, שהוא נפסק ג"כ על הפה, שאינו מגיע ממנו לגופו של הפרצוף כמו הכתר עצמו. ובהיותו שהרב נשמר תמיד מלדבר מע"ב של הפרצוף כנ"ל באות ח', ע"כ מכנהו לכתר בשם אור האוון, כי מאחר שהוא מלביש

אור דיסוד דא"ק נמשך בחי' הגדלות דע"ס דנקודים, כמ"ש בארוכה במקומו.

והנה נתבאר היטב לעיל באות ח', אשר כל ענין עשרה כלים שמצד שורש הב' אינם מתחילים אלא מפרסא דא"ק ולמטה שה"ס ס"ג דס"ג או גופא דס"ג, עש"ה. ובוזה תבין דברי הרב כאן, וז"ל: **והנה כל האור הנמשך עד הטבור, אפי' שהוא מבחי' עינים, הכל הוא נבלע ונכלל בעקודים ולכן איננו ניכר, אבל האור הנמשך מתחת הטבור עד רגליו, זהו לבדו נקרא בשם נקודות עכ"ל.** פירוש, דכל ההבחן בין עקודים לנקודים הוא, שהעקודים הם מצד שורש הא', שעדיין אין בהם ענין המ"ן שנמשך על ידו עשרה כלים מיוחדים לע"ס, וע"כ אין בהם אלא כלי אחד לכל עה"ס כנודע. אמנם הנקודים שהמה נמשכים מסוד עליית המ"ן דכבר יש בהם עשרה כלים מיוחדים לע"ס כמ"ש לעיל ונתבאר שם שענין עליית המ"ן לא נעשה אלא בגופא דס"ג הנק' ישסו"ת שהוא שעלה בסוד מ"נ וכו', ולפיכך אין לו שום הכר דעשרה כלים בבחי' הראש דס"ג, אלא שנבלע בעקודים בסוד כלי אחד לכל עה"ס, כנ"ל. **ועתה** נבין תוכנם של אלו הנקודים (ע"פ סדר רת"ס ומדרגות געסמ"ב שבהם. וכבר ידעת שהראש כולל גלגלתא וע"ב, והתוך הוא בחי' ראש דס"ג, וסוף הוא בחי' גופא דס"ג ומ"ה וב"ן. גם נודע שהראש עצמו נבחנות בו ה' מדרגות געסמ"ב המכונים: גולגלתא עינים אוזן חוטם פה, גם נתבאר שבפרצוף נקודים הזה שיצא דרך נקבי עינים, ירדו אוזן חוטם פה שהם ס"ג מ"ה וב"ן דראש לבחי' גופא ותוך, ולא נשאר

הכלים וכו' כמ"ש לעיל, שה"ס שורש הב', עש"ה. ונתבאר ג"כ שם אשר תשלומו של הפרצוף נמשך משורש הא', בסדר ה' פרצופין ורת"ס, ע"ש. והנה אור הזה שנמשך בנקודים מצד שורש הא', מכנהו הרב בשם אור הג' הנמשך משאיבת עינים מאח"פ, כלומר מאח"פ דא"ק שמטרים עליית המ"ן שה"ס העקודים, שעדיין אין בהם תיקון קוין ועשרה כלים, אלא כלי אחד לכל עה"ס לבד שה"ס שורש הא', כמ"ש לעיל עש"ה.

והנה בכח אור הג' הנזכר הנמשך משורש הא', יצאו בנקודים רת"ס דכלים בשלימות כצורתם בפרצופי א"ק שמטרים עליית המ"ן, דהיינו ראש וגוף: שהגוף נבחן על תוך סוף, כנודע. וכולל ג"כ ה"פ געסמ"ב בסוד זווג העתיק, כמ"ש לעיל בפמ"א דף קע"ז אמנם חסר בהם בחי' תיקון הקוין ועשרת הכלים, ואין ביחס הזה אלא קו אחד וכלי אחד, כמ"ש לעיל ע"ש.

אמנם מכח אור הא' הנ"ל הנמשך משורש הב', לא יצאו בכלים דנקודים רק ראש ותוך לבד, וחסרים בחי' סוף בערך שורש הא', כמ"ש לעיל, שבהיות שהזווג נתעלה מפה לנקבי עינים, יצא הראש מנקבי עינים ולמעלה והתוך מנק' עינים עד הפה והסוף מפה עד הטבור, ונמצא שמטבור ולמטה שהוא בחי' הסוף האמיתי חסר באור הזה.

ואור היורד דרך הפרסא ויסוד דא"ק שמכנהו הרב בשם אור הב', הוא ענין אור דגדלות דע"ס דנקודים, כי מב' האורות הנ"ל המכונים אור הא' ואור הג' נמשכו רק בחי' הקטנות דע"ס דנקודים, כמ"ש לעיל דף קע"ז בפמ"א ד"ה והנה ע"ש. ומכח

הכלים כאמור, היא מכונה חזה או טבור בכל הפרצופין הפרטיים. והנך רואה שהם ענין אחד, דהיינו בחי' הסתכלות ב' לצורך כלים. וזכור זה ולא תתבלבל במה שנק' לפעמים בשם טבור ופעמים בשם חזה כי הוראתם אחת היא דהיינו הסת"ב, אלא שאנו מחליפין הכינויים משום איזה ענין נוסף שיש להבחין באותו מקום. ודע שהסת"ב דעליון יהיה תמיד בחי' הסתכלות א' של התחתון. וכבר ידעת אשר הכלי דהסתכלות א' נקרא פה של ראש וכלי דהסתכלות ב' נק' טבור או חזה, ונמצא לפי הכלל הנזכר אשר בחי' טבור דעליון יהיה תמיד בחי' פה של ראש דתחתון.

ובדברים האלה יתבאר לך בדיוק סדרי רת"ס שבפרטיות ה' המדרגות געסמ"ב ואיכות הלבשתם זה לזה. וכבר ידעת שפרצוף גולגלתא הוא בחי' תוך וסוף דפרצוף א' שנק' פרצוף פנימי, אשר מהראש של פרצוף זה לא יתכן בו שום הגא ודיבור, ותחילת מה שאפשר לרמז בו הוא ממלכות שלו שנק' פה דראש ולמטה, דהיינו בחי' הגוף והוא הנק' פרצוף גולגלתא, שבהכרח יש בו ב' בחי' המתחלקות על הטבור, שה"ס הסת"ב על המלכות דמלכות, שיוצאות ע"ס דאו"י לזווג על המסך שבטבור ומשם עולות ע"ס דאו"ח ממטה למעלה ונעשה בחי' רישא דגופא הנק' חג"ת או ט"ר דגופא, שאח"כ מצאה המלכות דמלכות כח להתפשט גם מטבור ולמטה בזו הכמות שהאו"ח שלה הלביש לרישא דגופא, שה"ס ע"ס דסיום שהוא רק בחי' התרחבות כלי המלכות לצורך עצמה, אבל אינה משפעת כלום לתחתונים וע"כ

בבחי' הראש רק גולגלתא ועינים לבד שה"ס גולגלתא וע"ב, אשר ע"כ נבחן הפרצוף שהוא חסר נה"י.

ובכדי להבין היטב תוכנם דג"ר וז"ת דנקודים וענין ג' החלוקות שבהם במקרה דשביה"כ, מוכרח אני לבאר היטב מקודם הבחן רת"ס שבפרצוף הגולגלתא בפרטיותו עצמו שלא דברתי ממנו עוד. וכן ההבחן שבין החזה לטבור אשר כתב הרב שהם ענין אחד, אמנם הכונה היא בפרטיות המדרגות דגעסמ"ב, כי בכללות קומת הפרצוף בהכרח שהם ב' עינים, שהרי החזה עומד בשליש עליון דת"ת והטבור בשליש תחתון, גם פעולותיהם רחוקים הרבה מזה לזה, ולכן צריכים ביאור. ובתוך זה אבאר ג"כ טעם דירידת גופא דס"ג במ"ה וב"ן הפנימים, מה שלא קרה כזה בפרצופין הקודמים. ואבאר לך על פי החיוב דקודם ונמשך כדרכנו בכל הספר הזה בסוד היחוד דמחשבת הבריאה, שביארתי לך בענף ראשון בפמ"ס אות ח' עש"ה מאד ואח"כ בפתיחה הכוללת עד אות ט"ז עש"ה. ושם נתבאר החיוב דקודם ונמשך עד ירידת ישו"ת למ"ן, ועתה אבאר בע"ה ענין הזה.

ונחזור לענין חזה וטבור כי באמת הם ענין אחד, דהיינו בחי' הסתכלות ב' המחויב להיות בכל פרצוף, כדברי הרב לעיל בענף ה' אשר הסתכלות א' מספיק רק לשורשי כלים וכדי לגלות כלים צריכה המלכות דהסתכלות א' להתפשט לע"ס מינה ובה עד למלכות דמלכות, ואז יוצא האו"ח ומלביש לז"ת בסוד כלים לפרצוף עש"ה. ותדע שמלכות דמלכות הזאת שבה נעשה הזווג דהסתכלות ב' לצורך

נק' כל המקום שמטבור ולמטה בבחי' אור נקבה ועלמא דנוק', כי ע"ס שלה מסתכלות כלפי מעלה, כלומר לקבל מהם, אבל אינה מסתכלת למטה ע"ד סו"ה אל תביט אחריו, כלומר שאינה יכולה להשפיע למטה.

וז"ס דברי חז"ל, סימן מסר להם שהנקבה נולדת ופניה למעלה והזכר פניו למטה (סוטה י"א:): ע"ש. והיינו שכן נמשך ההבחן בין אור זכר לאור נקבה מהעליונים כאמור, אשר ע"ס דלמטה מטבור המה מסתכלות כלפי מעלה, משא"כ ע"ס שמפה דראש ולמטה הם אור הזכר שע"ס שלו מסתכלים כלפי מטה, להיותם בסוד הזווג דאוי' על המלכות דמלכות שנק' טבור או חזה, ונמצא שמשפיע ג"כ לתחתונים הימנו, דהיינו למטה מטבור שז"ס שהזכר פניו למטה, ולפיכך נקראים חג"ת שמפה עד הטבור בבחי' עלמא דדוכרא והבן.

ונמצא לפי הכלל הנ"ל, אשר בחי' הטבור דפרצוף הפנימי הוא בחי' פה דראש דע"ב, אשר ע"כ יכול ע"ב להתפשט יותר מפרצוף הפנימי, כי טבור דפרצוף הפנימי כבר הוא בבחי' אור נקבה כנ"ל, ואצל פרצוף ע"ב יכול להתפשט בתוך וסוף, כמפורש בענף ט' בפמ"ס. וא"כ חזרה המלכות דמלכות להיות בחי' אור הזכר אצל ע"ב. וזה ודאי צריך ביאור, מי גרם התעלות הזה לטבור דפרצוף הפנימי עד שיקבל מעלת פה אצל ע"ב.

(ג) ולהבין זה צריכים בינה בצורך לכל אצילות פרצוף לב' זווגים, דהיינו להסתכלות א' והסת"ב ולמה לא מספיק זווג א'. והענין כבר מפורש היטב

בענפים הקודמים, אשר בזווג א' מתפשטות ד' בחי' דאוי' עד שמגלות כלי המלכות ואז נעשה הזווג דהסת"א ונמצאים האורות שקדמו לכלים, כי כלי המלכות יצאה לאחרונה ומשפעת האו"ח שה"ס הכלים ממטה ממקומה עד למעלה לכתר, וא"כ אין בחי' הכלי שבה יכולה לעלות למעלה ממקור יציאתה, ונחשב האו"ח הזה העולה על ידה ומלביש לט"ר דראש, רק בחי' אור בלי שום עביות מכלי, וע"כ ודאי שאין הזווג הראשון מספיק לגלות בחי' כלי לט"ס דראש, ובהכרח הוא לגלות כלים, כנודע שאין האור נשפע מא"ס לתחתונים בלי מציאות כלים, ולפיכך מוכרח להיות זווג שני שנק' הסתכלות ב' על מלכות דמלכות, דע"ס דאוי' נמשכים ובאים אחר גילוי כלי מלכות שאז מתגלים הכלים לאצילות פרצוף ההוא כדברי הרב בענף הנ"ל, ומאחר שנגמרו הכלים לאותה התפשטות ודאי שלא שייך עוד זווג ג' בהיותו ללא צורך, ועוד שכבר כח צמצום ראשון נתגלה ע"י זווג הב', שעושה סוף וסיום מבלי להתפשט למטה מנקודה האמצעית, כמ"ש בארוכה בענף א' שזה נק' גמר כלים כלומר קבלה וסיום והבן היטב. וא"כ איך אפשר עוד שיהיה זווג ג' באור המתפשט מטבור ולמטה, ולפיכך נשאר בבחי' אור נקבה כנ"ל.

וכבר ידעת ההבחנות שבין המדרגות געסמ"ב, שבכל תחתון יש בו חידוש כלים מה שאין בעליון ממנו, דע"כ יצא בשם חדש ע"ב או ס"ג וכו'. ובזה תבין אשר זה הטבור שכבר הוא בבחי' גמר כלים בעליון, דע"כ אינו מאיר זולת באור נקבה כנ"ל, אינו נחשב גמר כלפי

משום דבהתפשטות א' נוהגת הסתלקות, וע"כ מתפשטת תמיד המלכות דראש בהתפשטות ב' שמלביש על גופא דעליון אמנם בחידוש כלים וע"כ נק' בשם חדש על פי החידוש, ומאחר שיוצא ג"כ דרך פה של ראש כמו גופא דעליון עצמו, לפיכך משם מתחילה קומתו ולא למעלה מפה, שזה כלל גדול בכל המציאות, ששום דבר לא יוכל להגביה את עצמו למעלה מהמקור שלו, וזכור זה.

וסופו דע"ס דראש הע"ב הנ"ל הוא ממש בטבור דפרצוף הפנימי, כי דרך התפ"ב שוה לדרך התפשטות הא' שנסתלק, כי ממקור אחד המה יוצאים כנ"ל. ולפיכך תדע בבירור שהמשך עה"ס דראש ע"ב מתחילים מפה דפרצוף הפנימי ומסתיימים בטבור, שה"ס מלכות דמלכות דפרצוף הפנימי, וכנ"ל אשר טבור דעליון נעשה פה של ראש בתחתון. **וגופא** דפרצוף ע"ב לקח לו דרך חדשה משונה מפרצוף הפנימי, כי לא

נמשך עד נקודה האמצעית דהיינו נקודה דעוה"ז שה"ס המלכות דמלכות דבחי"ד שנגלה בע"ס דאוי" דפרצוף הפנימי, אלא נמשך עד לנקודה דבחי"ג דע"ס דאוי" שה"ס מלכות דז"א, כמ"ש בענפים הקודמים ע"ש טעמו ונימוקו. והיא שנעשתה לנקודת סיום רגלין דפרצוף ע"ב. באופן שזה הע"ב שה"ס התפ"ב דגוף הפנימי שהיה צריך למלאות באורו כל ההמשך של הגוף דפרצוף הפנימי עד לנקודה דעוה"ז שהיה בו הסתלקות האור, השאיר כל המקום הזה שמנקודה דבחי"ג עד לנקודה דבחי"ד ולא האיר לשם כלום.

ועם זה תבין ראשית השורשים דב' העולמות הכוללים שנק' עוה"ז

התחתון, כלומר כלפי חידושי הכלים שאינם מצוים בעליון אלא בתחתון, כי עתה בהתלבשו בתחתון הוא תחילת יציאתם, ואצלם הוא זווג ראשון אשר כלי המלכות דחידושי כלים אלו נמצאים לאחרונה ולמטה מע"ס דאוי" שגילו חידושי כלים אלו, ולפיכך יוצאים מזווג הזה רק ע"ס דבחי' ראש, וע"כ נק' המלכות דמלכות דעליון בחי' פה של ראש התחתון, כי בהתלבשותה בתחתון לא גילתה רק שורשי כלים, ובזה כחה יפה להתפשט עוד לע"ס מינה ובה עם אור הזכר שה"ס או"י, לזווג על מלכות דמלכות דחידושי כלים, ומוציאה התוך שהוא רישא דגופא ממלכות דמלכות ולמעלה עד הפה, ומוציאה הסוף שהוא בחי' הנה"י ממלכות דמלכות ולמטה עד סיום רגלין, וכן בכל מדרגה תחתונה כלפי עליונה והבן היטב.

ועתה מצאנו בינה בין חזה הכללי לטבור הכללי. ונודע שעיקר קומת הפרצוף נבחן על פרצוף הפנימי שבו, כי ד' המדרגות עסמ"ב אינם זולת לבושים לפרצוף הפנימי, ונודע שע"ס הראשונות שנאצלו מא"ס ב"ה בכח צמצום א' ה"ס פרצוף הפנימי דא"ק כמ"ש בענף ט' בפמ"ס, שמהסת"א יצא הראש דפרצוף ההוא, ומהסתכלות ב' יצאו תוך וסוף שלו שנק' גופא דפרצוף הפנימי או גלגלתא, והוא נמשך ונסתיים עד נקודה האמצעית, שה"ס עולם הזה, כנודע. וכמ"ש היטב בענף א' ובהקדמת אח"פ אות י"ז ע"ש. ועליו מלביש פרצוף ע"ב, ומתחיל ממקום יציאתו דהיינו מפה של ראש דפרצוף הפנימי ולמטה, משום שכל מדרגה תחתונה ה"ס התפשטות ב' דאורות דגופא דעליון,

הסוף ונה"י דס"ג, ונמצא מקום נה"מ דפרצוף ס"ג נמשכין מנקודה דעוה"ב עד לנקודה דעוה"ז במקום השיור שהשאר ע"ב, באופן שטבור דע"ב נעשה לפה דראש ס"ג, ונקודת הסיום דע"ב נעשה לבחי' טבורא דס"ג, ובכח זה עברה על הגבול שהגביל הע"ב, כי נתפשטו נה"י דס"ג למטה מנקודת הסיום דע"ב.

וז"ס ירידת הס"ג לנה"י הפנימים דא"ק, כי היא ירידת מדרגה בערכה של הס"ג, שהרי הס"ג תולדה דע"ב היא, אשר נקודה שלה היא נקודה דעוה"ב. וגם היא נמצאת בסוד הזדככות דהתפ"ב כמ"ש בענף ט' וענף ג' בפמ"ס ובפתיחה הכוללת אות י"ב ע"ש. ומאחר שנמשכה מטבור הכללי עד לנקודה דפרצוף הפנימי שנק' נה"י הפנימים שה"ס מלכות דמלכות דבחי"ד כנ"ל, הרי נתערבה עם בחי"ד הזו כמ"ש במבו"ש ש"ז ח"ב פ"א שברדת העליון למקום התחתון נעשה כבחי' התחתון ממש ע"ש. ולפיכך נתערבו ב' הנקודות זו בזו, שהוא השורש לתיקון מ"ן כמ"ש בענף ט'. והנה נתבאר לך ענין ירידת גופא דס"ג לנה"י הפנימים דא"ק, ע"ד סוד דקודם ונמשך והבן היטב.

(יד) **ובכדי** לקשר הענינים אסביר לך כל הנ"ל שורש מאמר א' דמעשה בראשית ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור וכו'. וכבר ידעת שסוד הזווג דאו"י ואו"ח שבפה, ה"ס המאמרים הנמשכים מפה ולמטה בבחי' הגוף של הפרצוף, כמ"ש בענפים הקודמים. ובזה יתבאר לך הכתוב בשורשו, כלומר שהכתוב מדבר בעולמות התחתונים בסוד התיקון אחר שביה"כ, אמנם נודע שכל התיקונים דאבי"ע נמשכים מא"ק, שנמצאים בו כל

ועוה"ב, שה"ס ב' הנקודות של סיום הנמשכים מסוד הצמצום, אשר מתחילה יצאה בחי' נקודה דאמצעיתא מצמצום א', בסוד רת"ס דפרצוף הפנימי דא"ק עד לעוה"ז, ונמצא נקודת הסיום דאורות העליונים בנקודה דאמצעיתא בעוה"ז ממש. ואח"כ ע"י אצילות אורות דפרצוף ע"ב דא"ק שלא נמשך אלא עד נקודה דבחי"ג ה"ס השורש הא' לנקודה דעוה"ב, ונקודה זו מכונה בשם טבור הכללי, כמ"ש לפנינו בע"ה טעמו ונימוקו.

והנה גם בזה הגוף דע"ב הנזכר, היה בו ג"כ מקרה הסתלקות האור דהתפ"א שלו, כמ"ש היטב לעיל בפמ"ס ענף ט'. ואח"כ בהתפ"ב יצאו רת"ס דפרצוף ס"ג דא"ק ע"ש. ומתחיל ג"כ ממקור יציאתו דהיינו מפה דע"ב ומסתיים בטבור דע"ב, כלומר במלכות דמלכות שה"ס הכלי דהסתכלות ב' דע"ב, כמ"ש לעיל בהתלבשות ע"ב על פרצוף הפנימי עש"ה.

והכלי הזה שעליו נעשה הסתכלות ב' דע"ב, מכונה חזה הכללי מטעם שיתבאר לקמן בע"ה. ובזה תדע אשר ע"ס דראש הס"ג, נמשכים מפה דראש ע"ב עד החזה הכללי שהוא טבורא דע"ב, וטבור דע"ב נעשה בחי' פה של ראש בפרצוף הס"ג, כנ"ל שהסתכלות ב' דעליון נעשה בחי' הסתכלות א' אצל התחתון.

והתוך שה"ס רישא דגופא דפרצוף ס"ג, נמשך מהחזה הכללי שהוא פה דס"ג עד הטבור הכללי שה"ס נקודת הסיום דעוה"ב וסיום רגלין דפרצוף ע"ב. ומהטבור הכללי עד סיום רגלין דפרצוף הפנימי דהיינו בנקודה דעוה"ז נמשך

התיקונים בבחי' שורש דשורש, כמ"ש לעיל
בענף ה' אות א' בפמ"ס.

וכבר ידעת שכל הארה נבחנת על ה' פרצופין געסמ"ב, ובזה תדע שמאמר א' יהי אור נמשך מבחי' פה של ראש הא', ונודע שכל התפשטות פה כולל התפשטות א' והתפ"ב, שהתפשטות א' נבחנת לגופו של המדרגה, והתפ"ב הבאה אחר התפ"א המסתלקת נבחנת למדרגה תחתונה ובחי' נאצל, כנ"ל בענף ט' ע"ש. וז"ס שכפל הכתוב יהי אור ויהי אור במאמר האחד, כי יהי אור ה"ס התפ"א דפה של ראש הא' שנק' גולגלתא, ויהי אור ה"ס התפ"ב שלו שה"ס הנאצל הימנו שנק' ע"ב. ובזה תבין דברי הזוהר בראשית דף ל"א: (אות שמ"ח עי' בחלופי גרסאות) וז"ל: יהי אור לעוה"ז ויהי אור לעוה"ב, עכ"ל. ותבין עם המתבאר אשר ויאמר אלקים יהי אור ה"ס התפשטות א' מפה של ראש הא' שה"ס גופו של פרצוף הפנימי שנק' גולגלתא, והוא נמשך עד לנקודת הסיום דצמצום א' שעומדת בעוה"ז, כמ"ש לעיל עש"ה. וז"ש בזוהר יהי אור לעוה"ז. אמנם התפשטות ב' שה"ס ויהי אור, דהיינו פרצוף ע"ב שנמשך ג"כ מאותו הפה, לקחה לה נקודת הסיום דבחי' עוה"ב דהיינו נקודת הטבור ששם נפסק פרצוף ע"ב, כנ"ל וז"ש בזוהר ויהי אור לעוה"ב, דהיינו עד נקודת הטבור, אמנם למטה מטבור לא האיר הע"ב.

וירא אלקים את האור כי טוב, ה"ס השתלשלות מדרגה הג' שנק' ס"ג מפה דראש הע"ב, שראש הס"ג נמשך מפה דע"ב עד הטבור שלו שה"ס חזה הכללי, וגופו מחזה עד לנקודה דעוה"ז דהיינו עד סיום רגלין דפרצוף הפנימי.

ונק' חזה ע"ש פה דראש הס"ג המצוי שם, והוא לשון ראייה מלשון הכתוב חזות קשה הוגד לי או חזון ישעי' וכו', והטעם משום דאור העינים מיוחס רק לס"ג ולא לפרצופין הקודמים, כמ"ש לעיל באות ו' וע"כ נק' פה דראש הס"ג בשם חזה. גם זסו"ה וירא אלקים וכו' הנאמר על פרצוף ס"ג, משום שיציאת הס"ג הוא דרך עינים, כנ"ל באות הנזכר ע"ש. והבן כאן ענין חיצונית דעליון שה"ס זווג שבפה, שנעשה פנימית בתחתון שה"ס זווג הפנימי בנקבי עינים, שית' עוד בע"ה.

וכבר ידעת שנקודת הסיום דע"ב שה"ס נקודה דעוה"ב נקראת טבור, והיא ג"כ ע"ש הס"ג כי הוראתו טוב-אור, כלומר אחר שכבר הע"ב עשה במקום זה הבדלה וסיום שלא להאיר משם ולמטה, נתפשט גופו דס"ג ועבר על הגבול דע"ב, וראה כי טוב להאיר גם מנקודה דעוה"ב ולמטה עד לנקודה דעוה"ז, ולכן קנה הגבול הזה דע"ב השם טבור מצד הס"ג והבן היטב. והנה נתבאר היטב טעם ב' השמות הללו חזה וטבור, שהמה ביחוד ביחס הס"ג, כאמור.

וז"ס ויבדל אלקים בין האור ובין החושך וכו', החושך ה"ס נקודה דעוה"ז, כלומר שחזרה ההבדלה למקומה כמו בפרצוף הפנימי אשר האיר עד לנקודה דעוה"ז שנק' חושך, ושם נעשה סיום האור והבדלה דאור וחושך. וז"ס ויקרא אלקים לאור יום ולחושך קרא לילה וכו' ויקרא יורה הזמנה כמו"ש בזוהר בראשית ט"ז: (אות ל"ז) מהו ויקרא קרא וזמין וכו' ע"ש. וה"ס חיבור ישסו"ת עם נה"י הפנימים דא"ק, כלומר חיבור ב' הנקודות דעוה"ב ודעולם הזה, כנ"ל ע"ש. כי מאחר שאור

הקודמות, בסוד הכתוב יהי אור ויהי אור וירא אלקים וכו' ע"ד שנתבאר לעיל, שה"ס ג"פ ס"ג הנרמזים בשם פק"ח, שז"ס פקח עיניך וראה, והבן ואכמ"ל.

טו) המתבאר מכל האמור, שיש ב' בחי' רת"ס בגלגלתא, דהיינו פרצוף הפנימי שהוא העיקר כנ"ל. בחי' א' היא מתחילה מראש ע"ב, שראש הע"ב נחשב לראש דגלגלתא, וראש הס"ג מפה עד הטבור הוא התוך דגלגלתא, ומטבור ולמטה עד לנקודה דעוה"ז הוא הסוף דגלגלתא, דהיינו אותו המקום דפרצוף הנקודים שנק' פרצוף ב"ן הכולל, כמ"ש בענפים הקודמים. ובחי' ב' דרת"ס דגלגלתא מתחיל מס"ג, שמפה עד החזה הוא הראש ומחזה עד הטבור תוך ומטבור עד לנקודה דעוה"ז הוא הסוף, וצריך שתבחין אשר בבחי' א' יהיה בראש דגלגלתא בחי' אור הזכר, משום דהטבור דפרצוף הפנימי נעשה לבחי' פה דראש בהתלבשותו בראש הע"ב, כמ"ש לעיל, וע"כ יכול להשפיע לתחתונים. אמנם בבחי' ב', יהי' גם בחי' הראש שלו רק בסוד אור הנקבה מבחי' למטה מטבור, כמ"ש לעיל שהראש של פרצוף הפנימי אינו עולה בשם כי נעלם הוא, והתוך שמפה עד הטבור הוא מלוּבש בראש הע"ב, ונמצא מפה דראש הע"ב ולמטה כבר הוא בחי' למטה מטבור דפרצוף הפנימי, שה"ס אור של נקבה שפניה למעלה ואינה משפעת לתחתונים, כנ"ל.

ונתבאר שע"י הזווג דעליית מ"ן יוצאים תמיד ב' פרצופין: פנימי וחיצוני, אשר הפנימי מתחיל מתחת נקבי עינים דע"ב, והחיצוני מתחיל מהשבולת שהוא מתחת לפה דע"ב. וענין פנימי וחיצוני,

הזה דנה"י דס"ג, נמשך מנקודת הטבור שה"ס נקודת הסיום דעוה"ב, עד לנקודת הסיום דעוה"ז, הוזמן בזה מדת יום ומדת לילה, כי בזה יפה כחה דנקודה דעוה"ז לעלות לנקודת הטבור בסוד מ"ן, ואז מתרוקנים אורות דנה"י שהוא השורש למדת לילה, כי חזרה ההבדלה כגבול הע"ב. ואח"כ בסוד מ"ד המתחבר במ"ן ונעשה זווג, חוזרת ומתפשטת הארת הזווג מטבור ולמטה בסוד מדת יום.

וז"ס ויהי ערב, כלומר שנתערבו ונתחברו ב' הנקודות הנ"ל, ויהי בוקר ה"ס בוקרו של יוסף, כמו"ש בזוהר, דהיינו סוד הזווג כמו"ש במקומו. יום אחד, כמ"ש ז"ל, שהיום והלילה היו משתמשים כאחד, כלומר שעדיין היה מדת לילה בלתי נכרת, ולילה כיום יאיר, עד יום הרביעי שנתלו בו המאורות, כמו"ש במקומו בע"ה.

ובזה תבין רמזי הרב לעיל בענף י"ד אות י' וז"ל: תוהו ובוהו הוא ענין מיתת המלכים, עד שבא התיקון שלהם, ואז נאמר יהי אור ויהי אור וכו', וזהו פקח עיניך וראה שוממותינו וכו' כל ההמשך, וזהו פקח עיניך וראה, כי באח"פ יש ג"פ ס"ג, גי' פקח ע"ה, ואחריהם בא בחי' עינים וכו' עכ"ל. פי', כי אחר שביה"כ העלה מ"ן מבי"ע לצורך התיקון של מקום הזה שמטבור ולמטה עד סיום הרגלים, דהיינו עד לנקודה דעוה"ז כנ"ל, אמנם כל האורות נמשכין מא"ס ב"ה, וע"כ נבחן על ה' מדרגות געסמ"ב, כנ"ל. וזה שרומז הרב, אשר קודם עיניך שה"ס אור העינים וה"ת, שצריך להמשיך למקום הנ"ל ששם היה החורבן והשממון וכו', צריך להמשיך מתחילה ג' מדרגות

דראש הע"ב, ופרצוף הנגלה לחוץ שמתחיל מתחת הפה דראש הע"ב, כאמור.

ובזה תבין דברי הרב כאן אות ו' וז"ל: אמנם האור הראשון שהיה מתחילה למטה ועלה למעלה שוב לא ירד ונשאר שם מטבור ולמעלה. ושם הניח שורשו תמיד ומשם נתפשט ויצא דרך העינים והם הם הנקודים, ונמשך ונתפשט בחוץ עד סיום רגליו, עכ"ל. ותבין ע"פ המתבאר אשר ע"י עליית המ"ן יצאו ב' פרצופין פנימי וחיצוני, וזה אמרו שהאור הראשון וכו' שוב לא ירד, כלומר דמאחר שעלה לנקבי עינים, נמצא ראש הנאצל מעינים ולמעלה כנ"ל, והתוך וט"ר דגופא באח"פ והסוף מפה עד הטבור, כי שם נסתיימו רגלי הפרצוף, כנ"ל. ונמצא שבפנימיות לא נתפשט מהאור הזה שיצא ע"י המ"ן כלום למטה מטבור, ונמצא שאחר שעלה מנה"י דא"ק למ"ן שוב לא ירד בחזרה, אלא שנשאר למעלה מטבור.

אמנם פרצוף החיצון שמתחיל משבולת שמתחת הפה כנ"ל, הוא ודאי שירד למטה מטבור במקומו כבתחילה, כי מפה עד החזה ה"ס הראש ומחזה לטבור הוא התוך ומטבור לסיום רגליו הוא הסוף, כנ"ל. וזה אמרו ושם הניח שורשו תמיד ומשם נתפשט ויצא דרך העינים, כלומר דאותו האור שמסבת עליית המ"ן נשאר כלול בלמעלה מטבור, הוא ג"כ השורש לע"ס דנקודים שירדו למטה מטבור, משום שנחלק על פנימי וחיצון, כנ"ל. ומה שלא יכול להתפשט למטה מטבור בפנימיות, יכול להתפשט למטה מטבור בחיצוניות, באופן שפרצוף

יורה שיש כאן ענין נסתר וענין נגלה, כי מתוך התעלות מקום הזווג לנקבי העינים, שיצאו ע"ס הראשונות מהסתכלות הראשונה מבחי' נקבי עינים ולמעלה, הרי שנחשבים לבחי' ע"ס דראש, ואח"כ כשהמלכות דנקבי עינים מתפשטת בעצמה לע"ס מינה ובה עד למלכות דמלכות לסוד הסת"ב מעינים ולמטה, נמצאים האורות דאח"פ בבחי' גופא ותוך, שהוא גמר כלים, משום שכבר האו"ח הוא שורשם כמ"ש לעיל. והנה לפי"ז נמצא, שהתחתון שהלבשתו מתחלת תמיד מפה דראש העליון, מחויב הוא עתה לעלות עד לאזן דעליון, כי שם מקורו ושורשו, כאמור. ונתבאר אמנם שכל תחתון נשאר במקומו, כי אינו יכול להגביה את עצמו למעלה מהמקור שלו ע"פ שורש הא', שהוא בשבולת מתחת הפה. ועוד, שעיקר הכלים נבחנים ע"י שורש הא' שמטרים עליית המ"ן, וע"כ אין בחי' כלים בראש שיתישב בהם אור דגופא, ולפיכך אינו ניכר ואינו נגלה מדרגת התחתון באח"פ דראש העליון, אלא משבולת ולמטה כאמור. אמנם בבחי' נסתר, ודאי שמתחיל התחתון מאזן דעליון כי שם מקורו, וכל ענף מחויב להיות דבוק במקור שלו שממנו יצא, אלא משום שאין כלים דראש נחשבים לכלים, ע"כ נשארים בפנימיות בהעלם, ואין אח"פ דראש העליון מתגלים בתחתון, והבן היטב.

אמנם יש פעולות הרבה שנפעלים בתחתון מכח פרצוף הנעלם הנזכר, כמ"ש במקום בע"ה וע"כ צריכים אנו להבחין תמיד ב' פרצופין בכל נאצל: דהיינו פרצוף הפנימי שמתחיל מאח"פ

הפנימי נבחן שהוא למעלה מטבור ופרצוף החיצון הוא למטה מטבור, והם שורש אחד כאמור. וזה אמרו ונתפשט בחוץ, כלומר בחיצונית עד סיום רגליו, והבן היטב.

ובזה תבין מה שמדייק הרב לפרש הזווג דאור הב', דהיינו האור דנה"י דא"ק שלמטה מטבורו בפנימית, שהזווג היה מע"ב דגלגלתא בשרשי אח"פ. וצריך שתזכור מה שנתבאר היטב בענפים הקודמים, אשר כל עיקר של עליית מ"ן וזווג הזה הוא לצורך התפ"ב דגופא דס"ג אחר הסתלקות דהתפ"א שלו, כמ"ש בענף ט' עש"ה. ונודע שהתפשטות הב' הגם שיוצא מפה דראש כמו התפשטות הקודם, מ"מ כבר נחשב למדרגה אחרת ולא גופו ממש כמו התפשטות הא'. וגם נתבאר דעיקר האור דהתפ"ב מוכרח שיבא מתחילה בגופו של העליון, כלומר באותם הרשימו והכלים דעליון הנשארים אחר ההסתלקות, ואח"כ מתפשטים לתחתון דהיינו להתפ"ב שנק' נאצל. ותבין שהתפ"ב דגופא דס"ג הנזכר, הגם שיוצא ג"כ דרך פה דראש הס"ג, עכ"ז כבר אינו בחי' גופא דס"ג, אלא בחי' נאצל ותחתון הימנו וע"כ נקרא בשם ב"ן, והנה הוא נבחן ג"כ על פנימי וחיצון, אשר ב"ן הפנימי מקומו בנה"י דא"ק בפנימית, והיינו כנ"ל שעיקר האור דהתפ"ב בא מתחילה בפנימית. וב"ן החיצון מקומו בנה"י דא"ק בחיצונית והם הם ע"ס דנקודים המלבישים בחצונית מטבור דא"ק ולמטה. כלומר על נה"י שלו מבחוץ, אמנם שניהם יוצאים מפה דראש הס"ג דהיינו מכח הזווג דעליית מ"ן שנעשה למעלה בסוד פרצוף הפנימי

דא"ק ומשם עוברים האורות מפרצוף לפרצוף על סדר השתלשלות עסמ"ב כנודע עד שבאים לראש ס"ג דא"ק, ומפה דראש הס"ג נאצלו אלו ב' בחי' ב"ן הנז' הפנימי והחיצון, והבן היטב.

וכבר נוכחת אשר בבחי' הפנימית מתחיל ראש מדרגת הס"ג מאח"פ דראש הע"ב, אמנם בחיצונית מתחיל ראש הס"ג משבולת ולמטה כנ"ל עש"ה. ולפי"ז נמצא אשר ב"ן הפנימי שבנה"י דא"ק נוטל אורותיו מאח"פ דע"ב, שהרי ראש דס"ג עלה שמה בפנימית. וכבר ידעת מ"ש הרב שבעלית התחתון למקום העליון הרי נעשה כמוהו ממש. ונבחן בזה כמו שהוא תולדה דע"ב, כי מפה דראש ע"ב הוא יוצא. משא"כ ב"ן החיצון שה"ס ע"ס דנקודים שיוצא ג"כ מפה של ראש הס"ג החיצון שהוא מתחיל משבולת שמתחת הפה דראש הע"ב, שאינם נוטלים כלום מראש ע"ב שאין להם שום יחס למעלה מהראש שלהם שהוא הס"ג, והבן היטב.

(טז) וזה אמרו בביאור האור דנה"י דא"ק, כלומר, דפרצוף ב"ן הפנימי הנזכר, אשר נזדווגו שם ע"ב שבגלגלתא דע"ב עם בחי' הס"ג שבו שהם השרשים דאזן חוטם פה. דהיינו כדאמרן, שהס"ג עלה למעלה לאח"פ דע"ב, ולכן מדייק ואומר, עם בחי' הס"ג שהם שרשי אח"פ, כלומר אח"פ הפנימים שהם בראש ממש. שבעלות התחתון למקום העליון הריהו נחשב כמוהו ממש, ולאפוקי אח"פ החיצונים שהם בשבולת הזקן כמ"ש הרב לקמן בב"ן החיצון שהם הנקודים, עש"ה. אשר לפי"ז נמצא שהוא נאצל ותולדה מפה דראש ע"ב,

דראש הב"ן החיצון, משום שאין בהם כח הזווג שה"ס אור הזכר, משום שאינם מקבלים מפה ולמעלה דראש ע"ב. ובוזה תבין מ"ש הרב בענף ח' וז"ל: ואז מולידים בחי' ב"ן דחיצוניות ולבושם לחוץ הרי נולדה הנקבה עתה תחילה, עכ"ל והבן.

ובזה תבין מ"ש הרב בענף י"ג אות ז' שכל זמן שאין בז"א מוחין דחיה שה"ס ע"ב כנודע, אז הוא בבחי' אב"א ואין בו אור הזכר ואינו ראוי לזווג, עש"ה. והוא כדאמרן אשר עיקר כחו של הפרצוף נבחן רק ע"פ פרצוף הפנימי, להיות ד' הפרצופין עסמ"ב המה רק מלבושים וטפלים לו, ומתוך שטבור דפרצוף הפנימי מלובש בפה דראש ע"ב, נמצא דעד שם מגיע אור הזכר דפרצוף הפנימי, ומפה דראש ע"ב ולמטה כבר נבחן לאור הנקבה ואור אחורים, שפניה כלפי עליונים לקבל ואינה יכולה להשפיע למטה הימנה, ולפיכך כל זמן שז"א אינו מלביש לראש ע"ב אין בו אור הזכר כאמור ואין בו זווג והבן. ובוזה תבין מ"ש בע"ח שער י"א פ"ח דאו"א של הנקודים היו אב"א והיינו כדאמרן שאין שם רק אור הנקבה לבד.

אמנם מתוך שב"ן החיצון מלביש על ב"ן הפנימי, נמצאים שמתחברים הפיות דראשיהו זה בזה, ואז עטרת יסוד דב"ן הפנימי המתלבש בפה דראש הנקודים, מוציא שם מכחו ע"ס דאור הזכר מפה דראש ולמעלה ושבים או"א דראש פב"פ, ומתפשט האור מפה ולמטה לז"ת דנקודים. וז"ס יולדת השבעה, דהפה דנקודים ה"ס אימא, כמ"ש לעיל ובפמ"א ע"ש ובכח התלבשות עטרת יסוד א"ק כי אז

אלא מבחי' שרשי אח"פ שה"ס ראש הס"ג שעלה לשם, כנ"ל.

ונמצינו למדים שיש עודף מרובה בב"ן הפנימי על ב"ן החיצון, כי ב"ן הפנימי שנוטל אורותיו למעלה מפה דראש הע"ב שהוא למעלה מטבור דגלגלתא שטבור דגלגלתא מלובש בפה דע"ב כנ"ל, הרי יש בו אור הזכר שהוא בחי' התוך דפרצוף הפנימי, כנ"ל עש"ה. כי האורות שלמעלה מטבור ה"ס אור הזכר שפניו למטה, כלומר, שיש בו כח הזווג על הטבור ויכול להשפיע למטה, כנ"ל ע"ש. משא"כ ב"ן החיצון שאינו נוטל אלא משבולת הזקן שמתחת הפה דראש ע"ב, שהוא בחי' למטה מטבור דגלגלתא, שאין שם עוד אור הזכר אלא אור הנקבה לבד שפניה למעלה, כלומר לקבל מהעליונים, ואחוריה כלפי התחתונים, שאין בה כח הזווג וההשפעה כנ"ל.

ולפיכך יצאו האורות דנה"י דא"ק בבחי' ראש וסוף כמו כל בחי' גוף, שהראש דגוף ה"ס הט"ר שלמעלה מטבור והסוף דגוף ה"ס התפשטות המלכות בבחי' אור הנקבה, כלומר שמקבלים ואינם משפיעים. ועד"ז יצאו גם ע"ס אלו שבקעו לפרסא וירדו לנה"י דא"ק שנק' ב"ן הפנימי, שט"ר שלו שה"ס הראש יצאו מעטרת יסוד ולמעלה בסוד אור הזכר, והתפשטות המלכות שלו שה"ס אור הנקבה יצאו מעטרת יסוד ולמטה. **אמנם** ב"ן החיצון שה"ס ע"ס דנקודים אין בו אלא אור דסיום וסוף, דהיינו אור הנקבה. ונמצא שפה דראש הנקודים אינו יכול להשפיע למטה, דהיינו לז"ת שנמצאים מתחת הפה

עינים, שמשם ולמעלה עד הגלגלתא יצאו ע"ס דראש, ולפיכך משם ולמטה דהיינו און חוטם פה דראש יצאו מבחי' ראש, להיותם כבר התפשטות אור המלכות של ראש העומדת בנקבי עינים וע"כ נחשבים לבחי' ראש דגופא, דהיינו חג"ת שמפה עד הטבור ע"ש.

וכבר ידעת אשר כח"ב דנקודים כוללים ע"ס דראש ע"פ שורש הא', שהם: גלגלתא עינים און חוטם פה, אמנם ע"פ שורש הב' נבחנו לשתי בחי' רות. שגלגלתא ועינים נחשבים לראש שנק' כתר שנבחן לנקודה הא', ואון חוטם פה נחשבים לתוך וחג"ת שנקראים חו"ב, ונבחנו לנקודה ב' וג' דנקודים. והנך מוצא הפרש גדול בין כתר ובין חו"ב, כי כתר הוא ראש גמור המיוחס לחלוקה א' הנ"ל, שאין בו כלים לא מצד שורש א' ולא מצד שורש ב', אמנם חו"ב שהם בחי' אח"פ המה נחשבים לראש רק מצד שורש הא', אמנם מצד שורש הב' כבר המה התפשטות המלכות דכתר שה"ס חג"ת ותוך דכתר, דהיינו גופא ולא ראש. ולמטה מאח"פ אלו ה"ס חלוקה ג' הנ"ל, שכבר נחשבים לכלים מצד ב' השורשים, שהרי הפה הוא בחי' המלכות דראש אפי' מצד שורש הא' שממנה מתפשט הגוף, וה"ס ז' נקודות התחתונות דנקודים. **ובזה** תבין ג' החלוקות שבשביה"כ שמחלק כאן הרב, אשר הכתר נתקיים כולו ולא נתבטל רק אחורי נה"י, ובחו"ב נתבטלו האחורים דחג"ת נה"י, ובז"ת כולם נשברו ונתבטלו הן הכלים דפנים והן הכלים דאחורים, ע"ש. כי הנה ענין פנים ואחורים כבר נתבאר היטב בפנים מאירות דף רכ"ג ד"ה בסוד אשר כלים

נמשך בחי' אור הזכר בראש הב"ן, וע"כ השפיע הפה אור דז"ת אל הזו"נ. והבן וית' עוד במקומו בע"ה.

יז) ולכאורה אנו מוצאים כאן סתירה בדברי הרב במ"ש שאחורי נה"י דכתר ואחורים דאו"א ירדו ונתבטלו, שהרי מבואר בכ"מ שבראש אינו נוהג הסתלקות אורות אלא רק בגופין, וכן אומר להדיא לעיל בענף י' אות י', וז"ל: הנה הג' ראשונות כבר נתבאר שכליהם לא ירדו, והנה מסוד הכלים של ג' נקודות אלו נעשה רישא חדא ובתוכו ג' מוחין, וזהו נקרא רישא דלא אתידע וכו' עכ"ל, ועי' בפמ"ס שם. והנך מוצא שג"ר דנקודים לא היה שום ירידה בכלים שלהם, דע"כ נעשה מהם סוד ראש הא' דעולם התיקון שנק' רדל"א. גם מבואר בכ"מ שכלים דרדל"א הם מאותם הבחינות שלא שלט בהם הביטול והשבירה, כמ"ש בע"ח שער עתיק ע"ש.

והענין דכבר ביארנו לעיל באות ז', שיש ג' חלוקות במציאות הכלים ע"פ רת"ס דכללות ה' פרצופין עש"ה. שהראש דכל פרצוף אין בו בחי' כלים כלל, הן מצד שורש הא' והן מצד שורש הב', והתוך דכל פרצוף עד הטבור יש בו בחי' כלים מצד שורש הא' שמטרים עלית המ"ן, אמנם מצד שורש הב' שממנו נמשכים עיקר הכלים בבחי' עשרה כלים ותיקון קוים נבחן גם התוך שאין בו כלים, ורק בחי' הסוף דכל פרצוף דהיינו מטבורו ולמטה, שם הוכן גילוי הכלים הן מצד שורש הא' והן מצד שורש הב', ע"ש בטעמו ונימוקו.

אמנם נתבאר לעיל, אשר מצד שורש הב' נתעלה מקום הזווג בנקבי

דפנים כלומר שאור הפנים יכול להתלבש בהם הם נמשכים מצד שורש הב', שמצדו נעשה סוד השיתוף דמדה"ר בדין בסוד עשרה כלים ותיקון קוין וכו', וכלים דאחורים נמשכין מצד שורש הא' שמטרם עליית מ"ן שאין שם רק כלי א' לכל עה"ס וקו א' בלבד, עש"ה. אשר ע"כ כלים דאחורים נמצאים תמיד גבוהים במדרגה אחת על כלים דפנים, באופן שכלים דחג"ת דפנים יש בתוכם חב"ד דאחורים ובכלים דנה"י דפנים יש בתוכם חג"ת דאחורים, כמ"ש שם באורך. גם נתבאר לעיל, שראש נק' חב"ד ותוך נק' חג"ת וסוף נקרא נה"י, ע"ש.

יח) והנה בע"ח שער ח' פ"ד כתב הרב שיש הפרש בין עקודים לנקודים בסדר אצילותם וז"ל: **כי בעקודים תחלה יצאו האורות ואח"כ נעשו הכלים, אבל בנקודים יצאו תחילה יוד כלים זה למטה מזה, ונעשה ע"י הסתכלות עינים בג' אורות של אח"פ לכן אחר שיצאו יוד כלים והונחו במקומם זה תחת זה כל אחד לבדו, אז יצא האור אח"כ וכו' עש"ה.** פירוש, כי כבר ידעת אשר ג' אורות שמשו בנקודים: אור דישסו"ת שיצא דרך עינים ואור דהסתכלות עינים באח"פ ואור דנה"י דא"ק כמ"ש לעיל ע"ש. אשר מאור דהסתכלות עינים באח"פ יצאו הכלים דנקודים מצד שורש הא', דע"כ יצאו בראש ותוך וסוף בשלימות, אמנם מאור דנקבי עינים הגם שממנו נמשכים עיקר הכלים דנקודים כמ"ש הרב, כי כל ענין עשרה כלים ושיתוף מדה"ד ברחמים באו מנקבי עינים כנודע, אמנם המה חסרי הסוף כמפורש לעיל באות ב' ע"ש. ולפיכך להשלמת אור הג' צריכים

שה"ס הסתכלות עינים באח"פ, כלומר בבחי' רת"ס דשורש הא' שמתחבר ומתערב עם אור דנקבי עינים המכונה אור הא' והכלים נשלמים מבין שניהם. אמנם הראש שה"ס הכתר והתוך שה"ס חו"ב ואח"פ, שבהם נתחבר אור הא' דנקבי עינים הנמשכים לרו"ת כאמור, נמצא שיש בהם בחי' השיתוף דמידת הרחמים בדין ויש בהם תיקון קוין. משא"כ הסוף, כלומר אלו שהם מתחת אח"פ דהיינו ז"ת דנקודים, בהם לא יכול להתחבר אור הא' דנקבי עינים כי אינו נמשך זולת לראש ותוך בלבד, דהיינו לגלגלתא ועינים שה"ס הראש ולאח"פ שה"ס התוך, אמנם למטה מפה כבר אינו נמשך. ולפיכך יצאו הז"ת רק מבחי' האור דהסתכלות עינים באח"פ לבדו, המכונה אור הג' הנמשך משורש הא' שמטרם עליית מ"ן, שאין בו ענין השיתוף דמידת הרחמים ואין בו תיקון קוים. ונמצאים ע"כ הז"ת שמפה ולמטה שיצאו רק בבחי' קו אחד זה למטה מזה, משא"כ ג' נקודות הראשונות המחוברות באור הא' שבהם יש ג' קוים בסוד ב' קצוות ומכריע. ופירוש ענין הקוין עי' בפמ"א דף קפ"ב ד"ה ופירוש, וזכור זה.

והנה נתבאר בפמ"א דף קע"ז ד"ה והנה אשר עה"ס דנקודים לא יצאו בסוד האור דנקבי העינים זולת בבחי' העשיה שבהם שה"ס נה"י של הפרצוף, כלומר בחי' המ"ן שצריך להמצא באותו הפרצוף, אשר אח"כ בהגיע עליהם אור העצמות בסוד הזווג דאו"י כנודע, יהיה ראוי לצאת רת"ס דהפרצוף ע"י הזווג ההוא, כמ"ש שם באורך וע"ש היטב שהוא שורש נשגב בידעת החכמה. וז"ס שנקראים נקודים, כי בחי' העשיה דכל פרצוף נק' בשם נקודה

כמ"ש שם. באשר שנמשך מנקודה האמצעית שעליה נעשה הצמצום שלא להאיר ממנה ולמטה.

וטעם הדבר כבר נתבאר לעיל בסוד ההבחן שבין ב"ן הפנימי דהיינו הנק' אור דנה"י דא"ק ובין ב"ן החיצון, עש"ה. ובזה תבין דברי הרב הנ"ל, אשר בנקודים יצאו מתחילה כל הכלים ברת"ס ואח"כ הגיע אליהם האורות, כי ענין הכלים דנקודים כוללים ב' האורות הנ"ל, דהיינו אור דנקבי עינים ואור דהסתכלות עינים באח"פ, והגם שגם בחי' אור נה"י נמשכים עמהם כנ"ל, שה"ס ב"ן החיצון אורות וכלים, מ"מ כיון שהוא בחי' אור הנקבה שאין בהם השפעה לתחתונים, ע"כ מכוונים בשם כלים. אמנם זהו הכל מה שיצא בסוד ב"ן החיצון וע"ס דנקודים, וסוד האור דגדלות שנמשך בהם הוא בא מב"ן הפנימי דהיינו מנה"י דא"ק, שע"ס דנקודים מלבישים עליו כנודע.

וזה אמרו שבנקודים יצאו מתחילה יוד כלים זה למטה מזה ע"י הסתכלות עינים באח"פ, דהיינו משורש הא' שמטרים עליית מ"ן, שבזה היו יוצאים ברת"ס, שגלגלתא עינים ואח"פ היו בסוד הראש ומפה ולמטה יצא הגוף בתוך וסוף דהיינו חג"ת נה"י. ומאחר שנמשכים משורש הא' שמטרים עליית מ"ן לפיכך הונחו זה למטה מזה, כלומר בקו אחד ולא בסדר ג' קוין ימין שמאל אמצע. ועמו מתחבר ג"כ אור של נקבי עינים, שכבר ביאר הרב מקודם לכן שמצדו נמשך בחי' תיקון קוין ועשרה כלים נבדלים לע"ס וסוד שיתוף הדין ברחמים. באופן שע"ס דראש היו מתוקנים בתיקון קוין וגם באור דנה"י הנמשך מראש הס"ג

בסוד התפשטות ב' כאמור לעיל אמנם מפה ולמטה דהיינו בתוך וסוף הנמשך משורש הא' שם היו ריקנים מאור, להיות אור דעינים לא הגיע לשם אלא שנסתיים בפה כנ"ל ונמצאים הז"ת משום זה כלים בלי אור.

וזה אמרו אחר שיצאו יוד כלים והונחו זה למטה מזה במקומם כל אחד לבדו, אח"כ יצא האור וכו' עכ"ל. ודהיינו האור דנה"י דא"ק, המכונה כאן בדברי הרב בשם אור הג', וכנ"ל שה"ס ב"ן הפנימי שהוא תולדה דע"ב, שיש בו אור הזכר כמש"ל באורך, דע"כ כשנתלבש בפה דראש הנקודים הוציא ע"ס דנקודים מפה ולמעלה לבחי' ראש, ואח"כ נתפשט הפה לע"ס מינה ובה לבחי' גופא שה"ס ז"ת, ויתבאר עוד במקומו בארוכה בע"ה.

ולפיכך ע"ס דראש יצאו בשלימות ויכלו לקבל האור דגדלות, שהגיע להם ע"י התלבשות דעטרת יסוד א"ק. והוא משום שכבר היו מתוקנים בתיקון קוין ושיתוף מידת הרחמים וכו' כנ"ל, אמנם הז"ת שמפה ולמטה שהמה מבחי' הדין שעדיין לא נמתק במידת הרחמים ולא היה בהם רק בחי' קו אחד, וע"כ לא יכלו לקבל האור דגדלות להיות הרחמים והדין הפכים זה לזה, ולפיכך נשברו ומתו, כלומר שהופרשו מגבול האצילות וקבלו לבחי' בי"ע, כמ"ש במקומו בע"ה. **ויצריך** (יט) שתדע שאע"פ שבארנו שעה"ס דנקודים לא הגיע בהם מתחילת אצילותם רק אור הנקבה שנק' אור נה"י, מ"מ נבחנו בסוד חג"ת נה"י. והענין תבין ע"פ מה שנתבאר לעיל ובפנים מאירות דף רמ"ב ד"ה כי הכתר אשר מלכות דעליון המתפשטת ומתלבשת

ונמצא שיש לונחתון גם בחי' חג"ת דעליון שה"ס אור הזכר וא"כ יש לו לתחתון רת"ס בשלימות, כי מסוד התלבשות הסת"ב דעליון בתחתון, הרי נחשב בו להסת"א מכח חידוש הכלים שבתחתון כמ"ש לעיל באורך. ולפיכך מתפשט התחתון בעצמו להסת"ב, שעושה תוך וסוף בסוד גמר כלים עש"ה.

אמנם נתבאר שמבחי' אור הג' הנמשך משורש הא', לא נמשכו כלל בחי' אורות זולת כלים לבדם כנ"ל. והנך מוצא שבסוד הכלים יש לו ראש תוך וסוף בשלימות, אמנם מצד האור לא נכנס בו אלא נה"י ואור הנקבה, ואור הזה אינו מתיישב אלא בראש לבדו, כמ"ש היטב לעיל. והנך מוצא שאור דנה"י מתלבש רק בכלים דחב"ד שהוא הראש כאמור, ועד"ז סדר כניסת כל האורות, כמ"ש במקומו בע"ה.

ובאמור תבין ג"כ סוד גדלות הפרצופין, דכייל לן הרב בכ"מ שכל פרצוף נולד בקטנות דהיינו בחוסר ראש, ואין בו אלא חג"ת נה"י לבד ובחי' חב"ד אין לו, וכשגדל ונכנס בו אור המוחין שבים החג"ת של הפרצוף ומקבלים בחי' חב"ד ונעשים לראש הפרצוף, ונה"י שבו מקבלים לבחי' חג"ת דהיינו תוך, ומכח האור דמוחין נמשכים לפרצוף נה"י חדשים דהיינו הסוף. וזה תמוה לכאורה מאד, כי מבשרי אחזה וכו', ואיך אפשר שיהי' איזה פרצוף בלי ראש אלא בגוף בלבד, גם לא ראינו מציאות כזו שיצמחו בגדלות איברים חדשים, דהיינו נה"י שה"ס רגלין. ואין לומר שיש שינוי בין העולמות העליונים לעוה"ז, דכבר כתב הרב בכ"מ וכן בזהר ותיקונים, שכל

בתחתון יש בה פנימיות וחיצוניות, דע"כ מוציאה גם בראש התחתון ב' זווגים: זווג פנימי מנקבי עינים ולמעלה וזווג חיצוני מפה ולמעלה, עש"ה. ובזה תבין סוד חג"ת נה"י שנמצא בראש הנקודים, כי נקודה הא' שסודה בחי' הכתר והראש שמעינים ולמעלה נקרא בבחי' חג"ת, כלומר המ"ן דזווג הפנימי. ונקודה הב' והג', שסודם חו"ב דנקודים ובחי' אח"פ דראש שהם גופא ותוך שנק' חג"ת כלפי הכתר כנ"ל, המה נק' בחי' נה"י, כלומר המ"ן דזווג החיצוני. ונתבאר דאע"פ שכל האור הנמצא בראש הנקודים הוא בחי' נה"י ואור הנקבה, מ"מ נבחנים לחג"ת נה"י, דהיינו ע"פ ההבחן דפנימיות וחיצוניות, כאמור.

ועם זה תבין מה דכייל לן הרב בע"ח שער כ"ג פ"ו אשר יש ערך הפכי בין כניסת האורות להגדלת הכלים, אשר בכלים העליונים גדלים מתחילה, ובאורות התחתונים גדלים מתחילה. וז"ל: דע שבתחילה מתחיל לגדל החלקים העליונים ואח"כ החלקים התחתונים, שהרי בהכנסת המוחין, התחתונים נכנסים מתחילה וכו', וזה ברור עכ"ל עש"ה. והוא משום שמעלית מ"ן ואילך נבחן שהתחתון יוצא מטבור דעליון, דמתוך שנקבי עינים קבלו לבחי' פה נמצא הפה שמקבל צורת טבור, שהרי אח"פ נחשבים לחג"ת, כמ"ש באורך לעיל ונמצא התחתון שאין לו אלא מבחי' מטבור ולמטה דעליון דהיינו אור הנקבה ונה"י, וזהו בהבחן האורות כנ"ל, אמנם בכלים דתחתון הרי שמתחבר בו אור הג' שה"ס הסתכלות עינים באח"פ דשורש הא', שאח"פ נחשבים שם לראש גמור,

דמלכות דהסת"ב כאמור, אמנם בכלים אין כאן שום חידוש זולת באור לבד.

(כ) **וצריך** שתדע אמנם אשר גם האור הא' שמנקבי עינים ג"כ מתחברים ביציאת הכלים כמ"ש לעיל, ויש ע"כ להבחין שעד המקום שנמשך בפרצוף מאור הא' הנ"ל, נקראים כלים דפנים, והטעם הוא להיותם מתוקנים להתלבשות העצמות בתוכם, דהיינו כל התיקונים הנמשכים בכח עליית המ"ן. וחלקי הכלים שנמשך בפרצוף מסוד אור הג', דהיינו שמטרם עליית מ"ן נקראים כלים דאחורים, להיותם חסרי התיקונים כנ"ל. ולפי"ז נמצינו למדים שהתחתון יוצא מצד שורש הא' בג' חלקי הפרצוף חב"ד חג"ת נה"י ומצד שורש הב' אינו יוצא רק בב' חלקים שהם חג"ת נה"י כאמור, והם מתלבשים בחלקים העליונים דכלים: בחי' חג"ת דשורש הב' מתלבש בבחי' חב"ד דשורש א' ובחי' נה"י דשורש הב' נמצא שמתלבש בבחי' חג"ת דשורש א', לפיכך נבחן שהאחורים חשובים מהפנים במדרגה אחת, כי בחג"ת דפנים יש חב"ד דאחורים ובנה"י דפנים יש חג"ת דאחורים. אמנם הנה"י דהפרצוף ריקן מהאור לגמרי כי אין בו חיות אפילו מאור הנקבה הנמשך משורש הב'. וזה שכתב הרב בע"ח בשער הולדת או"א חו"ן פ"ד וז"ל: **שבהיות התחתון אינו מלביש אלא לז"ת דעליון נמצא שאין קיום לתחתון אלא ז' ראשונות שבו, והג' תחתונות שהם נה"י אינם יכולים לבא אלא בסוד תוספת, עכ"ל** בקיצור עש"ה. והיינו כדאמרן, כי החיות חסר בכלים אלו שהם אחורים ולא פנים, והמה ריקנים מאור משום שהאור דשורש הב'

הצורות וההנהגות שבעוה"ז נמשכים מן העליונים, בסוד חותם ונחתם זה מזה, ועי' במרשב"י פרשת תרומה דף קי"ב, ובשער מאמרי רז"ל במאמר הפסיעות ד"ה בראשונה וכו' (דף מב) ובמרשב"י דף קל"ד ט"ב, וע"כ צריך ביאור.

והענין מובן בפשיטות עם המתבאר לעיל, אשר הכלים של כל פרצוף נמשכים מצד אור הג' שה"ס שורש א', וע"כ תיכף בתחילת יציאתו יוצא ברת"ס בשלימות ואינו חסר ראש כלל, אמנם החיות שה"ס האור של הפרצוף נמשך לו מאור הא' שה"ס האור דנקבי העינים, שמתחילת לידתו אין לו מאור הזה, אלא בחי' אור הנקבה, דהיינו באמת רק אור מבחי' נה"י לבד והוא מתלבש בעיקר רק בכלים דראש, אמנם מאחר שהראש כלול מפנימיות וחיצוניות, נחשב הפנימיות לחג"ת והחיצוניות לנה"י. וזה שאומר הרב, שכל פרצוף נולד בתחילתו רק בבחי' חג"ת נה"י וחסר ראש, כלומר, בחי' אור דזכר שה"ס מוחין, אמנם כלים דראש ודאי שיש לו, להיותם נמשכים עוד משורש הא' כנ"ל. ולפיכך בזמן כניסת האור דמוחין שהוא ע"י התלבשות הסת"ב דעליון בתוכו בסוד אור הזכר שנעשה בתחתון בחי' הסת"א, נמצא מוציא ע"ס דראש מהמסך דמלכות ולמעלה שאח"כ מחויבת מלכות זו להתפשט לסוד הסת"ב לגמר כלים, שבהכרח שמוציא תוך וסוף, כי מהסת"ב ולמעלה שהיא ט"ס ראשונות דגופא נק' תוך, ומשם ולמטה יוצאות ע"ס דמלכות שממעלה למטה בסוד הסיום והסוף, כמפורש היטב לעיל, והן הם הנה"י החדשים הבאים בפרצוף בעת כניסת המוחין, שה"ס התפשטות המלכות

ולפיכך בהגיע אליהם אור דגדלות ע"י התלבשות נה"י דא"ק ועטרת יסוד דא"ק, שהוא בחי' הסת"ב כנ"ל, שנעשה לבחי' הסת"א בכללות הראש דנקודים, ובב' זווגים דפו"ח נמצא ששבו חג"ת דנקודים להיות חב"ד וראש גמור גם באור הפנים. ונה"י דנקודים שהם חו"ב שבו להיות חג"ת גם באור הפנים, ומפה ולמטה יוצאים נה"י חדשים דפנים לז"ת דנקודים כנ"ל, וכל זה מסוד זווג הפנימי שבנקבי עינים. ונתבאר לעיל שהתלבשות דעליון עושה ג"כ זווג חיצוני בפרצוף, דהיינו בפה דכללות הראש שה"ס פה דאו"א עצמם, ואז יוצאים ע"ס דראש באח"פ דהיינו באו"א עצמם, ומפה ולמטה מתפשטים תוך סוף דגופא לז"ת הנק' חג"ת נה"י.

והנה נתבאר שמצד זווג הפנימי שהוא העיקר, שב החג"ת דהיינו הכתר להיות חב"ד, והנה"י שה"ס או"א שבו לחג"ת ותוך עד הפה, ונמצא שאין מגיע לז"ת מסוד זווג הפנימי אלא נה"י לבד, וכבר ידעת שנה"י אלו מתיישבים בכלים דחג"ת דז"ת, ונמצאים עדיין הנה"י ריקנים מאור. אלא מסוד זווג החיצוני שבפה דאו"א עצמם שיוצאים ע"ס דראש מפה ולמעלה, הנה הגוף שה"ס התפשטות המלכות דראש להסת"ב בתוך וסוף כנ"ל נמצא שמתפשט בתוך וסוף לז"ת דנקודים, שהתוך ה"ס חג"ת והסוף ה"ס נה"י, ונמצא שעתה בסוד זווג החיצוני הגיע האור גם לנה"י דז"ת, באופן שבכולם יש אור דפנים מזווג הפנימי ואור החיצוניות מזווג החיצוני, חוץ מנה"י דז"ת שאין בהם אלא אור דחיצוניות

קצר מלהשתרע לשם, וז"ס שהאדם תיכף בלידתו יש לו קומה שלימה של ג' חלקי הגוף חב"ד חג"ת נה"י, אמנם הנה"י שבו שהם הרגלים, המה בלי חיות ואינו יכול לילך ואינו ראוי לזווג עד שיגדל, והבן.

וזה שאומר הרב שבכניסת המוחין שבים חג"ת להיות חב"ד והיינו בכח האחורים שבהם, כי כל כמה שאין בהם אלא אור דקטנות שהוא אור הנקבה אין האחורים מאירים כלום, אמנם בביאת אור דגדלות הרי האחורים חוזרים וניעורים, ומאחר שיש בבחי' חג"ת דפנים אחורים דחב"ד, ע"כ שבים גם הם לבחי' חב"ד. וכן נה"י שיש בו אחורים דחג"ת, גם המה שבים לבחי' חג"ת. וכבר ידעת שכל אלו חג"ת נה"י, נמצאים בהבחן כלים דשורש הא' שהם בבחי' ראש, כלומר בראש ותוך דראש הנבחן מעינים ולמעלה, ועינים ולמטה עד הפה כנ"ל. וע"כ מפה ולמטה יוצאים נה"י חדשים, ונמצא שהכלים דאחורים חוזרים להיות פנים ומשיגים אור וחיות, והבן.

וכבר ידעת סדר רת"ס דפרצוף הנקודים מסוד אור הג' שה"ס הסתכלות עינים באח"פ, שהכתר ה"ס הראש שמעינים ולמעלה ובחי' חב"ד, וחכמה ובינה ה"ס התוך שמעינים ולמטה דהיינו אח"פ והם בחי' חג"ת, וז"ת ה"ס הסוף שמפה ולמטה והם בחי' נה"י. וזהו רק בבחי' כלים דאחורים כאמור, אמנם בבחי' כלים דפנים יהיה הכתר בבחי' חג"ת וחו"ב בבחי' נה"י כמבואר לעיל, וז"ת שמפה ולמטה חסרים לגמרי מבחי' פנים שאינו נמשך למטה מפה כמבואר לעיל.

בענף ט' אות ב' עש"ה כי תצטרך לזה בכל ההמשך של ענין שביה"כ.

(כב) **ובזה** תבין מ"ש הרב לעיל בענף י"ד אות ל', שמכתר וחכמה שה"ס קמץ פתח יצאו הכלים ע"ש. והוא מה שאמרנו לעיל, אשר לא נמשך מאור הא' אל הנקודים זולת אור הנקבה, דהיינו נה"י שכלולים מן פו"ח, וע"כ נקראים חג"ת נה"י. ונתבאר שלא נמשכו רק עד הפה של ראש דפרצוף הנקודים, באופן שחג"ת נתלבשו מעינים ולמעלה שה"ס הכתר שנק' קמץ, ונה"י נתלבשו באח"פ שה"ס חכמה שנק' או"א עילאין ונק' פתח. ומפה ולמטה דהיינו הז"ת דנקודים לא היה בהם כלים דפנים כלל כנ"ל ע"ש. אשר אח"כ בהגיע אליהם אור הב' דהיינו אור דנה"י דא"ק נעשה בהם הזווג, ואז יצאו כלים דפנים לז"ת: מזווג הפנימי לחג"ת דז"ת ומזווג החיצוני גם לנה"י דז"ת. ונמצא שמכתר וחכמה יצאו הכלים דהיינו הכלים דפנים, שדוקא הם נקראים כ"ב אותיות, ולפיכך כ"ב האותיות נרמזות בקמץ פתח, כמ"ש הרב שם עש"ה והבן.

ובזה תבין מ"ש שם הרב שגם הנקודה דצירי בכלל כלים שנשברו ע"ש. שעמדנו בזה בתחילת הענף, אשר נודע שנקודה דצירי ה"ס בינה, וכבר כתב הרב אשר ג' ראשונות כח"ב לא נשברו, ע"ש. ובמתבאר תבין זה, כי הצירי ה"ס ישסו"ת, אשר מטרם ביאת אור דנה"י דא"ק היו נכללים בחו"ב שה"ס או"א, דהיינו אח"פ דראש הנקודים, אלא אח"כ שהגיע בהם אור הזכר מכח נה"י דא"ק, אשר אז נתפשטו או"א גופיהו לע"ס דראש: גלגלתא עינים ואח"פ וגם בב'

לבד, כלומר מזווג החיצוני כמבואר וזכור זה.

(כא) **ובזה** מתבאר מה שהקשינו לעיל באות י"ז, על ענין הביטול דאחורי נה"י דכתר ואחורי חג"ת נה"י דאו"א. ועמדנו שם מהנודע שאין הסתלקות נוהג בראש זולת בגופין ע"ש, ובאמור תבין היטב כי או"א אינם בחי' ראש ממש, אלא בחי' חג"ת וראש דגופא, להיותם בחי' אח"פ שיצאו לבר מרישא כנ"ל, ולפיכך גם בהם נוהג הסתלקות.

ועתה מצאנו ביאור בג' החלוקות דשביה"כ: כי הכתר להיותו סוד ראש, לפיכך אין ענין הסתלקות האורות נוהג בו, וזה אמרו אבל הכתר כיון שלוקח אור און ממש, כלומר שה"ס ראש ממש ונקודה א' שמעינים ולמעלה, וע"כ לא נשבר אפי' האחורים של כלים ידיה וזה אמרו כי הכתר נתקיים כולו, משא"כ או"א שהם בחי' אח"פ דראש שכבר נחשב לבחי' גופא וחג"ת, ע"כ אומר שנתבטלו ונפלו האחורים שלהם, אמנם הפנים שלהם נתקיים ודהיינו האורות שהיו בהם מטרם ביאת אור דנה"י דא"ק, זהו נתקיים, והוא משום שבחיצוניות נחשבים לראש גמור, כי אח"פ ודאי כלים דראש המה כנ"ל, ומיחס זה נמצאים האורות שמתקיימים בהם כאמור. אמנם ז"ת שהם בחי' גופא אפי' מיחס החיצוניות וגם כי אין בהם שום אור זולת אור החדש מנה"י דא"ק, ע"כ נשברו פו"א. וצריך שתזכור כאן בכל הדרושים של שביה"כ, שהם ענין אחד עם הסתלקות האורות של התפשטות א' דנקודים. כמו שרמז לנו הרב לעיל בענף ז', וכמו שנתבאר בפנים מסבירות לעיל

זווגים: פנימי וחיצוני, שאז נבחן אשר זווג החיצוני של או"א דהיינו אח"פ שלהם, המה בחי' ישסו"ת שנקרא צירי. וכבר נתבאר, שלולא זווג החיצוני הזה לא הגיע האור כלל לבחי' נה"י דז"ת ע"ש, שז"ס שאור דישסו"ת מיוחס לנה"י דנקודים ואור דאו"א מיוחס לחג"ת דנקודים, כמ"ש עוד לפנינו. גם נתבאר שכל בחי' האור שיצא ע"י זווג דגדלות מכח נה"י דא"ק כ"ז נתבטל ועי' בפמ"א כאן שלפי"ז נמצא שכל בחי' הצירי נתבטל, שהרי לא יצא אלא בכח הזווג דנה"י דא"ק כאמור, שמטרים זווג דגדלות היה

נכלל באו"א שהם נק' שניהם פתח. וז"ש שהצירי בכלל ז"ת המה שנשברו. אמנם ודאי ששורש הישסו"ת, דהיינו בבחי' מה שהיו כלולים באו"א עוד מטרים הזווג דנה"י דא"ק, זה ודאי שנתקיים, אמנם אינם עולים אז בשם נקודת צירי, כי נכללים ממש באו"א שה"ס הפתח, דהיינו בחי' המ"ן דחיצונית של כללות הראש דפרצוף הנקודים כמבואר, והבן היטב. וענין שבולת הזקן עדיין להרחבה גדולה אנו צריכים וכן ענין ההבחן דה"פ נקודים איך הם מתלבשים זה בזה, אשר יתבאר בע"ה בענף הסמוך.